GRĂDINA

parabolă spirituală

Geshe Michael Roach

Editura
Fair Partners

În volumul *GRĂDINA*, secole de înțelepciune budistă tibetană sunt readuse la viață de Michael Roach, unul dintre cei mai însemnați învățători spirituali din lumea vestică. Prin intermediul unei parabole în care un tânăr este adus într-o grădină mistică, de o deosebit de frumoasă întruchipare a înțelepciunii, Roach prezintă panteonul marilor învățători spirituali tibetani. Căutătorul fără nume este atras în grădină unde întâlneşte figurile istorice dominante care au contribuit cu învățături spirituale fundamentale în cadrul budismului tibetan, precum Tsong Khapa, Întâiul Dalai Lama sau maestrul Kamala Shila. Unică între lucrările de gen similar, *GRĂDINA* este destinată să devină o lucrare clasică datorită revelației lucide a secretelor tradiției tibetane şi a înțelepciunii pe care Michel Roach o evocă.

Michael Roach este primul călugăr budist din lumea vestică care a obținut titlul de Geshe (maestru al budismului). Acest titlu i-a fost acordat de renumita Mănăstire Sera Mey (una dintre cele mai renumite mănăstiri budiste, fondată în anul 1419 de discipolii maestrului Tsong Khapa şi reconstituită în a doua jumătate a secolului trecut în Bylakuppe, India), după douăzeci şi doi de ani de studii. Profesor de filozofie budistă încă din anul 1981, este erudit în sanscrită, tibetană şi rusă, limbi din care a tradus multe lucrări. Geshe Michel Roach este absolvent al Universității Princeton şi a lucrat în New York în conducerea unei importante companii de distribuție de diamante, timp de mulți ani. A fondat şi coordonează "Asian Classics Institute", "Asian Classics Input Project" precum şi "Diamond Mountain University". A avut initiativa restaurării Mănăstirii Sera Mey.

Gânduri pozitive, practici ale meditației în arta de a trăi virtuos veți găsi din plin în această ***GRĂDINĂ****.*

Autorul te îndeamnă la fapte frumoase, care-ți înnobilează viața, şi tot el te face să crezi că într-adevăr eşti o parte a MARELUI TOT. Dacă soarele te atrage la început, finalul este tot un îndemn de a atinge soarele, lumina fiind totul: începutul şi sfârşitul.

prof. Elena MERDESCU

ISBN 978-973-1877-28-0

GRĂDINA

PARABOLĂ SPIRITUALĂ

Procesare computerizată a textului şi imaginii
Preprocesare şi editare grafică: FAIR PARTNERS
Ilustraţia copertei: RAY
Procesare text: Andrei SOEANU
Redactor: Viorica Cerasela POSTOLACHE

Editura Fair Partners
str. Mihai Bravu, nr. 47-49,
bl. P16-P16A, sc. C, ap. 89,
sector 2, 021307 Bucureşti
tel./fax: (021) 346.05.23
tel.: 0723.173.201; 0722.798.417
e-mail: editura@ fairpartners.ro
http:// www.fairpartners.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ROACH, MICHAEL
Grădina : parabolă spirituală / Geshe Michael Roach ; trad.: Andrei Soeanu. - Bucureşti : Fair Partners, 2009
ISBN 978-973-1877-28-0

I. Soeanu, Andrei (trad.)

821.111-31=135.1

Geshe Michael Roach

GRĂDINA

PARABOLĂ SPIRITUALĂ

Editura FAIR PARTNERS
Bucureşti, 2009

Traducere:

ANDREI SOEANU

©2009 Editura FAIR PARTNERS
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate editurii FAIR PARTNERS. Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată, prin niciun mijloc, fără acordul scris al editurii FAIR PARTNERS.

Cuprins

1	Soarele	1
2	Durerea	5
3	Meditaţia	13
4	Viaţa după moarte	33
5	Călătoria morţii	45
6	Libertatea	61
7	Acţiunile şi consecinţele acestora	79
8	Crearea unei lumi	99
9	Compasiunea	129
10	Luptătorul	155
11	Vacuitatea	177
12	Îngerul	185

Capitolul 1

Soarele

Ne-am întâlnit cu ocazia Zilei Recunoştinţei. Mamele noastre erau prietene. Mama ei avea patru fiice, iar mama mea patru fii. Cred că se întâlniseră la cumpărături cu ceva vreme în urmă şi plănuiseră să luăm cina cu toţii.

În acea zi, lucram pe lângă casă împreună cu fraţii mei. Nu ştiam prea multe despre planul mamei noastre. Încercam să reparăm un car şi eram toţi murdari de noroi.

Fetele au venit călare, pe rând – prima, cea mai mare, descălecând în grădină, ne-a găsit apărând de sub axul carului cu feţele noastre prăfuite; era extraordinar de frumoasă, cu părul şi ochii de un negru-abanos intens. După ce ea a intrat în casă, am continuat să lucrăm, dar fără chef, până când a sosit a doua fată. Era blondă, bine făcută, şi tot pe atât de fermecătoare. De acum, eram deja în picioare, încercând să ne scuturăm hainele pline de praf. A treia dintre fete apăru atunci, ca într-o poveste, cu părul roşcat încadrându-i armonios ochii şi faţa, în timp ce faţa sa radia un zâmbet luminos. Prezenţa ei în preajma noastră, în timp ce se îndrepta domol către mama mea, care aştepta în faţa uşii, a fost suficientă ca să ne facă să uităm complet de car şi ne-am trezit spălându-ne degrabă mâinile şi feţele. Atunci sosi şi mama lor, într-un un alt car mai mic. Stând lângă ea, ultima dintre

fete, subţirică şi tăcută, cu bogaţii cârlionţi aurii părea precum soarele, care îşi trimitea generos razele din spatele casei într-un apus roş-auriu.

În scurtă vreme eram cu toţi în casă, scăldaţi într-o atmosferă plăcută, caldă, masa fiind pusă, lumânările arzând acompaniind mireasma îmbătătoare a surorilor.

A doua zi de dimineaţă am remarcat că rămăsese la noi un mic vas pe care-l aduseseră fetele. Probabil acesta a fost primul dintre accidentele care, pe parcursul vieţii, mi s-au părut din ce în ce mai puţin accidente. Întorcându-se acasă, mama mi-a sugerat să-l returnez eu şi, uitându-se în ochii mei, parcă mi-a transmis subtil că ar trebui să mă duc, ca şi când ar exista un motiv important de a merge. M-am dus.

Mama fetelor m-a privit cu aproape aceiaşi ochi în timp ce-mi deschidea uşa. Eu ţineam vasul, proptit în toc şi având un picior uşor îndreptat către uşă, destul pentru a începe o mică discuţie, care părea că fusese plănuită oricum. Am întrebat-o dacă aş putea ieşi la o plimbare cu fiica ei cu părul auriu peste câteva seri, iar ea mi-a zâmbit uşor uitându-se în ochii mei, privirea blândă a ochilor ei căprui spunându-mi că ar fi foarte bine.

La început am condus-o prin locurile pe care le cunoşteam, iar ea m-a urmat şi m-am simţit mândru că nu m-a refuzat să mergem la braţ, în timp ce pletele ei mă cam împiedicau să văd bine drumul. După ceva vreme, am ajuns pe o altă cărare, pe care nu o cunoşteam şi care era destul de întunecoasă, în acea după-amiază de iarnă timpurie a deşertului unde locuiam.

Acest moment marchează începutul unui proces de natură educativă mai puţin uzual, prin care aveam să trec, al cărui subiect de studiu nu urma să implice cărţi, cursuri şi ore de clasă, unde petrecusem deja o mulţime de timp, ci acele lucruri care contează cu adevărat în viaţa unui individ, lucruri care, pe măsură ce înaintăm în vârstă, realizăm că sunt cu adevărat importante – lucruri de natură spirituală. Acest moment a fost primul în care am

văzut faţă-n faţă teribilul inamic al umanităţii; ea mi l-a arătat, arătându-mi de asemenea şi cavalerul auriu care ar putea învinge acest inamic, dacă moartea nu va surveni între timp.

M-a condus într-o grădină înconjurată de pereţi stâncoşi, închisă în partea vestică de o micuţă capelă de piatră, dar tot ce am văzut în acea noapte a fost un roşcov măreţ, un exemplar rar pentru deşert, având trunchiul mare şi lat, cu crengile încovoindu-se în jos ca o cortină peste noapte şi peste lume. Mi-am sprijinit spatele de arbore, iar ea s-a lăsat către mine şi, de-a lungul picioarelor ei lipite de ale mele, am simţit un val de căldură intensă ca de la razele de soare, o căldură aproape supranaturală, pe care de-atunci am resimţit-o rareori venind din partea unei fiinţe umane. Mi-a trecut prin gând să-i spun ceva despre studiile mele, ceva idei din cărţile pe care le studiasem, să o impresionez cu cunoştinţele mele şi chiar să-i povestesc despre renumele crescând, pe care-l dobândisem în cadrul şcolii. Abia am deschis gura ca să vorbesc...

Ea a privit în sus, cu ochii ei de o somptuoasă nuanţă căprui-căprioară, cu pleoapele pe jumătate închise, ca şi când ar fi trăit un sentiment de extaz pe care eu nu îl puteam percepe, şi nu am reuşit să mai zic nimic. Din acea privire subtilă a ochilor ei am înţeles că adevărata lecţie de care aveam nevoie nu se găsea în studiile mele de până atunci, ci în cunoaşterea de sine, autodisciplina şi depăşirea propriei mele mândrii. Am învăţat acest lucru de la acea fată, la vârsta de şaisprezece ani, chiar dacă ea era ceva mai tânără decât mine. Ca şi când ar fi dorit să mă premieze pentru asta, şi-a mângâiat uşor obrazul de pieptul meu, în timp ce minunatul ei păr auriu se revărsa asupra mea ca o cascadă.

Am fost mişcat de un sentiment nou, aceasta fiind prima dată când am cunoscut dorinţa pasională, sentiment care urma să devină din acea clipă un deosebit de însemnat inamic al vieţii mele. Am întins mâinile în sus, încercând să ating sânii ei mignoni, dar încă o dată, din privirea ochilor ei deschişi acum ceva mai mult şi-având o uşoară licărire de nelinişte, am realizat că nu mă mai

puteam mişca. Acei ochi, în acel moment, m-au învăţat o a doua lecţie şi mi-am simţit inima intrând într-o nouă stare benefică, de pace interioară. Ea s-a întors şi, luându-mă de mână, m-a îndrumat să ies din grădină împreună cu ea, fără să zică un cuvânt. Acest lucru a trezit în mine un fel de dezamăgire şi durere, iar în momentul în care conştientizam aceste sentimente, ea s-a oprit, s-a învârtit în jurul meu şi m-a privit subtil pentru a treia oară.

Nu pot descrie exact ce am văzut, dar pot să creionez câteva detalii. Un înger auriu, având o ţinută perfectă, cu mâinile uşor depărtate de corp, cu palmele îndreptate spre mine; părul Ei auriu-strălucitor încadrându-i faţa ca o aureolă, iar faţa-i însăşi strălucind în lumina lunii, ce venea de după arborele din spatele nostru, în timp ce bluza şi fusta mătăsoasă fluturau uşor în vântul deşertului – şi din nou privirea acelor ochi întrebându-mă ce drept am ca să mă enervez, acum sau vreodată de-acum înainte, pe Ea sau pe oricare altă fiinţă, şi nu fusese oare motivul acestei existenţe, la începutul acestei vieţi, în acel moment şi de-atunci înainte, tocmai ideea de-a învăţa cum să înving întunecimea propriei mele minţi şi, prin aceasta, să permit luminii aurii a conştiinţei mele interioare să prindă viaţă, viaţă fără de sfârşit.

Cu asta, pot spune că Ea mi-a pornit viaţa, cum voi descrie aici, şi în timp ce se depărta spuse doar: "Mergi şi atinge Soarele, nu îţi va face nimic rău!".

Capitolul 2

Durerea

Pe măsură ce anotimpurile se scurgeau unul după altul, ea m-a dus în grădină de multe ori, continuând lecţiile începute acolo. Întotdeauna ajungeam pe înnoptate şi, îndată ce treceam poarta, ea înceta să mai spună vreun cuvânt, utilizând ca metodă pedagogică doar ochii, mâinile, părul şi atingerea. În timp, lecţiile au început să urmeze un tipar regulat, eu gândindu-mă doar la căldura şi parfumul ei, iar ea gândindu-se – la ce anume nu am ştiut vreodată cu adevărat.

Ore în şir păream doi tineri îndrăgostiţi, clipele trecând ba căutând prin grădină, ba odihnindu-ne pe iarba de sub roşcov, ba ascultând susurul fântânii arteziene sau puţinele păsări de noapte ale deşertului, sau doar simţind adierea brizei deşertului pe trupurile noastre. Când un gând îmi venea în minte, fie o formă de mândrie sau de dorinţă, fie o geană de dezgust sau chiar ură, imediat apăreau acei ochi ai Ei, întotdeauna pe jumătate închişi, într-un extaz necunoscut mie, deodată devenind sobri, aproape acuzatori; înţelegeam că Ea ştia la ce mă gândisem – nu era altă cale decât să mă văd ca într-o oglindă care reflecta gândurile care îmi treceau prin minte şi să observ lipsa de folos şi impuritatea acelor gânduri şi pur şi simplu, tăcut, să mă opresc. Iar momentul opririi era o plăcere nu doar în sine, ci şi prin faptul că în următorul

moment urma o oarecare recompensă, ca şi când ar fi răsplătit un copil cu o bomboană, aşa că de fiecare dată când gândurile mele se schimbau într-unele mai pure, primeam câte o mângâiere sau un sărut. Şi astfel am fost antrenat în grădină, precum un căţeluş, ca să-mi urmăresc gândurile şi să încerc să le fac mai curate şi mai pure.

Lecţiile pe înnoptate aveau propriul lor ritm, iar în paralel le continuam şi pe cele din cadrul şcolii lumii obişnuite. Acelea din timpul nopţii păreau dintr-o lume aparte, cum şi erau de altfel, dar în multe cazuri părea că lecţiile din timpul zilei erau cele reale şi importante. Excelam la studii şi, din această cauză, aveam un sentiment amestecat de tărie şi de mândrie. Acest sentiment a atins un maxim notabil într-o zi când am primit o scrisoare marcată cu sigiliul regal şi semnată chiar de rege, prin care eram invitat să merg în capitală, la curte, urmând să fiu admis la academia regală. Era visul oricărui student de la ţară şi o onoare rară pentru unul de-al nostru. Ţinând ferm scrisoarea, am gonit către casa mamei ei pentru a-i arăta fiicei aurii invitaţia primită.

A fost o lecţie rară şi pot spune că a fost cea mai bună pe care am primit-o vreodată în legătură cu subiectul *mândrie*. Nu voi uita niciodată cum m-a privit, acea întrevedere fiind de fapt una dintre ultimele dăţi când am văzut-o. Stătea pe jumătate întinsă pe o canapea, cu păru-i revărsându-se peste aceasta, îmbrăcată într-o rochie scurtă, fără mâneci, ce avea un aspect mătăsos şi radia într-un fel aparte, fiind decorată pe alocuri cu trandafiri roşii şi croită dintr-o stofă japoneză cu fire aurii, rar întâlnită prin locurile noastre la acea vreme.

M-am repezit să-i arăt scrisoarea cu sigiliul şi textul regal, întinzând-o în direcţia ei. "Este chiar de la rege! O invitaţie la curte şi de a fi admis la academie!" Dar în acei ochi căprui ai ei nu am văzut vreun semn că ar fi auzit ceva; şi-a întors doar privirea în sus, către mine, cu un fel de inocenţă amestecată cu o aproape nefirească bună dispoziţie, precum o căprioară sau altă sălbăticiune,

privirea ei dând impresie de naivitate sau poate autocunoaştere. Şi iarăşi nu au fost cuvintele, ci doar acea oglindă în care mi-am văzut propria aroganţă crescândă. Mi s-a tăiat elanul, dar totuşi nu am renunţat, aşa că înainte de sfârşitul anului am plecat către capitală şi cariera care mă aştepta acolo.

Pot să descriu în câteva clipe evenimentele din anii ce au urmat: am digerat capitala, curtea şi academia şi ele m-au devorat la rândul lor; am învăţat multe, dar fără să ştiu prea mult, de la persoane calificate prea bine ca să mă înveţe puţin; m-am întors acasă cu prestigioasa diplomă şi m-am simţit golit şi puţin pierdut.

Pe ea nu am mai găsit-o, iar între timp murise şi mama mea, fraţii mei plecaseră de acasă, aşa că nu mai aveam nicio informaţie despre ea sau unde ar putea să fie. M-am simţit totuşi puternic atras de grădină, având sentimentul că ducându-mă acolo şi înţelegând mai bine locul, aş putea să o întâlnesc din nou acolo fără să fiu nevoit să caut zadarnic în lumea exterioară. Aşadar, am găsit un mic spaţiu în care să pot locui, citi şi compune scrierile mele, în timp ce noaptea vizitam grădina ore în şir, plimbându-mă, şezând pe banca de lemn de sub roşcov sau stând lângă poartă şi aşteptând-o, în speranţa că ar putea veni.

Apoi, într-o noapte, cum stăteam acolo în rugăciune, rugându-mă pentru un singur lucru, am simţit o persoană apropiindu-se din spatele meu în întuneric. Mi-a tresărit inima şi am avut un profund sentiment de gratitudine a unei rugi împlinite şi m-am întors uitându-mă plin de speranţă. Dar faţa persoanei care mă privea era a altcuiva şi treptat, cu mirare, am realizat că era faţa marelui maestru Tsong Khapa, aici, înaintea mea, exact aşa cum îl văzusem în copiile după statuile sculptate cu mai bine de cinci secole în urmă – o faţă nu tocmai chipeşă şi fără o privire blândă; nu chiar ceea ce am aştepta sau ce ne-am putea imagina ca fiind o faţă pe care înalta cunoaştere şi infinita compasiune ar sculpta-o, ci mai degrabă o privire tensionată, faţa fiindu-i mică, dar având ochi pătrunzători, fiind dominată de un nas mare ce semăna cu

ciocul unui şoim, având totodată urechile mari, exprimând însă, mai presus de tot, putere şi o copleşitoare compasiune, aproape severă, o compasiune a acţiunii.

"Ea nu e aici", spuse el simplu, "sau poate ceea ce vezi tu în faţa ta sunt doar eu, dar îţi pot fi de ceva ajutor în căutarea ta, şi trebuie să fiu, deoarece tu eşti o persoană care în mod sigur şi-a irosit viaţa de până acum şi care cu siguranţă că îşi va irosi şi restul vieţii, în cazul în care lecţiile acestei grădini nu vor fi cu adevărat învăţate."

"Dar nu mi-am irosit viaţa!", am obiectat. "Am fost la academia regală şi am obţinut diploma cu onoruri. Sunt unul dintr-un milion în această regiune; nimeni nu a mai ajuns aşa departe."

"Şi spun iarăşi că ţi-ai irosit viaţa. Ce îţi poate aduce această bucată de hârtie, această diplomă de la academia regală?"

"Aş putea ajunge o persoană însemnată în domeniul judiciar sau aş putea obţine o altă funcţie respectată şi astfel să-mi câştig norocul."

"Ce noroc?" întrebă, şi mă ridică în picioare în dreptul său, stând în faţa mea combativ. Am fost puţin surprins de cât de scund era şi m-am simţit un pic mai sigur pe mine.

"Prin noroc", am spus, "nu înţeleg mari bogăţii; ştiu desigur ca acestea nu reprezintă singurul scop în viaţă, deoarece am studiat acest lucru la cursurile de filozofie. Prin noroc înţeleg doar un nivel moderat de confort material pentru un om şi familia sa."

"Şi acest lucru nu ar fi un mod de a irosi viaţa, a avea o familie care să locuiască confortabil într-o casă frumoasă şi care să fie hrănită într-un mod decent şi moderat?"

"Sigur că nu, aceasta nu ar fi o viaţă irosită, ci o viaţă bună, plină de semnificaţie."

Odată cu cuvântul "semnificaţie" se porni, albindu-se la faţă chiar întuneric fiind, şi, fixându-şi asupra mea privirea de şoim decorată convingător de acel nas mare, mă apucă ferm de braţ. "Nu este irosită o viaţă în care trăieşti în durere şi suferinţă, fără

a face absolut nimic pentru a scăpa de acea durere şi suferinţă?"

Am rămas perplex. "Desigur că ar fi o viaţă irosită dacă totul ar fi doar durere şi suferinţă, dar viaţa nu este numai asta, viaţa are părţile ei frumoase, un cămin ospitalier şi o familie bună, sentimentele frumoase dintre cei apropiaţi, compania unor buni prieteni..."

"Deci nu este durere" spuse trăgându-mă lângă el şi începând să meargă pe iarbă către zidul din partea nordică, lângă poartă, "nu este durere în a-ţi rupe un os, sau a ţi se tăia mâna, sau în a-ţi pierde mama?"

La aceasta am replicat aducându-mi aminte de acea durere. "Desigur că este durere, toate acestea reprezintă o formă de durere, dar aceste dureri nu sunt singurele elemente ale vieţii, aceste dureri apar din când în când, în anumite zile, în anumiţi ani şi cu siguranţă este aproape imposibil să existe o persoană, a cărei viaţă să fie alcătuită în întregime din acest fel de dureri, fără o clipă de frumuseţe sau de fericire."

"Ce fericire?" întrebă.

"Ce fericire!" Am fost încă o dată surprins deoarece marele maestru Tsong Khapa în carne şi oase, acest om scund, dar puternic, mergând alături de mine, nu părea deloc un mare filozof şi am început să am un sentiment de dezamăgire, nu doar în legătură cu aspectul său fizic, ci şi cu privire la întrebările sale.

"Fericire, ei bine, ce am putea spune despre fericirea unui copil care zâmbeşte bucuros?"

"Deci asta este ideea ta de fericire, faţa unui copil bucuros?"

"Da", am răspuns, "sigur, chiar acea faţă. Cine ar putea să-i nege frumuseţea? Cine ar putea să spună că reprezintă durere sau suferinţă?"

Se opri din scurt rotindu-şi privirea în sus către mine, faţa sa având o expresie parcă de enervare combinată cu milă în acelaşi timp. "Acest copil", spuse, "acest copil, nu va vedea lucruri teribile? Nu va vedea, dacă trăieşte suficient, moartea dragilor săi

părinţi, tatăl şi mama sa? Nu va vedea război, nu va vedea ura şi violenţa oamenilor unii împotriva altora, nu va vedea cum va pierde tot ceea ce îi este drag, dacă trăieşte îndelungat, nu va vedea, în cele din urmă, cum va avea în mod inevitabil o faţă fără dinţi şi neajutorată, o faţă muribundă, a unui om bătrân?"

Am fost dat peste cap. "Sigur că toate aceste lucruri sunt posibile..."

"Posibile!" spuse aproape şuierând. "Posibile? Nu! De fapt, sunt foarte probabile, am putea spune chiar sigure!"

"Da, bănuiesc că da, e foarte probabil că oricine, acum copil fiind şi oricât de fericit, va vedea toate aceste lucruri şi va deveni el însuşi bătrân şi neajutorat, un bătrân suferind."

"Cum poţi spune că faţa acelui copil este frumoasă?" întrebă el insistent.

"Este clar", am obiectat, argumentul ridicându-se cu o completă siguranţă naturală venind din străfundul fiinţei mele, "copilul este bucuros şi frumos în acest moment, când îl putem observa ca atare. Iar dacă mai târziu acest copil va deveni un om bătrân şi va vedea terorile şi amărăciunile vieţii, cu toate astea, el este totuşi în acest moment, tânăr, bucuros şi frumos."

"Şi atunci este o plăcere?" replică pe un ton moderat şi contemplativ. "Este o plăcere şi nu o durere ca cineva să-şi taie încet, dar adânc limba într-o lamă de ras?"

Acea imagine m-a dat iarăşi peste cap, la gândul de a-ţi tăia limba într-o lamă de ras. "Nu, desigur că ar durea, ar fi o rană adâncă."

"Dar presupunând", spuse, "că lama ar fi acoperită cu miere; presupunând ca lama ar fi ascunsă sub un strat de miere şi tu ai lins mierea şi ai avut plăcerea de a gusta calda dulceaţă a mierii fără să ştii că lama se află acolo şi doar pe urmă ai realiza că lingând mierea te-ai tăiat şi la limbă?"

"Tot ar fi durere şi nu o plăcere. E aproape de neimaginat o durere mai mare. Dacă lingând mierea aş linge şi muchia lamei de

ras, tăindu-mă astfel adânc la limbă, ar fi doar durere."

"Tu zici", spuse de acum cu o voce autoritară, o voce care m-a făcut să mă simt precum în academie, când jucam şah cu un coleg şi îi auzeam vocea spunându-mi că sunt aproape de a fi făcut mat, "tu zici că a linge mierea nu este o plăcere?"

"Doar mierea?" am răspuns pe dată în mod automat. "O plăcere."

"Dar a linge mierea când sub aceasta este o lamă de ras care îţi taie limba în fâşii – este aceasta o plăcere?"

"Nu, am mai spus asta deja – nu este o plăcere."

"Deci, când o plăcere este acompaniată de o durere infinit mai mare, atunci putem spune că de fapt nu este o plăcere?"

"Da!" am spus triumfător.

"Da!" spuse şi el triumfător şi îmi arătă faţa acelui copil: bucuroasă, frumoasă, dar nimic altceva decât suferinţă.

Capitolul 3

Meditaţia

Cuvintele maestrului Tsong Khapa şi moartea mamei mele m-au afectat profund. Nu că aş fi fost deprimat sau căzut în disperare; pe dinafară duceam o viaţă normală. Am continuat cu studiile şi scrierile mele, câştigând modest, dar confortabil. Plimbările şi cugetările din Grădină precum şi gândurile asupra morţii deveniseră totuşi parte din cotidian, unele dând motiv pentru celelalte.

Era adevărat că mama mea avusese o viaţă bună şi fructuoasă, îşi crescuse copiii, contribuise pe plan social, se îngrijise întotdeauna şi fără ezitare de nevoile celor din jurul ei, chiar şi ale străinilor pe care îi aduceam acasă. Dar ce însemnătate au avut aceste lucruri, dacă, indiferent de toate acestea, a îmbătrânit şi a murit din cauza unui cancer oribil şi dacă toate cele pentru care ea trăise, fiii ei, casa ei, activitatea sa profesională, se prăbuşeau deja într-un nor de praf, urmând să fie date uitării, şi asta, la fel de repede cum şi ea însăşi urma să fie uitată? Era dovada grăitoare a cuvintelor pe care mi le spusese marele maestru Tsong Khapa în Grădină, legat de faptul că şi lucrurile care au părut să fie frumoase şi bune, nu au fost de fapt aşa, atât timp cât întotdeauna se sfârşesc prin moarte şi durere.

În mintea mea, Tsong Khapa exista din cauza ei: venise în

Grădină, ştiindu-mi nevoile şi aducând răspunsuri întrebărilor mele

Moartea mamei precum şi plimbarea în compania marelui maestru Tsong Khapa au avut un ecou profund în gândurile mele în decursul următoarelor luni. În final, m-am simţit atras de ideea de a căuta o mică mănăstire, ce se afla la ceva distanţă de oraşul nostru din deşert. Acolo am găsit un stareţ foarte prietenos, plin de sfinţenie şi înţelepciune, care m-a primit bucuros şi mi-a dat o cămăruţă liniştită în care să locuiesc, găsindu-mi şi ceva de lucru ca asistent al unui bibliotecar ce administra o bibliotecă de pe proprietatea unui nobil din apropiere.

Am petrecut mult timp studiind textele sacre, analizând în acelaşi timp gândurile asupra morţii şi suferinţei care reverberau crescând şi am ajuns la sentimentul că ar exista o cale pe care aş putea-o urma pentru a găsi o rezolvare întrebărilor mele. Tânjeam adânc după această cale. Astfel, m-am simţit atras iar de Grădină şi într-unul din anii următori, pe când sezonul primăvăratic îmbrăţişa subtil deşertul, m-am dus într-o zi, imediat după apus. Am fost întâmpinat de un aer dulceag şi o floră încă timidă, existând însă un deosebit de frumos covor de iarbă precum şi arbuşti, ce mijeau prin pereţii de piatră ai acelui loc binecuvântat. Am aşteptat-o acolo din nou.

De data aceasta nu a fost o aşteptare îndelungată, însă una pe atât de dezamăgitoare, pe cât de rapidă. Am simţit apropiindu-se în întuneric, dinspre poartă, sunetul unui pas cu totul diferit de al Ei. Era ritmat şi nu ezitant, ferm, aproape formal şi mai presus de toate, greu. M-am întors şi l-am văzut pe marele meditator Kamala Shila. Nu era deloc aşa cum m-aş fi aşteptat, căci imaginea pe care o aveam în minte era cea a unei prezenţe de natură severă şi austeră, o faţă şi un corp care au văzut rigorile meditaţiei profunde, oră după oră, pe suprafaţa unei stânci himalaiene, cu unsprezece secole mai înainte. Dar ce vedeam acum aici era total diferit. Era un om de statură medie şi oarecum plinuţ, având veşmântul ridicat prea mult, aproape până la genunchi, acest lucru

dându-i un aspect jucăuş şi plin de voie bună, ca al unui tânăr flăcău. Faţa sa se potrivea cu restul înfăţişării: rotundă, cu obrajii veseli, având un nas proeminent, ten indian întunecat cu mici porţiuni de păr alb, insuficient ras împrejurul creştetului şi mai presus de toate, nişte ochi mici, dar zglobii şi strălucitori, aflându-se într-o constantă stare de veselie precum era şi el, de altfel.

"Cunoşti calea!" spuse el.

"Da, desigur!", am răspuns, căci este un lucru foarte serios să cunoşti adevărata suferinţă a lumii şi să aştepţi nerăbdător calea de scăpare.

"De ce nu?", spuse râzând, "şi – de ce nu!"

"Vreau să ştiu de ce a murit mama mea", am replicat sumbru, "vreau să ştiu dacă a fost ceva ce aş fi putut să fac sau dacă este ceva ce încă pot face pentru ea, vreau să ştiu dacă trebuie să fie întotdeauna aşa."

"Da! Da!", replică răspicat. "Se poate face ceva! De ce nu? Trebuie să înveţi să meditezi!" şi se trânti pe o fâşie de iarbă de lângă roşcov, dragă mie din cauza nopţilor delicate petrecute acolo cu Ea.

Îmi făcu semn să mă aşez alături de el. Făcusem ceva exerciţii de meditaţie cu prietenii la academie şi citisem ceva pe această temă, aşa că m-am aşezat ţinând spatele drept, am închis ochii şi am încercat să nu mă gândesc la nimic.

Râzând, mă bătu pe spate: "Ce faci?" mă întrebă jovial.

"Meditez!" am răspuns.

"Ai alerga într-o întrecere fără să te încălzeşti înainte?" întrebă plin de voie bună.

"Ei bine, nu."

"Trebuie să faci încălzirea!" spuse râzând iar şi sărind în picioare.

"În ce constă această încălzire?" am întrebat, ridicându-mă fără chef, gândindu-mă la întinderi ale picioarelor sau alte exerciţii neplăcute.

Pentru prima dată, Kamala Shila mă privi oarecum sever.

"Toată lumea vrea să mediteze! Nimeni nu ştie cum! Trebuie să faci încălzirea corect!" spuse.

"În ce constă încălzirea?"

"Întâi se face curat!" spuse aproape ţipând şi începând să alerge în jurul peticului de iarbă, aplecându-se peste burtă şi strângând diferite frunze uscate şi rămurele până când suprafaţa peticului de iarbă deveni pufoasă şi curată în lumina lunii, atrăgând privirea ca loc plăcut pentru a medita. "Fă acest lucru în camera ta, clar?"

"Clar!" am răspuns şi m-am aşezat.

"Nu uita darurile!" spuse răsunător.

"Ce daruri?" am spus.

"Vine lume importantă!" spuse râzând, "Trebuie ceva daruri frumoase pentru momentul când vor fi aici!"

Am aruncat o privire dubioasă către poarta grădinii, gândindu-mă la o ceată de meditatori voioşi ca şi el.

"Cine vine?" am întrebat.

"Nimeni pe care ai putea vedea!" replică îndreptându-se către banca de lemn şi scoţând de sub vestă un săculeţ în care erau câteva ceşcuţe minuscule de lut, începând să le aranjeze în linie. A umplut trei dintre ceşcuţe cu apă de la fântână, apoi s-a îndreptat către un tufiş de unde a cules un mugure – după ceea ce păru a fi o scurtă rugăciune, ca şi cum ar fi cerut permisiunea tufişului – punându-l apoi în a patra ceşcuţă.

Dintr-un tufiş de pelin şi ienupăr, ce împrejmuia izvorul ce susura dinspre fântâna ţâşnitoare, luă câţiva muguri pe care îi puse în a cincea ceşcuţă şi adună puţină iarbă uscată în a şasea. Din mandarinul de lângă poartă luă un fruct, îl curăţă, puse câteva bucăţele în a şaptea ceşcuţă şi mâncă cu poftă restul, începând să vorbească în timp ce mesteca, punându-mi şi mie în mână o bucăţică.

"Presupunând", spuse printre înfulecături, "că o persoană

foarte importantă urmează să apară în această grădină în noaptea aceasta, în timpul meditaţiei noastre, poate chiar şi o mare regină cu păr auriu şi coroană aurie..." şi îmi făcu cu ochiul subtil, ca şi când ar fi ştiut de ce inima mea era atrasă de acest loc, "ai vrea să întâmpini asemenea persoană cum se cuvine, tot aşa cum şi voi primiţi aici în deşert oaspeţii care vă vizitează."

"Dar pe cine aşteptăm, de fapt?" am întrebat.

"Trebuie să-i invităm pe cei iluminaţi!" spuse râzând. "Cum poţi să meditezi dacă nu sunt în preajma ta? Cum poţi să meditezi dacă nu aduci aici, chiar şi doar în mintea ta, pe Învăţătorul Inimii tale?"

Aceste ultime cuvinte, Învăţătorul Inimii, mă loviră adânc şi le-am simţit răsunând în piept, deoarece singurul lucru pe care mi-l puteam imagina gândindu-mă la Învăţătorul Inimii era Domniţa mea aurie.

"Aici", continuă, aplecându-se cu greutate asupra micuţelor ceşti, "pune-le în ordine în acest fel: o ceşcuţă de apă este o cupă de cristal cu o minunată băutură. Foarte potrivit mod de a întâmpina un oaspete în acest fel!"

"Apoi, este o altă ceşcuţă de apă." Începu să reordoneze ceşcuţele parcă în joacă. "Acesta este un mic vas cu apă caldă dintr-un izvor mineral, potrivit pentru spălarea picioarelor oaspeţilor obosiţi după călătorie."

"Al treilea element este o floare. Oricui îi plac florile!" Respiră adânc parfumul mugurelui. "Apoi tămâie!" şi aprinse frunzele aromate din următoarea ceşcuţă folosind cremene, pe care o scoase din faldurile fără fund ale veşmintelor sale.

"Transportaţi întotdeauna aceste lucruri pentru a le avea la îndemână?" am întrebat pe un ton sec.

Se întoarse încet şi mă privi în faţă foarte serios. "Vrei Calea? Trebuie să meditezi! Vrei să meditezi? Trebuie să faci încălzirea! Sigur că le car după mine oriunde mă duc şi meditez... oriunde."

Aprinse iarba uscată din următoarea ceşcuţă de la tăciunii

înmiresmaţi. "Este frumos să aprinzi o lampă când te vizitează cineva. Uite acum, mută următoarea ceşcuţă de apă în linie; acesta este un ulei parfumat, cu care îl ungi pe vizitator – foloseşte-ţi imaginaţia acum şi simte-te bine, sunt convins că îţi poţi imagina un oaspete căruia ai vrea să-i oferi această cremă parfumată" şi mă privi întorcându-se către mine într-un mod neaşteptat, reamintindu-mi de cineva anume.

"Acum, ultima în linie, urmează să pui bucăţica de fruct. Este frumos să oferi aşa ceva unui oaspete emerit!" M-am întrebat când sau chiar dacă vom ajunge în final la partea cu meditaţia; simţi acest lucru sau îmi ghici gândul şi spuse cu o tresărire de exasperare: "Trebuie să acorzi timp. Trebuie să pui aceste daruri corect!"

"Ce, le folosesc ei oare cu adevărat?" am întrebat tăios.

"Sigur că nu", spuse. "Crezi că ei, crezi că cei Iluminaţi, au nevoie de mâncare pentru a mânca sau apă pentru a bea?"

"Ei, atunci dacă nu", am răspuns, "de ce să înşirăm aceste lucruri? Am crezut că urma să medităm."

"Vrei să alergi? Trebuie să te încălzeşti! Nu poţi medita fără ca ei să fie aici, nu poţi medita fără să-l ai pe Învăţătorul Inimii tale aici, cu tine, ajutându-te, binecuvântându-te, dându-ţi tărie. Actul de a oferi aceste daruri dovedeşte că tu vrei ca Ei să fie aici, vă rog... veniţi, fiţi cu mine pentru ceva vreme, cât timp meditez." Şi dintr-o dată, Kamala Shila începu să cânte un dulce cântec de rugăciune, faţa sa căpătând un aspect angelic, îndreptată în sus, ţinând ochii închişi, dar totuşi privind ca şi cum cineva ar fi fost acolo, în cerul plin de stele de deasupra noastră.

Se opri îndreptându-şi faţa către mine şi privindu-mă binedispus. "Acesta este ultimul dar, darul meu favorit – întotdeauna dăruieşte-le puţină muzică înainte de a te aşeza să meditezi."

"Deci, ne putem în sfârşit aşeza?" am întrebat într-un mod timid, căci nimeni nu putea contesta frumuseţea şi atmosfera acelui loc de meditaţie, pe care Kamala Shila tocmai îl crease; în mod sigur, Grădina şi propria mea inimă fuseseră într-adevăr încălzite

şi era plăcut şi potrivit ca să începem meditaţia în acest fel.

"Da, de ce nu? Este timpul să ne aşezăm!" a exclamat. M-am aplecat şi am dat să mă aşez când i-am simţit braţele trăgându-mă înapoi.

"Ce mai este acum?"

"Ai uitat să sufli nasul!" spuse ca şi când ar fi fost surprins că nu ştiam acest lucru. Îşi puse palmele una peste cealaltă în dreptul pieptului şi suflă graţios şi respectuos, ca şi cum o persoană foarte importantă ar fi stat în faţa sa apoi se aşeză uşor pe iarbă.

Am făcut acelaşi lucru degrabă, aşezându-mă pe iarbă, dar ca o mică minge de cauciuc sări iar înapoi sus. Devenisem deja iritat, întrebându-mă cât de târziu se făcuse, şi şedeam cam prost dispus, uitându-mă fix drept înainte, în timp ce mă înconjura ca o albină ce bâzâie lângă o floare.

"Unde îţi este perna? Nu ai pernă de meditaţie? Trebuie să ţii spatele drept!" şi apucându-mi umerii mă împinse înainte punându-mi şi o bucată de stofă – care apăruse misterios de sub vesta sa – sub şezut.

Pe urmă, mâna sa îmi apucă glezna piciorului stâng. "Pune-o pe coapsa piciorului drept! Stai drept!", spuse bătându-mă pe spate. "Coboară umărul drept la nivel cu celălalt!" şi mă apăsă corespunzător. "Fixează-ţi capul! Nu te-a învăţat nimeni nimic?..."

Eram gata să-l strangulez pe marele maestru glumeţ.

"Nu-l fixa în jos, nu-l fixa în sus, ci drept înainte, şi încetează de a-l mai înclina către stânga!" Mâinile sale erau pe tâmplele mele ca o menghină. "Cum ţii limba?"

"În gură, ca de obicei", am replicat caustic, dar părea că nu a auzit.

"Atinge uşor cerul gurii în spatele dinţilor frontali, ţine gura relaxată, totul este natural ca de obicei", spuse entuziasmat. "Nu putem să medităm dacă salivăm sau înghiţim în sec toată noaptea, nu-i aşa? Încetează să mai respiri pe gură! O să ai gura uscată!" şi mă făcu să-mi schimb poziţia. Trebuie să recunosc că m-am simţit

bine.

"Nu ar trebui să-mi încrucişez ambele picioare, aşa după cum vedem în tablouri?" am întrebat.

"Un lotus complet? Sigur, dacă-l poţi face, dar nu poţi până când nu te antrenezi mai mult. Cel mai important lucru este să fii relaxat astfel încât să-ţi poţi concentra mintea fără să te îngrijorezi la cât de mult te dor genunchii. Dacă vrei, poţi chiar să stai pe banca de acolo", îmi explică şi se aşează imediat lângă mine în lotus complet.

Am închis ochii şi am intrat într-o stare de pace, aici în liniştita grădină, Grădina Domniţei mele Aurii – şi dintr-o dată l-am văzut iar în faţa mea.

"Ce faci, te pregăteşti de culcare?" întrebă insistent.

Am deschis ochii şi i-am fixat drept înainte, pe un desen sculptat pe un perete ce se afla la ceva distanţă în faţa noastră.

"Voi pe aici meditaţi cu mintea sau cu ochii?" întrebă insistent.

M-am uitat la el cu nervozitate. "Ei bine, dacă nu trebuie să ţin ochii închişi şi nici să nu îi deschid, atunci ce vrei să fac?"

"Priveşte!" spuse, şi se aşează ţinând capul ferm şi drept, dar având ochii pe jumătate deschişi, cu privirea uşor îndreptată în jos, fără a se focaliza pe nimic în particular, ca şi cum ar fi fost într-o profundă stare de contemplare, ceea ce am realizat că era de fapt şi ideea.

Am făcut după cum a spus şi am simţit imediat că mintea mea intră într-o clară stare de concentrare. M-am pregătit să-mi golesc mintea...

S-a ridicat din nou, forfotind înainte şi înapoi şi am început să-mi pierd speranţa de a medita vreodată cu acest mare maestru al meditaţiei.

"Ce mai este acum?"

"Tu auzi vreun zgomot?", întrebă cu îngrijorare.

Am lăsat privirea în jos şi am început să mă concentrez. Tot

ce puteam auzi era susurul familiar al fântânii.

"Doar fântâna, acolo, înspre perete" am răspuns.

"Trebuie să plecăm!" exclamă şi se îndreptă către bancă, să adune ceşcuţele laolaltă.

"Ce?" am sărit sus. "Toată pregătirea asta şi acum trebuie să plecăm? Nu poţi să mai stai câteva minute şi să mă laşi să meditez lângă tine?"

"Imposibil!" mă anunţă. "Este zgomot... zgomot. Nu e bine pentru meditaţie. Trebuia să realizăm mai devreme. Imposibil să meditezi dacă este gălăgie în preajmă" şi arătă spre fântâna ofensatoare.

"Nu e aşa de gălăgioasă", am spus. "Vino, încearcă!"

Kamala Shila mă privi cu o figură gravă. "M-ai rugat să-ţi arăt Calea. Ţi-am spus că nu este nicio Cale fără meditaţie. Trebuie să iei decizii: fântâna ta frumoasă sau meditaţia; viaţa ta, aşa cum este acum şi cum a fost şi cea a mamei tale, sau libertatea; libertatea sau fântâna. Viaţa ta de acum va fi mereu presărată cu astfel de decizii. Am plecat!"

Disperat m-am uitat de jur-împrejur şi ochii mi-au căzut pe cărămizile dispuse circular în jurul trunchiului roşcovului. Am luat o cărămidă şi am pus-o pe deschiderea fântânii oprind susurul apei. "Te rog, acum putem medita împreună?" am întrebat uşor.

"De ce nu!" spuse zâmbind, după care ne-am aşezat împreună pe iarbă, cu calm, gata să găsim pacea interioară.

Micul personaj plin de veselie se transformă în faţa ochilor mei. Mâna sa stângă se poziţionă cu palma în sus, în dreptul poalei sale, urmată de cea dreaptă deasupra celei stângi, de asemenea cu palma în sus. Degetele mari ale mâinilor sale se atingeau uşor, puţin în exteriorul palmelor. Faţa sa zglobie se schimbă dintr-o dată într-una plină de serenitate, complet relaxată, complet calmă, astfel încât părea că atrage întreaga grădină în acea stare, într-o lume a liniştii totale. Era o linişte pe care mi-o dorisem, o linişte de care de-a lungul vieţii mele nu avusesem parte şi, prin urmare,

m-am aşezat plin de interes lângă el.

Pentru prima dată, slavă cerului, Kamala Shila era tăcut, cel puţin pentru câteva momente... după care îmi şopti: "Am vorbit despre încălzire deja?"

"Da, da", am şoptit degrabă înapoi, sperând să se liniştească, "Aminteşte-ţi, am făcut asta deja!"

"Nu acea încălzire", îmi şopti înapoi, "cealaltă încălzire."

"Ce vrei să spui?" am zis îngrijorat, aşteptând să sară iar în picioare. Dar a rămas pe loc, calm şi a început să îmi dea indicaţii prin cuvinte.

"Dacă vrei să mă însoţeşti într-o meditaţie reală, trebuie să-ţi pregăteşti gândurile, altfel vei rămâne în urmă."

"Învaţă-mă, te rog!"

"Acum, mai întâi urmăreşte-ţi respiraţia: inspiraţia şi expiraţia. Vezi dacă poţi să numeri zece cicluri fără ca mintea ta să se gândească la altceva. Începe cu expiraţia şi apoi cu inspiraţia: asta formează un ciclu de respiraţie. Vezi dacă poţi să numeri zece astfel de cicluri; la început, dacă eşti onest, nu vei reuşi să ajungi la zece fără să te gândeşti la altceva."

Am încercat şi am realizat că avea dreptate. Nu am reuşit să trec peste patru cicluri înainte ca gândurile mele să zboare în altă parte, la Grădina însăşi şi la Ea.

"Este suficient!", îmi şopti după câteva minute. "Exerciţiul de a urmări respiraţia este folositor doar pentru a-ţi aduce mintea într-o stare neutră, depărtându-te uşor de gândurile cotidiene şi începând să-ţi direcţionezi mintea într-o stare de concentrare interioară. Nu înseamnă însă că urmărirea respiraţiei este un scop în sine care ne-ar putea elibera."

"Acum gândeşte-te pentru un moment de ce eşti aici: cauţi Calea, cauţi, după cum ştiu, să găseşti răspunsuri în legătură cu moartea unei femei deosebite şi de asemenea despre înţelepciunea pe care ai găsit-o într-o anumită persoană. Decide acum, aici, că aceste întrebări nu îşi au răspunsul în alt loc şi că de fapt nici nu

sunt puse în alt loc. Copiii întreabă de ce oamenii buni trebuie să sufere şi să moară, iar adulţii îşi educă copiii să înceteze să mai întrebe, iar aceşti copii devin şi ei adulţi pentru a le spune, la rându-le, copiilor lor: "Aceste întrebări nu au răspuns". Decide aici de ce vei medita cu mine. Decide aici şi acum că vei medita cu un scop real, un scop esenţial şi fundamental şi că vei căuta aceste răspunsuri pe această Cale. Nu îţi irosi viaţa, nu irosi nici măcar puţinele momente pe care le vom petrece aici împreună pentru un scop de o importanţă mai mică."

Am reflectat la cuvintele sale şi le-am simţit adevărul, regăsindu-mă voios şi îndreptăţit să meditez pentru acest unic motiv.

"Mai departe, înainte de a începe să meditäm, roagă-i pe cei Iluminaţi să vină; roagă şi pe Învăţătorul Inimii tale să vină, adu-i aici, să ne ghideze şi să ne ajute. Nu îi poţi vedea acum, dar îi vei vedea la un moment dat; dacă ei există măcar, dacă ei sunt ceea ce se presupune că ar trebui să fie, îţi vor auzi mintea şi vor veni. Roagă-i sincer, cu profund respect şi reverenţă, să vină acum şi vor veni."

Am făcut după cum mi-a spus şi am avut impresia că simt prezenţa Ei aproape de mine. Inima mea tresări plină de bucurie şi devotament.

"Ne-am înclinat în faţa lor înainte de a ne aşeza; imaginează-ţi acest lucru acum folosind ochiul minţii tale, căci în ziua în care îi vei vedea tu însuţi, te vei pleca până la pământ în faţa lor într-un mod natural, plin de fericire şi veneraţie."

Încă o dată am făcut după cum m-a instruit şi m-am simţit binedispus şi îndreptăţit.

"Bun, bun, continuă după cum îţi spun. Oameni sinceri din toată lumea caută să mediteze, dar constată că nu pot să ajungă la un nivel deosebit de profunzime şi intensitate a practicii meditative deoarece nu reuşesc să găsească metoda potrivită de a deschide uşa meditaţiei, lucru despre care o să te învăţ acum.

"Imaginează-ţi, în continuare, întregul cer."

Aşa am făcut, şi mi-am imaginat întreaga întindere a cerului azuriu din deşertul unde aveam căminul.

"Şi umple-l pe tot cu trandafiri roş-purpurii şi albi ca de culoarea fildeşului şi oferă-l astfel Învăţătorului Inimii tale şi celor Iluminaţi, şi roagă-i frumos să te ajute."

Am făcut după cum mi-a spus şi din nou am avut o senzaţie de bună dispoziţie şi mi-am simţit mintea aproape intrând într-o stare profund meditativă chiar înainte de a medita pe deplin.

"Încă mai avem câţiva paşi de făcut. Curăţă-ţi acum conştiinţa, căci nimeni nu poate cu adevărat medita fără ca să aibă conştiinţa curată. Acest lucru este, de asemenea, unul dintre motivele pentru care atât de multă lume are dificultăţi în a medita. Inima ta trebuie să fie curată, viaţa ta trebuie să fie curată. Gândeşte-te acum la ceva ce ai făcut, sau la ceva ce ai spus, sau chiar la ceva ce ai gândit, care ar fi putut să rănească pe altcineva; admite acest lucru faţă de tine însuţi, fii complet sincer cu tine însuţi, decide dacă ai făcut acel lucru, decide că nu a fost un lucru bun şi decide că vei încerca să nu îl mai repeţi. Această purificare a conştiinţei şi a inimii tale îi va deschide minţii tale uşi către stări meditative cum nu ai visat vreodată că ar fi posibile."

Am rămas tăcut şi am reflectat fără să găsesc lucruri rele deosebite, dar erau multe lucruri mărunte din viaţa de zi cu zi care creau mici neplăceri altora şi le-am curăţat din inima mea.

"Bun, bun. Asta este cu adevărat distractiv!" îmi şopti bucuros. "Încă câţiva paşi: acum fă opusul, gândeşte-te la toate lucrurile bune pe care le faci; toate lucrurile bune pe care le-ai spus altora, toate gândurile bune şi pure pe care le-ai avut şi le ai. Ah!... şi încă ceva... gândeşte-te la toată bunătatea altora, începând cu Învăţătorul Inimii tale şi până la persoanele obişnuite din viaţa ta şi, pur şi simplu, fii fericit, bucură-te de tot ceea ce este bun."

Aşa am făcut şi am simţit cum acest lucru balansează corespunzător etapa precedentă, în care mi-am curăţat conştiinţa. Am

simţit cum mintea mea degajă rafale de energie pozitivă, însetată de a medita, ca un cal bine încălzit înainte de cursă.

"Acum roagă-i să te ghideze – pe Învăţătorul Inimii tale şi pe cei Iluminaţi. Roagă-i să continue să apară în viaţa ta în multitudinea de feluri în care o fiinţă Iluminată poate apărea – şi greu sunt de ghicit toate felurile în care ei îţi pot apărea. Roagă-i să vină în viaţa ta sub forma învăţătorilor tăi, atât ca persoane care sunt în mod vizibil învăţători spirituali cât şi în lumea înconjurătoare şi în persoanele obişnuite din viaţa ta, învăţându-te tot timpul învăţându-te şi ghidându-te de-a lungul Căii."

Cu un puternic sentiment de reverenţă, ce mă atrăsese deja în meditaţie, am urmat indicaţia sa.

"Şi acum, în final, imploră-i din adâncul inimii tale să fie mereu lângă tine, văzut sau nevăzut, menţinându-te şi aducându-te către ei."

Asta am făcut şi din bunătatea şi puritatea acestor gânduri am intrat într-o adâncă stare de meditaţie, într-o linişte totală. Dar care părea, desigur, că nu putea fi tolerată vreodată de marele Kamala Shila.

"Nu este aşa că pacea este tare plăcută şi agreabilă?" îmi şopti.

"Ah!..., da..." am spus abia fiind în stare să rostesc cuvintele.

"Şi asupra cărui lucru meditezi?" îmi şopti înapoi.

"Mi-am golit mintea şi încerc să nu mă gândesc la nimic, iar gândurile care apar le urmăresc pasiv cum vin şi pleacă."

Într-un fel neaşteptat, corpul său oarecum rotofei şi de statură modestă parcurse spaţiul dintre noi într-o clipită şi l-am văzut iar în faţa mea, de data asta părând chiar nervos.

"Fraierilor! Fraierii încă există! Fraierii pe care credeam că i-am eliminat în marile polemici de-acum mai bine de un mileniu! Am plecat!" şi încă o dată se îndreptă către banca cu micuţele ceşti sfinte.

"Stai!" am sărit. "Ce am făcut greşit? Învaţă-mă ce am făcut

greşit."

Se aşează pe iarbă, înaintea mea, cu picioarele încrucişate, respirând adânc şi intens, înclinat către mine, cu faţa sa către a mea. Apoi, înfăţişarea sa se linişti şi mă întrebă cu blândeţe: "Vrei să o ajuţi pe mama ta?"

"Desigur", am spus. "Ştii ceea ce caut!"

"Atunci, gândeşte! La ce ar putea fi bun ca pur şi simplu să stai şi să-ti goleşti mintea pentru o oră? Nu cumva şi animalele, precum iepurii, fac acest lucru? Nu se întâmplă oare acelaşi lucru şi cu beţivanii care se ameţesc până nu mai ştiu de ei după nenumărate pahare de băutură? Nu sunt minţile lor goale şi liniştite pentru o vreme? Hai, gândeşte-te la acest lucru şi spune-mi, de ce crezi că meditäm?

"Deoarece căutăm adevărul; iar adevărul îl putem găsi în liniştea meditaţiei."

"Doar pe jumătate adevărat. Meditaţia este o unealtă, nu un scop în sine. Este ca o secure, ca o secure ascuţită cu care tăiem un copac. Activitatea de tăiere a copacului reprezintă înţelepciunea, cea mai înaltă formă de înţelepciune şi asta este inima Căii. A medita de dragul de a medita este ca şi cum am arde securea pe post de lemn de foc, în loc să o utilizăm ca să tăiem lemn de foc. Care este obiectivul Căii?"

"Sper să găsesc un răspuns întrebărilor mele: de ce a murit buna mea mamă aşa tragic şi dureros, de ce a trebuit să moară, de ce trebuie ca noi toţi – buni sau răi – să suferim şi să murim; de ce toate formele de viaţă, toată activitatea de-a lungul vieţii, toate lucrurile realizate pe parcursul vieţii se sfârşesc prin distrugere şi durere? Acesta este obiectivul Căii pentru mine!"

"Bine, aşa şi trebuie să fie. Acum, dacă ai putea să stai ore în şir, zile sau luni şi să-ţi goleşti mintea, ai găsi răspunsurile pe care le cauţi, ai fi eliberat de boală, de a pierde lucrurile agonisite şi pe cei dragi ţie; ai scăpa oare de bătrâneţe; ai înceta să-ţi pierzi energia vitală de la o zi la alta, într-un cuvânt, nu ai mai muri?"

"Bănuiesc că lucrurile acestea tot s-ar întâmpla; bănuiesc că şi dacă aş putea sta aici golindu-mi mintea, fiind liniştit, având pace interioară şi seninătate chiar şi pentru foarte lungi perioade de timp, pe vreme călduroasă sau friguroasă, în ploaie sau în arşiţa soarelui, bănuiesc că ai dreptate, chiar şi aşa, într-o zi tot m-aş îmbolnăvi, iar în cele din urmă aş îmbătrâni şi nu aş mai fi în stare să stau aici, iar apoi, în final, aş muri."

"În acest caz, te rog", îmi şopti cu gravitate, "te rog... urmează-mă acum şi învaţă meditaţia adevărată, învaţă să o foloseşti pentru obiectivele noastre reale." Reveni înapoi lângă mine, de data asta aşezându-se cu o finalitate pe care am simţit-o ca însemnând că nu se va mai ridica iar.

"Există trei moduri de a medita", începu, stând nemişcat în poziţia sa de meditaţie. "Pentru primul mod, o să te rog să pui în mintea ta imaginea Învăţătorului Inimii tale."

Am făcut acest lucru cu uşurinţă şi am aşteptat fără efort, căci a o vedea – chiar dacă doar cu ochii minţii – fusese pentru mine întotdeauna un mod comod de consolare.

"Primul inamic al meditaţiei", şopti din nou, "este un fel de lene; este pur şi simplu a nu avea chef de a medita. Prin urmare, este bine să procedăm aşa cum am făcut mai devreme ca să amintim urgenţa şi necesitatea de a medita. Este bine, de asemenea", spuse zâmbind, "să alegem un obiect de meditaţie care este important, dar care să ne şi atragă în acelaşi timp. Nu cred că vei fi lovit de lene în această noapte."

"Voi pocni din degete", continuă el, "din timp în timp. Ar fi bine să marchezi starea minţii tale cu grijă şi să-mi spui unde se află mintea ta în momentul în care pocnesc din degete. În acest fel îţi pot arăta şi ceilalţi inamici ai meditaţiei şi cum să te lupţi cu ei."

M-am reîntors în mintea mea la o imagine dulce, iar acest lucru mă duse cu mintea la Grădină şi de acolo am început să mă gândesc la cât timp trecuse, că trebuie să fie târziu, şi am început

să mă întreb dacă voi fi în stare să fiu apt de a lucra dimineaţă la bibliotecă... poc!

"Unde a fost mintea ta?" întrebă Kamala Shila.

"Am pierdut imaginea, am început să mă gândesc la problemele de la lucru", am răspuns ruşinat.

"Acesta este al doilea inamic", spuse, "pierderea imaginii. Asta se rezolvă prin a deveni suficient de familiar cu imaginea respectivă, păstrând-o în minte suficient de mult şi în mod regulat de la o meditaţie la alta, prin repetate şedinţe de meditaţie de scurtă durată, dar ferme, pe care le poţi efectua de-a lungul zilei astfel încât să-ţi poţi întotdeauna aminti obiectul a cărui imagine va fi mereu aproape de mintea ta. Acum, întoarce-te iar la imagine."

Aşa am făcut şi am reuşit să păstrez imaginea minunatei ei forme ceva mai bine. Corpul meu a rămas nemişcat şi Grădina rămăsese nemişcată. Meditaţia îmi dădea o senzaţie plăcută. Am început să mă simt confortabil şi mai sigur pe mine. Respiraţia îmi era rară, corpul nemişcat şi Ea mereu acolo într-o lumină aurie, nefocalizată... poc!

"Cum este imaginea?" şopti.

"Bine, bine", am replicat. "Stau nemişcat, corpul meu este relaxat."

"Nu, nu", spuse răspicat, "imaginea."

"Ah!" am spus, "a fost bine, constantă, un pic neclară..."

"Tipic!" spuse pe un ton oarecum sever. "Meditaţia ta a alunecat într-o stare de slabă concentrare, apropiată de somnolenţă, un inamic aproape invizibil. În cazurile extreme, este destul de evident: te simţi toropit, capul începe să ţi se plece. În forma sa subtilă este otravă curată; te păcăleşte spunându-ţi că meditaţia merge bine când de fapt eşti într-o stare apropiată de inconştienţă – mulţi meditatori şi-au irosit o bună parte a vieţii în acest fel."

"Deci, ce ar trebui să fac?" am întrebat.

"Păstrează un colţişor al minţii tale; loc pe care îl numim

veghe. Pune-l deoparte. Învaţă-l cum arată acest inamic; arată-i semnele care îi sunt premergătoare şi mai presus de toate instruieşte-l să tragă semnalul de alarmă ca să te alerteze când starea de somnolenţă se aşterne şi îţi alterează meditaţia. Acum întoarce-te înapoi la Ea."

Am fost un pic surprins să realizez că ştia obiectul meditaţiei mele, dar m-am liniştit repejor. Am păstrat imaginea Ei în mintea mea şi am început să-i apreciez frumuseţea precum şi multitudinea de lecţii de natură spirituală pe care mi le oferise în acest loc. Mi-am amintit în special de noaptea când într-un mod atât de inocent mersese către şuvoiul de apă care ţâşnea din fântână, lăsând apa să o ude fără ezitare, înveşmântată cu părul ei auriu, dar nu în mod simplist sau vulgar, ci cu o totală lipsă de pasiune sau răutate; pur şi simplu în comuniune cu... poc!

"Unde ţi-a fost mintea?" întrebă pe un ton serios Kamala Shila.

"La gânduri bune, gânduri evlavioase", am replicat pe un tot nesigur.

"Gânduri bune poate, dar rele dacă îţi deranjează meditaţia. Te-ai îndepărtat de la imagine către un alt gând, legat de un alt moment sau loc, ceva la care îţi face plăcere să te gândeşti, corect?"

Am admis că aşa fusese.

"Acest inamic este agitaţia mentală; este unul dintre inamicii care te vor ataca foarte frecvent şi este unul dintre cei mai puternici. Nu trebuie să-ţi spun mai mult decât atât. Foloseşte acel colţişor al minţii unde veghezi asupra meditaţiei şi detectează sosirea acestui inamic. Şi te pun în gardă cu privire la tovarăşul acestui inamic, care acompaniază şi inamicul somnolenţei. Este vorba despre lipsa de acţiune: a nu ridica sabia atunci când oricare dintre aceşti inamici păşesc pragul meditaţiei tale."

"În cazul somnolenţei, intensifică-ţi concentrarea asupra imaginii şi claritătii acesteia, mai întâi conturul, apoi detaliile feţei,

mâinilor şi aşa mai departe. Dacă somnolenţa continuă, concentrează-te asupra unui adânc cer albastru, un cer strălucitor, de un albastru luminos, şi lasă-ţi mintea să devină acest cer albastru, scăldat în lumina soarelui; te va împrospăta – apoi reîntoarce-te la obiectul de meditaţie. În cazurile extreme, ridică-te, spală-te pe faţă cu apă rece sau întinde-te şi odihneşte-te dacă trebuie."

"În cazul agitaţiei, adună-ţi gândurile cu grijă către inima ta, domol. Caută o linişte interioară mai profundă şi rămâi cu corpul şi mintea nemişcate. Respiră mai rar, numără ciclurile de respiraţie dacă trebuie şi reintră în starea corespunzătoare pentru meditaţie. Meditaţia este precum zborul marilor păsări din înaltul cerului; când le vedem plutind pe curenţii de aer ni se pare – din perspectiva noastră, de la sol – că planează fără efort. Dar de fapt, sunt într-o continuă stare de corecţie a zborului, înclinându-se într-o parte când se schimbă direcţia vântului, înclinându-se în altă parte când vântul se schimbă din nou."

"Meditaţia ta este similară şi trebuie să o urmăreşti în mod constant, menţinându-i tonul ca unei corzi de instrument muzical: nu prea strâns, nu prea slab. Astfel, în cele din urmă, vine o vreme când după practică îndelungată meditaţia decurge lin. Acesta este momentul când trebuie să urmăreşti apariţia ultimului inamic, care constă în a ajusta când nicio ajustare nu este de fapt necesară. Acum, urmează ceea ce am spus, şi urmăreşte imaginea din nou!"

Aşa am făcut şi am adus imaginea Ei înapoi, adevărata imagine. Am păstrat-o clar şi tăcut, chiar dacă doar pentru câteva minute, şi l-am auzit pe Kamala Shila spunând: "Este bine! Acum, al doilea fel de meditaţie, este numit "rezolvarea unei probleme". Îţi voi da o problemă şi îţi vei concentra mintea punctual asupra acesteia şi vei încerca să o rezolvi. Acesta este un tip de meditaţie foarte important care îţi va folosi mai târziu."

"Voi face precum spui."

"Concentrează-te acum asupra unui mic eveniment din viaţa ta, poate un lucru care s-a petrecut la întâmplare, dar care ţi-a

schimbat viaţa în bine."

Am încercat şi imediat m-am gândit la vasul care fusese uitat acasă la mama mea, de Ziua Recunoştinţei, vasul care mă condusese la uşa ei.

"Acum consideră, dacă a fost sau nu o întâmplare; ştim oare că a fost o întâmplare şi putem fi siguri de asta? Ar fi putut oare să fi fost aranjat de cineva? Care sunt posibilele motive, obişnuite sau sacre? Gândeşte-te, consideră acest lucru, analizează şi trage o concluzie dacă reuşeşti."

M-am gândit profund. Considerând efectul pe care l-a avut în cele din urmă asupra vieţii mele, întâmplarea cu vasul a fost în mod sigur foarte importantă pentru mine. Presupusesem întotdeauna că acel lucru fusese o pură întâmplare. Chiar şi dacă nu ar fi fost o pură întâmplare, ar părea mai probabil că cineva voise pur şi simplu să o cunosc pe acea fată şi mai puţin probabil că cineva ar fi ştiut că acest lucru îmi va deschide uşa către o cale spirituală; totuşi, dacă cei Iluminaţi există şi dacă ei pot vedea cu adevărat viitorul tot aşa de clar pe cum vedem noi prezentul, atunci presupun...

Kamala Shila m-a întrerupt. "Este târziu; poţi să analizezi acest lucru mai departe de unul singur şi trebuie să faci asta. Învaţă acum al treilea tip de meditaţie. Vreau să recapitulezi, unul câte unul, paşii învăţaţi în această noapte, începând din momentul în care am început să curăţăm iarba de frunze. Revizuieşte în întregime etapa încălzirii şi pregătirea locului şi a inimii tale pentru meditaţie; apoi rememorează formele de meditaţie şi aminteşte-ţi de inamicii asupra cărora te-am pus în gardă, precum şi modalităţile de a-i învinge."

"În final, gândeşte-te şi la modul cuvenit de a încheia meditaţia: imaginează-ţi o piatră aruncată în mijlocul unui iaz şi vizualizează cum undele de pe suprafaţa apei se propagă uşor către exterior. Noaptea pe care am petrecut-o aici împreună, şi de asemenea fiecare şedinţă de meditaţie, este similară. Este un eveniment, un

eveniment sacru, care are repercusiuni peste ceea ce îţi poţi imagina; încearcă să fii conştient de aceste unde, gândeşte-te la ele şi roagă-te ca ele să se transforme rapid în unde de ajutor şi fericire, care ating toate fiinţele vii din jurul tău."

Am început să revizuiesc toate aceste lucruri după cum îmi explicase, în timp ce el stătea tăcut lângă mine, cufundat profund într-una din stările sale meditative. După aceasta, întrebarea finală îmi veni în minte: "Asupra cărui lucru, maestre Kamala Shila, ar trebui să meditez? Care imagine, problemă sau mod de revizuire mentală poate răspunde întrebărilor despre care am vorbit?

"Începe de unde trebuie întotdeauna să începi", îmi răspunse. "Imaginează-ţi-l pe Învăţătorul Inimii tale în faţa ta şi lucrează imaginea până când devine perfectă, aproape reală. Roag-o atunci să te ajute, ai încredere şi poate", spuse făcându-mi cu ochiul, "va veni să te ghideze."

Capitolul 4

Viaţa după moarte

Astfel am învăţat să meditez. Am început să dedic timp pentru acest lucru în mod regulat, dimineaţa şi seara. Abilitatea minţii mele de a se concentra a sporit continuu şi am reuşit să stau pentru lungi perioade de timp în meditaţie, liniştit şi tăcut. Deoarece reveneam la sesiunile de meditaţie la ore regulate, o continuitate între sesiuni a început să se dezvolte, astfel încât începutul unei sesiuni părea să continue finalul celei precedente. În intervalul de timp dintre meditaţii, în care îmi desfăşuram activităţile obişnuite din viaţa mea, am simţit cum aveam o adâncă concentrare, un tip de atenţie mai sensibilă, o capacitate crescută de pătrundere în natura lucrurilor precum şi abilitatea de a vedea în profunzime soluţiile problemelor de zi cu zi.

Focalizarea eforturilor mele a fost însă dintotdeauna cea mai dificilă problemă: de ce a trebuit această deosebită femeie, mama mea, să sufere şi să moară; ce forţă acţionează asupra oricărui lucru bun şi pur din lume – orice formă de bucurie, orice relaţie, orice realizare – astfel încât cu timpul, în mod inevitabil îl degradează în întregime, transformându-l în durere, distrugându-i existenţa. Am avut sentimentul că dacă aş reuşi să identific această forţă, căci în mod sigur trebuie să existe o cauză, care se află în spatele îmbătrânirii şi morţii tuturor lucrurilor, poate aş reuşi să schimb

această cauză şi astfel să schimb efectul ei aparent inevitabil.

Dintr-un punct de vedere mai egoist şi personal, chiar şi după ce trecuse destul timp, simţeam încă puternic lipsa mamei mele şi mă gândeam deseori la ea, întrebându-mă dacă încă exista într-un anumit fel, dacă era rătăcită sau avea nevoie de ajutor, dacă era posibil să fie ajutată, şi cum aş putea să ştiu vreodată. Încă o dată am fost atras de Grădină, unde părea că, în timp şi prin dezvoltarea mea interioară, aş putea să găsesc răspunsul la fiecare dintre întrebările care mă frământau.

Am ajuns în acel loc binecuvântat ca de obicei, în întunericul nopţii, când deşertul era liniştit şi pătruns de adieri înmiresmate – parfumul leandrului din interiorul grădinii, ce fusese plantat de om, precum şi mirosul dat de arbuştii de prosopis ce creşteau sălbatic, parfum mai puţin intens dar mai răspândit, plutind înspre grădină din exteriorul acesteia, din deşert.

M-am oprit în dreptul porţii, unde altădată aş fi stat şi aş fi aşteptat-o. Dar acum mi-am dat seama că pot încerca să o găsesc în alt mod, anume să o atrag în Grădină din interiorul meu. Am intrat şi m-am îndreptat către trunchiul impunător al roşcovului, ale cărui crengi fuseseră singura cuvertură dintre noi şi stele, şi m-am aşezat din nou, acolo, pe familiara bancă de lemn.

M-am aplecat şi mi-am luat capul în mâini şi pur şi simplu am început să ascult spre a o auzi. Am intrat într-o stare contemplativă după cum mă învăţase Kamala Shila şi am început să ascult printre momentele în care simţeam ritmul sângelui prin vene şi sunetul respiraţiei precum şi impozanta bătaie a inimii, ca şi cum, prin acea activitate de ascultare atentă, ea ar fi fost obligată să se reîntoarcă aici.

Mintea mea era golită, tăcută şi concentrată asupra unui singur lucru – sunetul mersului Ei, pentru că nu avea un mers regulat, ci săltat ca şi cum ar fi dansat tot timpul, chiar şi în timp ce mergea. Asupra acestui lucru mă concentram, ascultând şi aşteptând acel sunet cu ochii închişi. Aşa am aşteptat o bună

bucată de vreme şi totuşi... nimic.

Într-un final, liniştea minţii mele a fost întreruptă de freamătul unor paşi rari şi impunători, punând în lumină tenacitatea persoanei care venea dinspre poartă, în spatele meu, prin întuneric. M-am întors şi în lumina lunii l-am văzut pe maestrul Dharma Kirti.

Primul lucru care se putea citi pe faţa sa era doar bunătate, avea ochii căprui, melancolici şi un zâmbet prietenos, aproape trist. A doua impresie era cea dată de prestanţa sa, de pasul său cadenţat, mergând cu spatele şi gâtul drept precum un soldat, fiecare moment părând hotărâtor. Impresia finală a fost însă una de rigurozitate şi severitate, ce erau marcate de nasul său drept de tip roman, proeminenţa bărbiei şi mai presus de toate jăraticul inteligenţei, virtuţii şi neînfricării sale, ce luceau în spatele ochilor săi. A rămas tăcut cu ochii la mine pentru un minut sau mai mult şi apoi a spus: "Vino, fă o plimbare cu mine în Grădină!"

M-am ridicat; m-am îndreptat în partea stângă, trecând pe lângă capela de piatră, spre liniile de palmieri din partea de sud.

"Este ceva anume despre care ai vrea să vorbeşti?" întrebă pe când păşeam în penumbră.

Inima mea, ca de obicei, era preocupată de moartea mamei mele, întrebându-se dacă ea încă exista undeva. Şi pe lângă această preocupare mai aveam încă alte două; mă gândeam, de asemenea, la moartea mea, nefiind în stare de a-mi imagina acest lucru şi întrebându-mă dacă s-ar întâmpla, ce anume ar urma după aceea şi – cel mai important – dacă Ea ar putea fi alături de mine în momentul acela şi dacă am putea fi oare împreună după aceea.

"Este adevărat că trăim şi după moarte şi că am trăit şi înainte de a avea această viaţă?"

"Lasă-mă să te întreb eu câte ceva şi poate vei avea răspunsul", replică cu o voce ce exprimă o sensibilă înţelegere cu privire la îngrijorările mele, ca şi când le-ar fi ştiut în cel mai mic detaliu, având totuşi un anume ton ce m-a făcut să înţeleg logica de fier

din spatele cuvintelor sale, fălcile de fier ale raţionamentului său ineluctabil, făcut la rece, prin care – în timpul vieţii sale din India, cu treisprezece secole înainte – provocase şi învinsese neclaritatea gândirii celorlalţi.

"Te rog, dacă vrei."

"Din ce este alcătuit corpul?"

"Piele, sânge, fluide, oase, organe, păr care acoperă anumite locuri."

"Toate aceste lucruri sunt fizice?"

"Da, desigur, le putem atinge şi simţi, apăsa asupra lor, au o anumită greutate, se pot rupe sau desprinde, pot fi chiar tăiate sau operate dacă există o suficient de mare nevoie."

"Şi din ce este alcătuită mintea?"

"Nu ştiu dacă în timpurile noastre am mai putea spune "alcătuită din", mai degrabă putem spune doar că există şi că este umplută, uneori mai mult, alteori mai puţin, cu gânduri, dorinţe şi speranţe, pe care le sesizez în momentul în care acestea trec prin acel loc, anume mintea mea."

"Sunt aceste gânduri precum părţile constitutive ale corpului tău? Poţi să le vezi, să le atingi sau să le rupi în bucăţi?"

"Dacă vrei să spui că ar avea culoare, că ar fi rigide sau moi la atingere, calde sau reci, dacă aş putea să trec prin ele cu mâna ca prin apă... – nu, nu ceva de genul ăsta, doar limpezi şi invizibile precum un cristal, ca aerul însuşi, fără greutate, mişcându-se într-un flux constant de-a lungul vieţii mele."

"Dar este mintea localizată într-o anumită parte a corpului, unde se află în acelaşi fel în care braţele, picioarele sau capul tău ocupă o anumită poziţie?"

"Ei bine, se consideră că este localizată într-un astfel de loc, în interiorul capului, sub cutia craniană în ceea ce numim creier..." Vocea mea începuse să piardă din intensitate deoarece îl simţisem cum îşi pregătea replica, corpul său tresărind uşor şi având faţa întoarsă către mine, cu ochii fixaţi asupra mea, ochi care începuseră

puţin să ardă, precum cei ai unui animal sălbatic ce fusese adormit şi tocmai se trezise inspirând pericol.

"Mintea se află în creier?" mă întrebă sever.

"Da, cred că da."

"Şi nu are legătură cu mâna ta?" spuse şi deodată îmi apucă o mână cu amândouă mâinile, astfel încât am simţit puterea braţelor sale.

"Ei bine, poate..." am spus pierzându-mi încrederea.

"Deci, nu îmi simţi degetele?" Dar le simţeam din ce în ce mai tare şi mai puţin confortabil.

"Sigur că le simt."

"Eşti conştient în legătură cu mâna ta?"

"Da, da, sunt conştient şi vă simt mâna."

"Conştiinţa ta se extinde până la mâna ta?"

"Da", am spus începând să mă simt mai sigur pe mine.

"Mintea ta se extinde până la mâna ta?"

"Da, da, mintea mea, conştiinţa mea, se extinde în întreg corpului meu, până la nivelul pielii, peste tot."

"Deci, putem spune că mintea ta, conştiinţa ta e localizată oriunde în interiorul demarcat de învelişul tău de piele?"

"Da, putem spune asta."

"Şi nu mai departe?" Încă o dată, am remarcat scânteicrea de oţel a ochilor săi fixaţi asupra mea.

"Nu, nu mai departe – nu pot simţi în exteriorul degetelor mele, nu pot simţi în afara limitelor corpului meu."

"Nu poţi să te gândeşti la... iarba moale de lângă roşcov, chiar în faţa fântânii?" mă întrebă oarecum răutăcios, ca şi cum ar fi ştiut că mă gândeam des la acel loc.

"Sigur că pot."

"Atunci, putem spune că mintea ta se extinde chiar până acolo, în exteriorul degetelor tale, până în partea cealaltă a Grădinii?"

"Da, da, am putea să spunem asta."

"Deci, într-adevăr, mintea este inefabilă, şi extinsă, şi poate ajunge mult mai departe decât limitele corpului tău fizic?"

"Da."

"De fapt, este foarte diferită de corpul fizic – poate zbura în locuri îndepărtate, se poate gândi la lucruri ce sunt mai departe chiar şi decât stelele ce se uită acum asupra noastră."

"Da."

"Şi nu are aproape nimic în comun cu caracteristicile corpului, această pasăre de cristal a minţii, nu este limitată de carne şi oase, nu poate fi atinsă, nu poate fi apăsată, nu poate fi cântărită, nu poate să fie văzută, tăiată sau măsurată; n-am dreptate?"

"Da, desigur."

"Atunci cum poţi să spui că este creierul, sau că este restricţionată la creier, sau că se află în creier, când zboară după cum doreşte în toate direcţiile."

Am început să mă simt şi mai prost şi nu doar datorită faptului că de-acum mâna mea era complet acoperită de amândouă mâinile sale şi presată cu putere către pieptul său, în timp ce argumentele sale creşteau în intensitate. "Nu am spus că mintea este creierul, am spus că este localizată în creier."

"Deci, mintea are o relaţie cu creierul, mintea este localizată în jurul creierului şi, de asemenea, de-a lungul restului corpului."

"Da, aşa este."

"Eşti de acord că dacă spunem că două lucruri sunt în relaţie unul cu altul, atunci înseamnă că sunt două lucruri separate."

"Da, dacă un lucru este în relaţie cu altul, atunci avem în mod clar două lucruri distincte – orice persoană cu ceva educaţie monastică ştie acest lucru."

"Putem să fim de acord că mintea şi corpul, aflându-se într-o relaţie, sunt două lucruri complet diferite, alcătuite total diferit."

"Da."

"Acum, lasă-mă să te întreb altceva", spuse şi îşi schimbă poziţia în timp ce încă îmi strângea mâna, dar având piciorul stâng

uşor îndreptat către mine; şi ştiam că acest lucru semnala că urma să-mi aducă o serie de argumente puternice, deoarece aceasta era poziţia anticilor gânditori indieni, ce-şi înfruntau ideile şi tunau către oponenţii lor, având corpul poziţionat precum un luptător de box, ca şi când ar fi vrut să micşoreze zona de vulnerabilitate a loviturilor ce ar putea fi returnate.

"Este corpul într-un proces de schimbare?"

"Desigur, oamenii îmbătrânesc, corpul îmbătrâneşte, ridurile se înmulţesc, puterea scade, apare părul alb."

"De ce se află corpul în acest proces de schimbare?"

"Mai multe motive, dar cel mai important – orice călugăr începător învaţă acest lucru – este legat de faptul că se schimbă factorii care îl cauzează. Pe măsură ce aceşti factori se schimbă, rezultatul se schimbă. Pe măsură ce energia care menţine corpul se diminuează, în mod corespunzător corpul se degradează, trebuie să se degradeze."

"Dacă un lucru este într-un proces de schimbare, aceasta dovedeşte că în spatele lucrului respectiv sunt factori care îl cauzează?"

"Da."

"Care sunt factorii cauzatori ai corpului?"

"Sunt mai mult factori, dar presupun că principala cauză sunt părinţii – ovulul mamei şi spermatozoidul tatălui. Când aceste două cauze se împreunează şi toţi ceilalţi factori care contribuie în acest proces sunt prezenţi, corpul fizic începe să se dezvolte celulă cu celulă."

"Da, corect, părţile fizice ale mamei tale şi ale tatălui tău se împreunează şi corpul începe să se dezvolte. Acest lucru îl denumim cauza materială – lucrul care s-a transformat în primul moment al corpului tău, într-o manieră similară cu lutul, care reprezintă cauza principală, cauza materială a unui vas ceramic. Şi alţi factori trebuie să fie prezenţi desigur, precum în cazul lutului unde avem mâinile şi măiestria olarului, cuptorul şi timpul necesar acestui proces. Cauza materială... – ar trebui să înţelegi această

cauză materială. Care este cauza materială a unui pom?"

"Presupun că sămânţa acelui pom."

"Corect! Iar factorii care contribuie?"

"Solul, lumina soarelui, apa, îngrijirea atentă."

"Corect! Deci, ce este specific cauzei materiale, diferenţiind-o de factorii contribuitori?"

"După cum aţi spus, bănuiesc, este lucrul care se transformă în rezultatul final; esenţa care la momentul potrivit se transformă în vlăstarul pomului, iar lutul este lucrul care se transformă în vasul ceramic."

"Şi acest lucru – materialul cauzei – trebuie să fie similar cu materialul ce poate fi regăsit în rezultat?"

"Da, presupun că da. De fapt, ar trebui să aibă foarte multe în comun, să fie foarte similare."

"Acum am ajuns la punctul principal", spuse maestrul Dharma Kirti, şi mă conduse, după cum am realizat, către cea mai întunecată parte a Grădinii, în umbra palmierilor şi a înaltului zid dinspre sud, unde lumina lunii nu ajungea, un loc în care Ea şi cu mine nu ne aventurasem de fapt niciodată. "Închide ochii", îmi spuse.

I-am închis schiţând un zâmbet, gândindu-mă că, în acest colţ întunecat al Grădinii, nu avea mare importanţă dacă îi aveam deschişi sau închişi. Îmi deschise mâna, ţinând-o încă într-a lui şi o apăsă către pieptul său – ochii i se închiseră şi am simţit cum intră în meditaţie. Am avut sentimentul că urma să deschidă un canal sau un coridor dinspre inima sa către mintea mea, dinspre pieptul său către mâna mea, şi începu să vorbească din nou – "Imaginează-ţi mintea ta, de-a lungul vieţii tale, un limpede fluviu de cristal, ai cărui constituenţi invizibili curg prin zilele pe care le-ai petrecut în această lume."

Am rămas tăcuţi pentru câteva minute. Am început să-mi formez imaginea unei constante curgeri a gândurilor întreţesute, întinzându-se înapoi până la cele dintâi amintiri ale mele.

"Gândeşte-te la cum a fost mintea ta în această după-amiază, înainte să vii în Grădină."

Aşa am făcut.

"Care a fost cauza materială a minţii tale din această după-amiază? Care a fost lucrul care a ajuns până la primul moment al minţii tale din această după-amiază şi apoi s-a transformat în mintea ta?"

Puteam să văd acest lucru foarte clar; niciun răspuns nu era necesar sau aşteptat. Era mintea, mintea mea de mai devreme, din aceeaşi zi. Mintea mea de după-amiază era apa minţii mele de dimineaţă venind în aval.

"Priveşte încă o dată, vezi încă o dată – care a fost cauza materială a acestei minţi: cea pe care ai avut-o dimineaţă?"

Din nou am analizat şi am văzut că era mintea serii precedente, de până în momentul în care m-am trezit.

"Şi de unde a venit mintea pe care o ai anul acesta?"

"Din cea pe care am avut-o anul trecut, acelaşi limpede fluviu mult mai înapoi; de anul trecut."

"Şi cea a anilor trecuţi?"

"Din mintea mea de când eram copil, din mintea unui copil."

"Şi mintea copilului?"

"Din mintea bebeluşului."

"Şi mintea bebeluşului?"

"Din mintea fetusului ce creşte în pântec.

"Acolo... Prinde acest lucru, concentrează-te asupra acestui lucru. Gândeşte-te la un minuscul punct singular în fluviul invizibil al istoriei minţii tale – pune-ţi mintea asupra acelui prim moment de simţire, acel prim moment de conştiinţă, cât de primitiv, în pântecul mamei tale."

Desigur că nu puteam să-mi amintesc, dar puteam să-mi imaginez – acolo trebuie să fi avut primul meu gând, prima mea senzaţie rudimentară, presupun că am simţit căldura şi umiditatea mamei mele, prezenţa ei în jurul meu.

"Opreşte-te, păstrează acel moment! Concentrează-te asupra acelui prim moment!"

Aşa am făcut. El rămase tăcut. Se uită la mine, dar nu cu ochii săi, ci cu forţa minţii sale. Am rupt tăcerea, începând să discutăm iar.

"Acea primă fărâmă de gând, se schimbă oare vreodată?"

"Desigur, pentru că gândesc acum, mulţi ani mai târziu."

"Deci a avut o cauză?"

"În mod necesar."

"A avut o cauză materială?"

"Da."

"Cauza materială a primului tău gând a fost fizică? Ceva ce ai putea să atingi, să apeşi, să cântăreşti sau să despici?"

"Nu, nu, am spus acest lucru deja – cauza materială trebuie să conţină componente similare, în acest caz, similare cu cele ale conştiinţei, nu ale corpului."

"Altă conştiinţă?"

"Desigur."

"A cui?"

"A părinţilor mei?"

"Gândeşti precum părinţii tăi?"

"În ce sens?"

"Ai preferinţele şi aversiunile lor, aceeaşi înţelegere a lucrurilor ca şi ei, îndoielile lor?"

"Câteva sunt comune, dar nu în acelaşi fel."

"Ai o configuraţie mentală diferită?"

"Da, cea proprie, am propriile preferinţe şi aversiuni de la o vârstă foarte timpurie."

"Deci, dacă nu a fost conştiinţa părinţilor tăi cea care a cauzat primul tău gând, prima ta senzaţie din pântec, atunci a cui conştiinţă a fost?"

"A mea?"

"De unde?"

"De dinainte." Îmi eliberă mâna care apoi îmi alunecă într-o parte, am deschis amândoi ochii, ai săi uitându-se într-ai mei cu o privire intensă, aproape furioasă, având un fel de exaltare divină.

Am văzut că mai trăisem înainte, înainte de a veni în pântecul mamei mele.

"Bun!" spuse dând din cap afirmativ, iar faţa sa începu a se destinde din nou, jăraticul dispărându-i din privire. Redevenise tăcutul călugăr de dinainte, cu părul alb, având o vârstă greu de ghicit, poate patruzeci, cincizeci, şaizeci, sau poate etern, fără de vârstă.

"Bun, bun! Ai văzut! Acum eşti într-adevăr pregătit să înveţi ceva!" Se îndreptă apoi către lumina mai puternică dinspre zidul de est al Grădinii, unde apa fântânii susura hazliu în curgerea-i liniştită, trăgându-mă uşor după el.

Capitolul 5

Călătoria morţii

Din cuvintele pe care le schimbasem cu Dharma Kirti, ştiam ca mama mea încă exista – nu pentru că aş fi văzut-o cu propriii mei ochi, ci deoarece o văzusem cu mintea mea şi nu pentru că aş fi văzut-o cu ochii minţii mele, ci deoarece mi-am putut demonstra că ea încă există; asta avea aceeaşi valoare de adevăr ca şi când aş fi văzut acest lucru cu ochii mei. Am simţit că propria mea soartă era legată de a ei; oriunde ar fi fost, ar trebui să merg şi eu – am simţit că asta era legătura noastră. Şi oriunde aş fi mers, îmi doream să existe posibilitatea de a o găsi acolo şi pe Domniţa mea Aurie.

Am utilizat tehnica meditaţiei pe cât de bine am putut şi am căutat să înţeleg aceste lucruri, dar nu era posibil fără ajutor şi aproape că ştiam că aşa va fi.

Am decis să mă reîntorc în Grădină – nu a fost o decizie dificilă, căci acel loc fusese cel al răspunsurilor şi al bucuriei. De data aceasta era iarnă, iar călătoria mi-a luat destul de mult timp şi astfel am ajuns destul de târziu. Am intrat pe poarta Grădinii aproape de miezul nopţii. Luna nu era plină, ci doar o felie, iar o porţiune de deşert îngheţat era aşternut deasupra ierbii. Frigul îmi intrase în oase şi îmi tăiase răbdarea. M-am aşezat pentru prima dată pe banca de sub roşcov nu cu spatele către poartă, ci

înspre aceasta – dorindu-mi ca Ea să apară repede, măcar de data aceasta. Însă am aşteptat timp îndelungat şi numai ultimele, dar fermele fire ale credinţei mele îmi mai ţineau ochii fixaţi asupra ţepuşelor de fier din partea de sus a porţii, pe unde ar fi trebuit să pot vedea faţa oricărei persoane care s-ar fi apropiat.

Când s-a apropiat, am fost uimit – nu am văzut o faţă şi un păr auriu, nici lumina şi căldura unui soare, ci o cutie craniană fără păr, având două orbite înecate în umbrele unui păr alb, conturându-se în partea de sus, deasupra porţii. A traversat, porţiunea dintre poartă şi banca unde stăteam, uşor şi repede ca o fantomă, roba sa măturând pământul şi accentuând statura sa înaltă. Imediat ajunse în dreptul meu, aţintindu-şi privirea în jos către mine, având o faţă serioasă. Era maestrul înaltei cunoaşteri Vasu Bandhu însuşi.

Era uscăţiv, având mâinile şi picioarele lungi, însă deloc subţiri, ci zdravene şi hotărâte, cu tendoane viguroase chiar şi la vârsta sa, pe care o estimam în jur de şaptezeci. Fruntea nu era înaltă, mandibula era pătrată, toate trăsăturile sale fiind rigide şi întinse, aşa că pielea apărea ca şi când ar fi fost pictată pe craniu. Buzele erau subţiri şi presate, conturate în obraji; la marginile buzelor sale erau brăzdate linii adânci, de seriozitate capitală.

Nu mai puteam vorbi şi am aşteptat cuvintele sale; el a continuat să stea în faţa mea, cu privirea aţintită în jos, iar iarba moale şi susurul voios al fântânii nu mai erau cu mine, ci în spatele meu.

"Vei muri azi?" întrebă simplu.

Dacă aş fi auzit aceste cuvinte de la o altă persoană de statura sa, în întunericul şi singurătatea acelui loc, aş fi putut să le iau ca pe o ameninţare – dar roba de călugăr îmi dădea un sentiment de încredere.

Am răspuns simplu: "Nu ştiu!"

"Dar gândeşte-te, vei muri azi?" insistă.

"Aş putea, este posibil, există mereu o probabilitate..., dar încă nu s-a întâmplat, aşa că tind să cred că nu, nu azi."

"Priveşte la corpul tău", îmi ordonă. "Este acesta un corp care va muri?"

Mi-am fixat privirea în jos asupra mâinilor mele şi mi-am văzut degetele aproape imobile din cauza frigului. M-am gândit la mâinile mamei mele din acea dimineaţă când am găsit-o plină de sânge, când cancerul îi muşcase adânc inima însăşi – "Da, da, acesta este un corp care va muri."

"Şi când vine Moartea", continuă cu intensitate, "este oare vreun loc în care poţi merge, este oare vreun loc de care ai auzit, unde Moartea nu te poate ajunge?"

"Nu, niciun astfel de loc; niciun castel de piatră, un vas pe mare, un adăpost în adâncul pădurii sau vreo cameră de fier. Moartea poate ajunge în oricare dintre aceste locuri, este de neoprit."

"Dar eşti tânăr. Nu este moartea sorocită pentru bătrâni? Nu îşi ia Moartea victimele într-o ordine logică, întâi pe cei mai vârstnici şi apoi pe cei mai tineri?"

M-am gândit pentru un moment. "Toţi murim la un moment dat! Ne aşteptăm ca moartea să-i găsească mai întâi pe cei vârstnici, dar nu, nu pot spune că există o ordine de acest gen, pare aproape lipsit de vreo ordine... am avut destui prieteni tineri care au murit – Moartea pare să nu respecte nicio ordine."

"Ar trebui să existe mijloace de a opri Moartea, prin dezvoltarea medicinii sau prin anumite incantaţii sacre cunoscute de marii preoţi, o metodă de a ascunde de Moarte faptul că trăim."

"Ah, există tratamente medicale şi uneori par că îi încetinesc venirea; dar nu, niciun doctor nu a reuşit să găsească un medicament sau tratament care să oprească în fapt Moartea şi niciun preot nu a găsit încă cuvintele care să-i lege mâinile şi să o ţină departe."

"Aceste tratamente medicale, nu le putem folosi inteligent şi, investind eforturile şi talentele oamenilor, să putem găsi metode de alimentaţie sănătoasă precum şi exerciţii pentru organism şi

astfel să putem adăuga ore vieţilor noastre?"

M-am gândit cu atenţie deoarece aceeaşi întrebare mă frământase frecvent, iar răspunsul mă cam descurajase. "Da, putem face toate aceste lucruri, ar putea să pară că ar trebui să adăugăm ceva timp vieţilor noastre, dar, paradoxal, chiar şi în timp ce exersăm sau când căutăm alimente cât mai sănătoase pe care să le gătim şi să le mâncăm, chiar în timp ce facem toate aceste lucruri, toate acele ore s-au scurs inexorabil împingându-ne şi mai aproape de clipa morţii noastre. Timpul pe care îl petrecem trăind este pierdut din viaţă, este un timp care întotdeauna ne apropie din ce în ce mai mult de moarte. Nu putem opri, nu putem încetini semnificativ cursa către moarte."

Vasu Bandhu rămase tăcut şi, în timp ce sunetul propriilor mele cuvinte mi se afunda în urechi, am auzit susurul izvorului ce curgea din fântâna din spatele meu; am simţit ca şi cum îmi semnala să mă gândesc la apa vieţii mele, care părea un lucru solid şi statornic, ca un izvor între pietre, dar de fapt era o scurgere continuă, o evaporare continuă a momentelor preţioase, fără pauză.

"Câte ore ai meditat astăzi?" întrebă într-un final.

"Ei bine, în mod normal meditez destul de regulat, dar astăzi am avut ceva mai mult de lucru la bibliotecă, în plus a trebuit să mă pregătesc şi pentru venirea aici, apoi am fost să iau masa..."

"Răspunde la întrebare."

"Nu am meditat deloc, nu a fost timp!"

"Şi ieri, când ai avut timp, cât de mult ai meditat? Cât de mult timp ai alocat căutărilor tale importante, cât de mult timp ai devotat spiritului – nu corpului, care urmează să putrezească?"

"Ah, ieri am meditat aproape o oră de dimineaţă."

"O singură oră toată ziua?" întrebă.

"Ei bine, de obicei încerc să meditez timp de o oră pe zi, dimineaţa şi seara."

"O singură oră?"

"Păi, asta incluzând pregătirea de dinainte de meditaţie. Dar, de multe ori, trebuie să mai pregătesc câte ceva în ziua respectivă sau sunt întrerupt. În mod onest, timpul efectiv este mai degrabă de jumătate de oră sau poate chiar douăzeci de minute."

"Douăzeci de minute dintr-o zi de douăzeci şi patru de ore?" întrebă din nou.

"Da, da, în total cred că în jur de douăzeci de minute, când am posibilitatea" am răspuns privind pământul rece.

"Ca să mănânci, cât timp aloci?" întrebă. "Să dormi, să discuţi cu prietenii, să gândeşti la ce ai fi putut face sau la ceea ce ai putea face încă, chiar şi mersul la baie şi la toaletă, cât de mult timp aloci pentru astea?"

"Păi, toate lucrurile acestea... aşa trece ziua, aşa îmi petrec ziua."

"De fapt, este ca şi cum ai fi murit deja; este aşa de puţin... aşa de puţin şi de preţios timp înainte de moarte, şi chiar şi acest timp este irosit! De fapt, nu avem timp deloc. Aş putea spune că tu eşti mort deja."

Am rămas tăcut.

"Ştii", mă întrebă cu blândeţe ca şi când ar fi vorbit din experienţă, "cum îşi priveşte viaţa un om când ajunge la şaptezeci de ani?"

Oftă. "Imaginează-ţi un vis lung, un vis ca viaţa însăşi, decorat uneori cu experienţe plăcute, desfigurat de momente de mare durere, dar, cu toate acestea, plin de consistenţă şi culoare."

Îmi puteam imagina.

"Acum imaginează-ţi momentul trezirii."

Mi-am imaginat şi acest lucru.

"Acum imaginează-ţi sentimentul unei persoane care tocmai s-a trezit şi îşi aminteşte visul."

Am făcut acest lucru căci avusesem astfel de vise şi mă uimise faptul că întregul vis părea că se derulase în doar câteva momente dispărând repede după aceea.

Înclină capul în mod afirmativ după care rămase tăcut pentru o vreme şi apoi spuse încă o dată: "Te-am întrebat, vei muri azi?"

"Chiar nu ştiu", am răspus onest.

"Atunci lasă-mă să-ţi spun o istorisire", spuse cu calm, având însă o voce stridentă. "Este vorba de un om care a făcut un mare necaz unui alt om, foarte puternic şi periculos. Iar acest om periculos l-a ameninţat şi a jurat că, înainte să se sfârşească luna, va veni peste el noaptea în casă, va intra cu forţa şi îi va tăia gâtul."

Am tremurat uşor la auzul cuvintelor sale în frigul nopţii şi la sentimentul care coborâse deasupra preţuitei mele Grădini.

"Acum te întreb: dacă sunt ceva pregătiri ce trebuie făcute, dacă sunt lacăte de pus la uşă, întăritori la încuietori, de aranjat pentru a chema după ajutor când va veni momentul – este mai bine dacă acel om va face toate aceste pregătiri cât mai din timp, din prima noapte, sau ar trebui să aştepte noaptea următoare, sau cinci nopţi, ştiind că omul cu cuţitul poate veni oricând, în orice noapte, până la sfârşitul lunii?"

"Ei bine, desigur că ar trebui să se pregătească imediat."

"Dar dacă omul cu cuţitul vine cu întârziere, poate chiar în ultima noapte a lunii sau în penultima noapte?"

"Nu contează pentru că pregătirile au fost deja făcute; dar dacă pregătirile nu sunt făcute şi criminalul vine mai înainte, atunci totul este pierdut."

"Ai dreptate, desigur. Care este durata unei vieţi de om?"

"În vremurile noastre, cam şaptezeci de ani, oamenii trăiesc în jur de şaptezeci de ani."

"Nu, nu, nu am întrebat care este durata medie de viaţă. Am întrebat care este durata unei vieţi de om? Cât de mult trăieşte o persoană?"

"Ei bine, unii trăiesc mai mult, alţii mai puţin, mulţi trăiesc în jur de şaptezeci de ani."

Îşi drese vocea, întorcându-şi ochii aproape enervat.

"Te întreb iar, care este durata unei vieţi de om?"

"Păi, dacă pui astfel problema..."

"Astfel, cum?"

"Ei bine, în regulă. Nu pot spune, nu ştiu, nu este o durată fixă a vieţii omului. Viaţa nu are o lungime determinată – unii mor la bătrâneţe, alţii în plinătatea maturităţii, alţii la tinereţe, alţii de copii, iar alţii chiar înainte de a se naşte. Nu există un număr sigur de zile al vieţilor noastre sau al oricărui alt om."

"Este uşor sau dificil să-ţi pierzi viaţa?" continuă neobosit.

"Cred că nu este chiar aşa de uşor; trăiesc deja de peste douăzeci de ani, mai mult decât un vehicul, aproape jumătate din durata de viaţă a caselor din deşert construite din piatră şi mortar."

"Deci nu ai văzut sau auzit niciodată de o persoană care a murit de la o mică tăietură care s-a infectat, sau alunecând într-o băltoacă, sau de la o lovitură neaşteptată a unui pumn care loveşte într-un moment de furie?"

"Ba da, am auzit sau văzut astfel de lucruri."

"Nu ai văzut sau auzit niciodată de o persoană care a fost omorâtă chiar de lucrurile care ar trebui să ne ţină în viaţă – nu ştii de nimeni care a fost strivit de un vehicul, sau lovit la cap de o vacă care dă lapte, sau care s-a înecat în timp ce mânca o mâncare delicioasă pregătită de soţia sa, sau cineva care a căzut pe scări sau căruia i-a căzut în cap o cărămidă sau o bucată din acoperişul casei care ar trebui să-l adăpostească?"

"Chiar şi aceste lucruri, bănuiesc, se întâmplă adesea."

"Tu ai studiat ceva fiziologie. Spune-mi, ce funcţie au plămânii?"

"Să răcească corpul, să furnizeze aer şi să balanseze influenţa elementului cald al bilei."

"Şi care e funcţia ficatului?"

"Contribuie la producerea bilei, care ajută la digestie, astfel încât mâncarea să poată alimenta şi încălzi organismul."

"Şi dacă căldura corpului nu e suficientă, dacă ventilaţia din jurul plămânilor devine prea puternică?"

"Atunci omul moare de pneumonie."

"Dar dacă ventilaţia slăbeşte şi corpul nu se mai răceşte?"

"Atunci un om moare de febră."

"Putem spune că propriul nostru corp, această maşinărie care pare să fie într-un atât de minunat echilibru interior, este de fapt un accident fatal, aşteptând să se întâmple; chiar funcţiile organelor din interiorul corpului pun aceste organe în conflict unul cu altul şi este doar o chestiune de timp până când funcţia unui organ le va domina pe celelalte şi astfel va omorî acest corp."

Era curios să mă gândesc că şi dacă nimic din exteriorul meu nu m-ar ucide, propriul meu corp va face acest lucru, dar a trebuit să admit că era adevărat.

"Aşa este."

"Este corect să spunem că acest corp poate fi omorât foarte uşor? E adevărat că ne înconjurăm cu lucruri care ne oferă adăpost, ne hrănesc, ne transportă, ne fac viaţa mai uşoară, dar chiar aceste lucruri sau însuşi corpul nostru, cel mai probabil, ne vor lua viaţa?"

Starea mea de disconfort devenea din ce în ce mai accentuată, gândindu-mă la lucruri la care în mod natural preferăm să nu ne gândim, dar a trebuit să fiu de acord şi am plecat capul tăcut, în mod afirmativ.

"Nu este adevărat că este aproape imposibil, şi o activitate care consumă aproape tot timpul vieţii, să punem la dispoziţie cele necesare pentru trebuinţele fizice ale organismului? Nu îşi petrec oare cei mai mulţi oameni, bărbaţii şi femeile de pe această planetă, întreaga zi trudind pur şi simplu pentru lucruri precum hrană şi îmbrăcăminte şi nu eşuează frecvent şi mor în acest proces?"

"Da, adevărat, întru totul adevărat!"

"Suntem atunci, trebuie să admiţi, într-adevăr, născuţi pentru

a muri, am dreptate?"

Am încuviinţat iar.

Vasu Bandhu rămase iar tăcut şi întreaga Grădină se cufundă într-o mare tăcere, nicidecum asemănătoare cu tăcerea veselă a maestrului Kamala Shila cufundat în meditaţie, ci mai degrabă o tăcere precum moartea, o tăcere a iernii, iar Grădina avea un aspect ca şi cum ar fi fost alcătuită în întregime din piatra pereţilor şi nu din minunata vitalitate a plantelor şi copacilor.

Mi-am întors privirea către el; se uita în depărtare, în întunecimea de deasupra zidului din sud, ce se afla în dreapta sa, părând pierdut în gânduri. Şi atunci îşi coborî privirea către mine. Am fost puternic surprins de modul în care i se schimbase faţa: piatra rece se transformase într-o compasiune aproape arzătoare, iar ochii erau strălucitori, fiind inundaţi de lacrimi.

"Dacă un om are familie şi prieteni – tot felul de persoane dragi şi apropiate, prieteni de-o viaţă, soţie, copii, camarazi cu care a petrecut o viaţă întreagă –, atunci când acest om este pe moarte, stând în patul său în ultimul său ceas, atunci vin toţi şi stau lângă el, înconjurându-l, plângând, unii ţinându-l de mână, alţii întinzând mâna ca să-l mângâie pe obraz sau doar să-l atingă?"

"Da, da, am văzut eu însumi asta, am trăit astfel de situaţii, am stat la marginea patului."

"Ai văzut ce se întâmplă! Chiar dacă cei dragi îl ţin strâns, omul muribund tot se duce."

"Da, am văzut."

"Se duce singur?"

"Da, singur, ceilalţi pot să-i ţină trupul, dar nimeni nu poate să-l însoţească."

"Dar, cu siguranţă, chiar dacă nimeni nu poate să-l însoţească, poate alege şi lua cu el câteva lucruri care îi sunt dragi, doar câteva obiecte pentru care şi-a consumat întreaga viaţă, lucrând ca să le agonisească, trudind ca să le poate avea în casa pe care o considera ca fiind a sa?"

"Nu, nu, din acest punct de vedere, toată agoniseala de o viaţă este de prisos, orice obiect, fiecare părticică a oricărui obiect, fiecare bănuţ şi orice proprietate, fiecare lucru câştigat cu efort, pe care l-a avut este lăsat în urmă, în totalitate."

"Dar trupul său? Chiar preţiosul său trup la care a ţinut aşa mult? Chiar şi corpul, propriul nostru organism pe care îl hrănim aşa de atent atât de mulţi ani, pe care îl îmbrăcăm atent pentru a-l proteja şi a-l înfrumuseţa, părul pe care îl pieptănăm în diferite feluri şi stiluri, pielea pe care o îmbăiem şi o ungem ca să o menţinem, propria noastră faţă, chiar identitatea noastră?"

"Nu, nimic, nici organismul, nici măcar numele nostru. Nu putem lua nimic! În acel moment suntem complet şi în întregime singuri."

"Şi în acel moment, momentul final, pe cine putem chema pentru a veni în ajutor? Este oare vreun prieten apropiat care ne poate ajuta, există oare vreo autoritate sau vreun mare magnat care poate fi chemat, este oare vreun medic pe care îl putem ruga să ne ajute când vine clipa morţii?"

"Nu, nimeni, este inutil. Nu putem chema pe nimeni ca să ne ajute, nimeni nu mai poate face nimic."

"Putem să spunem că este absolut sigur că trebuie să murim?"

"Da!" Abia eram în stare să-l pot privi. "Da, aşa se zice."

Îmi aruncă o privire furioasă ca şi când ar fi descoperit un trădător, un trădător ale cărui minciuni cauzaseră durere şi moarte multor oameni nevinovaţi. "Şi îmi poţi da", mă întrebă, "o cât de mică dovadă că mintea moare când corpul moare?"

"Ei bine, când organismul moare, omul nu se mai poate mişca, nu mai poate vorbi, şi pare că nici nu mai gândeşte."

"Şi poţi să vezi acest lucru, ştii oare că a încetat să mai gândească?"

"Nu, nu putem să vedem mintea, nu este precum trupul, nu este formată din componente materiale precum corpul; este invizibilă şi conştientă, nimic precum pielea sau oasele care pot fi

atinse, tăiate sau măsurate. Dar ne dăm seama că mintea gândeşte observând expresiile şi sunetele care vin dinspre faţa omului."

"Tu spui că dacă organismul se deteriorează catastrofal, fără posibilitate de refacere – când abilitatea organismului de a mişca limba şi de a schiţa diferite expresii faciale încetează – atunci acest lucru invizibil şi conştient pe care îl numin minte sau conştiinţă încetează doar pentru că nu mai poate fi exprimat de faţă şi prin cuvinte?"

Realizam unde voia să ajungă: era ca şi când am spune că o persoană care călăreşte un cal trebuie să moară pur şi simplu datorită faptului că a murit calul; că mâna care ţine ciocanul trebuie să fie moartă în momentul în care se rupe mânerul. Începusem să înţeleg că această idee, ideea potrivit căreia inefabila şi invizibila conştiinţă trebuie să moară când unealta prin care se exprimă moare, era de fapt doar unul dintre acele lucruri pe care le credem doar pentru că părinţii noştri le cred; şi că era doar unul dintre acele concepte neexaminate în care credem datorită faptului că toţi cei din jurul nostru le cred şi ei încă de când erau copii, iar copiii noştri, la rândul lor, le vor crede doar pentru că noi le credem fără să existe deloc un motiv solid. Nu puteam să găsesc nicio dovadă, pe care să i-o prezint maestrului Vasu Bandhu, care să indice convingător că mintea sau conştiinţa dispare doar datorită faptului că trupul moare şi nu mai putem vedea influenţa conştiinţei asupra corpului.

"Ştiu că ai văzut cu ochii infailibili ai raţiunii că ai mai avut şi alte vieţi; nu mai ştii poate detaliile, şi nu spun că le-ai putea afla cu uşurinţă, dar ştii, prin raţionament logic făcut la rece, separat de asumpţiile fără suport cu care suntem înconjuraţi copii fiind, că ai mai avut şi alte vieţi. Astfel, este complet logic ca mintea sau conştiinţa ta să continue şi să nu dispară pur şi simplu datorită faptului că trupul se stinge."

"Presupun că aşa este", am spus cu o geană de speranţă deoarece ajunsesem, în sfârşit, la punctul pentru care făcusem

călătoria în Grădină – ca să aflu ceva mai mult legat de mama mea şi de viitorul meu alături de Ea.

"Atunci, în mod natural, trebuie să meargă undeva", spuse simplu.

"Ah, da" am spus. "Am auzit vorbindu-se despre asta, despre reîncarnare, despre cum trebuie să căutăm persoana care există acum şi care a fost în trecut o persoană apropiată sau iubită, despre unii oameni care caută clarvăzători, care să le poate spune unde sunt cei dragi plecaţi de lângă ei." Am ridicat privirea către maestrul Vasu Bandhu ca să văd dacă înţelepciunea sa m-ar putea ghida.

M-a privit direct în ochi şi de această dată lacrimile şiroiau neabătut pe faţa sa rigidă, iar vocea sa tremurândă era înecată de emoţie. "Îţi imaginezi", mă întrebă uşor, "că o viaţă de om, o viaţă aşa cum trăieşti tu acum şi cum a trăit mama ta, este uşor de găsit? Presupui că fiecare minte sau conştiinţă, care merge mai departe, ajunge într-un astfel de corp şi are o astfel de viaţă?"

"Ei bine, aşa se spune", am răspuns insistent, nedorind să aud ceea ce bănuiam că urma să aud acum de la el.

Se uită iar în depărtare, apoi reveni cu privirea. "Chiar îţi poţi imagina, dacă te gândeşti la acest lucru măcar pentru un moment, că lumea pe care o vezi acum în faţa ta este singura lume; poţi cu adevărat să-ţi imaginezi, fiind o persoană cu judecată, că orice tărâm posibil, unde orice formă de viaţă posibilă care există, este aici, în faţa ochilor tăi? Nu te face oare să te gândeşti că există probabil şi alte lumi şi că de fapt există foarte probabil nenumărate alte lumi despre care nici nu ai habar?"

Gândindu-mă chiar şi pentru o clipă, observând momentan stelele prin aerul rece de peste umărul său, gândindu-mă la microcosmosul de fiinţe care existau, văzute şi nevăzute, chiar în iarba şi fântâna grădinii, reflectând la nenumăratele compartimente ale propriei mele minţi, acele care îmi erau familiare şi cele de care ştiam că aşteaptă încă să fie descoperite, a trebuit să admit că

lumea pe care o cunoşteam era probabil o infinitezimală părticică a unui mult mai vast univers, ce conţinea o infinită varietate de lumi. Şi strâns legat de acest gând veni un altul, un gând al completei disperări de a reuşi să o mai găsesc vreodată pe mama mea.

Îmi simţi gândurile şi începu să-mi vorbească uşor, dar insistent. "Îţi voi spune, pe scurt, despre diferitele tărâmuri de existenţă. Nu trebuie să mă crezi acum, dar aceste lucruri pot fi demonstrate şi ţi se vor demonstra când va veni momentul; pot fi văzute şi le poţi vedea tu însuţi – ar trebui să spun că le vei vedea în acel moment când le va veni rândul."

"Sunt lumi, sunt tărâmuri, unde, atunci când conştiinţa ajunge acolo şi deschizi ochii pentru prima dată, eşti deja în trupul unei persoane mature. Şi când ridici privirea, primul lucru pe care îl vezi este o altă persoană, care are un cuţit sau o suliţă şi se îndreaptă spre tine cu furie. Instinctiv, cauţi pe pământ, în împrejurime, şi apuci orice este la îndemână, un băţ, o piatră, şi eşti forţat de ceva din interiorul tău să ataci la rândul tău – şi aşa trăieşti întreaga viaţă, pur şi simplu în furia uciderii, încercând să-i ucizi pe cei din jurul tău sau să fii ucis. Şi dacă eşti ucis, suferi de un blestem ciudat, care te împiedică să mori cu adevărat, şi trebuie să te ridici iar după un scurt interval, ca să te lupţi şi să suferi iar şi iar, timp de mii de ani."

"Sunt lumi unde, atunci când deschizi ochii, eşti pur şi simplu acoperit cu foc, dar nu poţi muri. Arzi şi simţi agonie, ţipi şi iar ţipi, dar nu poţi să faci nimic altceva, doar arzi."

"Sunt lumi unde doar alergi, fugi cât poţi ca să scapi din faţa unor teribili monştri, câini uriaşi cu colţi de fier, care îţi rup şi îţi sfâşie picioarele când te apucă, şi nicăieri nu găseşti adăpost; doar fugi, alergi fără sfârşit."

"Sunt lumi ale spiritelor în care eşti consumat permanent de foame şi sete, gemând şi rătăcind în permanenţă, căutând alinare fără a o putea găsi, dar totuşi căutând-o iar şi iar, fără speranţă. Acestea sunt lumi sau planuri existenţiale pe care nu le poţi vedea

acum."

Făcu o pauză şi se uită din nou în depărtare. Am realizat că şi faţa mea era udată de lacrimile care se scurseseră de pe faţa sa.

"Chiar şi această lume, chiar şi tărâmurile pe care le poţi vedea..." spuse rămânând nemişcat. "Imaginează-ţi cum este să fii un animal în această lume. Eu ştiu cum gândesc cei mai mulţi oameni, le ştiu gândurile... îşi imaginează că animelele trăiesc într-un fel de armonie naturală, un fel de comuniune cu copacii, apele şi munţii. Dar lasă-mă să-ţi spun eu cum este de fapt şi tu să mă opreşti dacă spun ceva greşit. De ce crezi că păsările zboară imediat ce te apropii? De ce crezi că peştii se depărtează de îndată ce umbra mâinii unui om apare pe suprafaţa apei? De ce crezi că fuge căprioara de tine, vulpea, corbul sau şoarecele, de ce fug întotdeauna de tine, în teroare?"

"Este din cauza faptului că viaţa de animal este o viaţă de teroare; viaţa unui animal este în principal alcătuită dintr-un singur lucru, dintr-o singură activitate, şi anume de a nu deveni hrană altor animale. Animalele, fie mănâncă alte animale, fie sunt mâncate de alte animale. Mănâncă pe cele mai puţin puternice şi sunt mâncate de cele mai puternice. Fug pentru că nu vor să fie mâncate. Întreaga lor existenţă este petrecută urmărind să nu apară pericolul, iar tu, ca om, eşti pericolul. Tu eşti un foarte puternic animal. Tu eşti cel mai mare pericol. Tu eşti animalul care le va prinde şi le va forţa să lucreze, le va jupui pielea pentru îmbrăcăminte sau le va mânca carnea."

"Realizează atunci ce înseamnă cu adevărat să fii animal. Realizează ceea ce sunt cu adevărat chiar şi aceste tărâmuri existenţiale pe care le poţi vedea. Şi nu, " spuse aproape nervos, "nu îţi imagina, nu te lăsa păcălit în a crede că dacă o conştiinţă se poate trezi în această formă de viaţă, conştiinţa ta nu ar putea vreodată să ajungă într-o astfel de formă de viaţă. Nu fi aşa arogant, nu fi aşa limitat în gândire. Foloseşte-ţi intelectul, realizează cum conştiinţa ta merge mai departe, realizează că trebuie să mergă

undeva, realizează că alte conştiinţe sunt deja în astfel de forme de viaţă, realizează că şi conştiinţa ta ar putea, la fel de bine, să ajungă într-o astfel de formă de viaţă. Conştiinţa nu are sfârşit, nu poate fi oprită. Nu îţi poţi opri conştiinţa chiar dacă ai vrea acest lucru, trebuie să meargă mai departe. Există lumi pe care nici nu ţi le poţi imagina, lumi unde este o suferinţă de nedescris şi unde conştiinţa ta poate ajunge."

La sfârşitul acestor cuvinte, spuse cu emoţie, a rămas aproape fără suflare, iar anii săi precum şi frigul au părut că încep să-l răzbată pentru prima dată. Se uită iar în jos, către mine, obosit şi trist.

"Nu trebuie să ajungi în aceste lumi, nu vreau să ajungi în aceste lumi. Am spus mai devreme că nimic, nimeni nu te poate ajuta în momentul morţii tale. Dar nu este chiar aşa, deoarece este ceva ce te poate ajuta, un anumit tip de cunoaştere – cunoaşterea spirituală, cunoaşterea sacră, cunoaşterea lucrurilor spirituale. Această cunoaştere o poţi dobândi şi o vei dobândi. Pentru moment totuşi, revizuieşte ce te-am învăţat, cele trei principii ale morţii: faptul că venirea ei este sigură, faptul că momentul venirii este incert şi faptul că niciun lucru lumesc nu te poate ajuta atunci. Meditează asupra fiecărui punct de care am vorbit, pentru a-ţi demonstra siguranţa venirii morţii precum şi toate celelalte lucruri. Aceasta este ceea ce numim meditaţie asupra morţii."

"Nu îţi spun asta ca să te îngrijorez, nu este dorinţa mea să te sperii. Acesta nu este rolul meditaţiei asupra morţii. Un om care nu a învăţat niciodată această meditaţie, un om care nu a făcut o astfel de meditaţie, are motive, foarte mari motive, să se teamă de moarte, iar în momentul morţii va fi copleşit de teroare. Dar dacă înveţi această meditaţie şi o stăpâneşti, iar apoi înveţi preparativele ce trebuie urmate, poţi să mori cu încredere, fără niciun fel de frică, pentru că ţi-ai planificat călătoria; ştii drumul de dinaintea ta şi tărâmul către care te conduce – un tărâm bun, un loc bun."

"Omul cel puternic cu cuţitul va veni înainte de sfârşitul lunii pentru a-şi ucide inamicul. Închide uşile, pregăteşte-te; învaţă ceea ce trebuie învăţat şi începe în această seară."

Capitolul 6

Libertatea

Noaptea rece petrecută cu maestrul Vasu Bandhu m-a lăsat zdruncinat, simţindu-mă şi mai departe de răspunsurile pe care le căutam. Dacă tot ceea ce spusese era adevărat, şi cum în mintea mea nu întrevedeam nici o posibilitate de a invalida ceea ce spusese, eram pus în faţa nu numai a unei vagi dorinţe de a o găsi şi ajuta pe mama mea, dar şi de a înţelege că ceea ce simţisem era foarte important din punct de vedere spiritual, în legătură cu Domniţa Grădinii, iar situaţia era mult mai urgentă.

Dacă, în momentul morţii, nu dispare conştiinţa şi, după cum vedeam, nu exista absolut nicio dovadă că s-ar opri, şi dacă există aproape o infinitate de lumi şi forme de viaţă în care conştiinţa mea s-ar putea rătăci după moarte, şi dacă multe dintre aceste forme de viaţă, judecând după lacrimile din ochii maestrului Vasu Bandhu, erau pură suferinţă, atunci căutarea mea tacticoasă devenea mai degrabă o cursă împotriva timpului, împotriva propriei mele morţi.

Astfel, următoarea mea călătorie în Grădină a avut loc îndată ce am reuşit să-mi las treburile deoparte, la începutul primăverii din anul următor. Aceasta este perioada anului când deşertul este într-o stare de refacere, dar nu ca în ţinuturile unde cresc arbori semeţi şi pajişti verzi, unde vântul primăverii începe să trezească ramurile, care încep să înmugurească; în această perioadă, deşertul

este în timpul zilei un plăcut amestec de căldură şi răcoare, transformându-se în timpul nopţii într-o vioaie, dar nu neapărat neplăcută, răcoare, dantelată de căldura zilei şi de vibraţia subtilelor culori pastelate, ce încep să se afunde în zare, creastă după creastă.

Când am intrat în Grădină, am avut instinctul să nu mă aşez pe obişnuita bancă, ci mai degrabă să mă aşez pe preţiosul petic de iarbă, moale în acest sezon, având proaspete şi subţiri fire verzi. M-am aşezat, mi-am strâns genunchii, odihnindu-mi bărbia pe ei, şi am privit apa cristalină cum se revărsa peste buza fântânii. Mi-am odihnit ochii, închizându-i într-un târziu, visând, mai degrabă decât dorind, ca Ea să vină în cele din urmă.

N-am auzit niciun sunet, dar, în timp, am simţit ceva ciudat, o căldură radiantă lângă mine, după care o mireasmă deosebită pe care n-o pot descrie, ceva ce aminteşte de gardenie, amestecată cu un fel de aromă de miere, totul radiind o căldură nepământeană încă o dată. Acesta era cel mai apropiat lucru de ea, pe care îl experimentasem ca adult în acest loc şi, rugându-mă, mi-am rotit capul către stânga, lăsându-mi obrazul pe genunchi, deschizând uşor ochii.

Deşi nu mai văzusem niciodată o astfel de fiinţă, sau cel puţin nu fusesem conştient de acest lucru, am ştiut dintr-o dată că era vorba de Maitreya, Cel Iluminat, despre care se spune că este următoarea fiinţă iluminată ce va apărea pe această planetă. Am recunoscut forma sa din vechile picturi, care erau dureros de frumoase, dar care erau o replică modestă în comparaţie cu prezenţa sa. Bănuiesc că pictorii trebuie să fi fost foarte frustraţi pe parcursul ultimelor şaisprezece secole, încercând să recreeze magnifica sa apariţie, de când ultimul pământean l-a întâlnit faţă în faţă şi cele Cinci Mari Cărţi au fost aduse pe acest tărâm.

S-a aşezat, ca şi mine, pe iarbă, îndoindu-şi genunchii în faţa sa, lăsându-se pe spate, fiecare centimetru al staturii sale proclamând o graţie şi o relaxare absolută. Părul său era negru şi lung, curgând peste umeri, iar corpul era plin de tinereţe, zvelt,

delicat dar atletic, radiind subtil o plăcută lumină aurie. Purta un halat albastru ce strălucea întrucâtva, fiind ţesut dintr-un material precum mătasea, iar trupul era acoperit într-o sfântă inocenţă de diferite bijuterii: cercei lungi de aur cu piatră de turcoaz, un colier cu diamante albe în jurul gâtului, un rubin în dreptul pieptului, fiind de asemenea decorat cu un tip de piatră lunară şi cu fine banderole din filigran de aur şi safire, iar în jurul gleznelor avea lăntişoare de aur cu perle de diferite culori rozalii, abanos şi fildeş.

Faţa sa era bine conturată, chipeşă şi negreşit bărbătească, dar cu o magnetică însuşire feminină după felul în care se mişcase şi aşezase, astfel încât părea să fie o fiinţă completă, într-o stare de existenţă perfectă. S-a uitat la mine, având o expresie de sinceră şi totală afecţiune şi compasiune, privindu-mă ca şi cum aş fi fost deodată copilul, iubitul, soţia sau fratele său drag. Iar în acea privire exista un fel de profundă îngrijorare, ca şi cum tocmai ar fi aflat că aş fi foarte bolnav şi că mi-ar mai fi rămas doar foarte puţin timp de trăit.

"Îmi eşti drag şi ţin la tine cu adevărat" au fost primele sale cuvinte, pe care le-a rostit natural şi foarte relaxat, ca şi cum acest lucru ar fi fost primul pe care o persoană ar trebui să-l spună unui necunoscut, cu o sinceritate totală.

Am zâmbit şi am simţit imediat prezenţa unui vechi şi drag prieten şi am rămas uitându-ne unul în ochii celuilalt fără să fie nevoie de cuvinte. În cele din urmă, nu ştiu exact după cât timp, şi-a întors privirea către minunata şi rar întâlnita apă din acel deşert, ce susura dinspre fântână. Începu să vorbească din nou.

"Îţi cunosc mintea, ştiu tot ce a fost vreodată în mintea ta şi tot ce va fi de-acum înainte în mintea ta. Ştiu mintea ta de acum: îţi cunosc gândurile, dar mi-ar face plăcere", spuse întorcându-şi încet ochii către mine, "dacă ne-am bucura împreună de plăcerea de a avea o conversaţie, aşa că te rog, dragul meu, să vorbeşti aşa cum doreşti, iar eu mă voi alătura ţie şi voi face la fel."

Nu am avut nicio senzaţie de ezitare şi nici de distanţare între

noi, ci un complet confort de a spune tot ce gândeam. Iar lucrul acesta l-am făcut, dat fiind faptul că eram speriat în legătură cu mama mea, deoarece ştiam că ea încă există şi acum eram conştient de faptul că s-ar putea afla în foarte mare pericol. M-am simţit pierdut, având din ce în ce mai puţină speranţă de a obţine ceea ce mă preocupa să găsesc alături de Ea în Grădină. M-a ascultat cu desăvârşită atenţie, având din nou acea privire care, în acel moment, mi s-a părut că era a unui pur şi inocent copil iubitor, care se uită lung la chipul mamei sale.

"Mai mult decât orice, vreau ca tu să găseşti ceea ce cauţi; nimic nu mi-ar aduce mai multă fericire", spuse cu un răsunet de adevăr perfect. "Aşadar, ultimul lucru pe care aş dori să-l fac este de a-ţi cauza mai multe dubii şi griji, dar sunt obligat să-ţi spun adevărul – nu pot face altfel – şi îţi spun: lumile de care Vasu Bandhu vorbea, terorile din acele lumi, sunt probabil nimic în comparaţie cu suferinţele din lumea ta; aura suferinţei care te înconjoară pe tine şi pe cei care trăiesc alături de tine în această lume este mai dificil de privit pentru cei ca mine decât suferinţele celorlalte lumi nevăzute."

"Poate şi datorită faptului că voi, oamenii, sunteţi aşa de aproape de a scăpa de orice formă de suferinţă deoarece aţi atins înăuntrul vostru tot ceea ce era necesar pentru a obţine libertatea completă. Sau poate", spuse schiţând o grimasă, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în lacrimi, "poate că ceea ce este aşa de dificil de privit este cum oamenii suferă fără a realiza că suferă şi suferă atât de tăcut, în mod constant şi fără speranţă."

"Care sunt aceste suferinţe, explică-mi aceste suferinţe, ca măcar să ştiu adevărul", m-am trezit spunând pe un ton de pledoarie, având vocea unui om cerând să i se spună adevăruri grele, pe care probabil că le ştia dintotdeauna, dar pe care nu se încumetase niciodată să le înfrunte.

Şi-a întors faţa aurie către mine precum şi ochii săi părinteşti, căprui şi pătrunzători şi spuse cu blândeţe: "În lumea în care

trăieşti acum, în acest mod de viaţă pe care eşti forţat să-l urmezi, nimic nu este stabil. Nu ai remarcat? Nu poţi avea încredere în nimic, nimic nu rămâne la fel. Forţele care animă această lume, care au creat această lume şi oamenii care dictează curgerea timpului şi a evenimentelor din timpul vieţii au o anumită calitate, o anumită caracteristică fluctuantă, astfel încât este imposibil ca vreun lucru din această lume să rămână la fel pentru prea multă vreme."

"Şi asta răneşte cel mai tare", spuse cu un uşor suspin, "când voi, oamenii, găsiţi pe cineva drag, pe care să-l iubiţi şi care să vă iubească într-un fel sau altul, situaţia se schimbă, forţele se modifică, şi – în ciuda voastră, nefiind de fapt vina voastră, dar datorită forţelor aflate deja în desfăşurare – vă schimbaţi amândoi, iubirea se schimbă în tovărăşie, tovărăşia se transformă treptat în nepăsare şi ignoranţă, ignoranţa descinde în situaţii tensionate şi neplăceri, iar tensiunile şi neplăcerile se transformă în ură; astfel se întâmplă aşa de des în această lume, datorită naturii acestei lumi, ca, în final, voi, oamenii, să ajungeţi să urâţi ce mai întâi aţi iubit, iar cei care vă sunt cei mai apropiaţi devin chiar aceia pentru care nu mai simţiţi nimic."

Adevărul acestor cuvinte, confirmarea celor spuse de către întreaga mea viaţă, m-au îndurerat într-o mare măsură şi am început să degaj acea durere în afară, înspre el, unde a fost întâmpinată – la jumătatea drumului – de lumina sa aurie. M-am simţit ca în prezenţa unui părinte care ar îmbrăţişa un copil rănit şi i-ar alina durerea prin simpla sa prezenţă.

A făcut o pauză ca şi cum nu ar fi dorit să continue, dar am mişcat tăcut capul în semn de încuviinţare, rugându-l fără cuvinte să continue, ca şi cum amândoi am fi ştiut că trebuie să aflu aceste lucruri pentru a putea fi liber, pentru a putea să-mi doresc cu adevărat să fiu liber.

M-a privit direct în faţă, ca şi cum m-ar fi îmbrăţişat cu ochii săi iubitori. "Şi mai este încă o altă suferinţă pe care voi, oamenii,

o aveţi, care este cea mai crudă şi de care îţi spun doar pentru că ţin la tine şi te iubesc. În condiţia voastră actuală, sunteţi cu toţii complet şi total incapabili de o reală emoţie de satisfacţie şi mulţumire. Dorinţele voastre sunt fără sfârşit şi, precum un mare blestem, vă silesc şi vă biciuiesc ca pe un animal de povară, fără milă pentru a acumula, pentru a încerca să acumulaţi mai mult şi mai mult, întotdeauna mai mult decât aveţi deja. Vă zbateţi fără speranţă, precum nişte insecte, să smulgeţi o mică şi nesemnificativă fărâmă de fericire, aparte de lume, aparte de celelalte insecte alături de care vieţuiţi, iar apoi – îndată ce o obţineţi – nemulţumirea voastră caracteristică vă forţează să vă ridicaţi şi să alergaţi din nou pentru o altă mică şi nesemnificativă fărâmă de fericire, pe care, dacă printr-un noroc chior reuşiţi să o atingeţi, nu vă puteţi satisface pe deplin şi iar începeţi să alergaţi..." Făcu o pauză ca şi cum însuşi actul de a-şi imagina cum funcţionează minţile noastre era pentru el dureros.

"Imaginează-ţi", spuse, privind prin mine de data aceasta, către un punct în spaţiul din spatele meu, "imaginează-ţi cum poţi să te simţi stând şi observând, cu o minte ce cunoaşte fiecare lucru, un şir infinit de stele şi planete, iar pe o infinitate dintre planete, o infinitate de fiinţe, care, pe măsură ce fiecare planetă se roteşte, se scoală de dimineaţă şi aleargă de-a lungul puţinelor şi preţioaselor ore ale vieţilor lor, motivate şi înfrânte fără milă de nemulţumirile întâlnite în apriga lor căutare şi scormonire după plăceri lipsite de sens şi care devin din ce în ce mai greu de obţinut şi, pur şi simplu, imposibil de menţinut odată obţinute, apoi urmărind aceste sărmane fiinţe animalice căzând, energia trupurilor şi minţilor lor epuizându-se şi murind în urma eforturilor lor zadarnice – şi totul pentru că nu găsesc mulţumire în ceea ce au deja şi care, în cele mai multe cazuri, reprezintă tot ceea ce au nevoie ca să atingă, aşa cum şi eu am atins, fericirea adevărată."

Maitreya se opri de data aceasta pentru un timp îndelungat, o pauză ce reprezenta în sine o cruzime, cea mai puţin intenţionată

cruzime din partea unei fiinţe, ce nu era înclinată către nimic altceva decât iubire pură şi afecţiune, dar nu am fost în stare să nu văd că îmi descria propria viaţă, precum şi viaţa celor din jurul meu.

În cele din urmă, se întinse pe iarbă, mişcându-se, fără să aibă intenţia, într-un mod graţios şi tacticos precum o pisică şi luă un pumn de nisip dintre rădăcinile roşcovului. Se întoarse pe burtă şi se uită în iarba ce era uşor luminată de lumina ce radia dinspre faţa sa. Ridică pumnul de nisip uşor într-o atmosferă de vis, apoi începu să dea drumul lin unui fir de nisip, grăunţii acestuia, scânteind pe măsură ce treceau prin lumina feţei sale, începând să se adune într-o mică grămăjoară dedesubtul câtorva fire de iarbă.

"Priveşte grămăjoara", îmi comandă încet. "Are înălţimea vârfului himalaian, este un munte care acoperă jumătate de cer şi limitează imaginaţia. Fiecare grăunte de nisip este un corp, un trup separat, fie gras, fie slab, fie de culoare întunecată, fie de culoare deschisă, fie cu două picioare, fie cu patru picioare, fie tânăr, fie vârstnic, fie acoperit cu blană, fie cu pielea moale a unui minunat copil; mii şi milioane de corpuri adunate aici, între firele de iarbă. Aceste trupuri sunt ale tale, te-am urmărit, am aşteptat şi am sperat, secol după secol, ca tu să fii într-o bună zi suficient de pur ca să mă vezi iar în aceşti ani, în toţi aceşti mulţi ani, ai avut un trup după altul, nenumărate corpuri, un vast număr de trupuri în care te-ai târât, ai mers, ai zburat şi ai murit iar şi iar, alergând în van toată viaţa pentru nimic şi murind pentru nimic." Se aplecă şi, cu un suflu, risipi grămăjoara.

Am rămas tăcuţi pentru un moment, dar am simţit că nu terminase încă de a-mi descrie portretul existenţei mele. S-a mişcat la fel de tacticos, aşezându-se pe spate, aruncându-şi privirea către cerul înstelat, având o evidentă stare de fericire ce îmi amintea de Ea.

"Aşa stele, aşa stele în înaltul cerului! Ştii, poate că te-ar face

într-un anumit fel fericit să cunoşti că, în timp ce te urmăream pe parcursul formării şi distrugerii unor întregi galaxii, tu ai atins înălţimi incredibile. Te-am văzut ridicat de către locuitorii unei întregi planete la rangul de împărat absolut; te-am văzut ca fiind primul şi singurul om care a escaladat cei mai înalţi munţi din lume; te-am văzut ca fiind, de departe, cea mai frumoasă şi delicată femeie, cel mai fabulos şi mai bogat negustor, cel mai admirat, mai faimos, mai talentat, mai inteligent şi mai aclamat dintre fiinţele de pe planeta ta."

"Şi totuşi, de fiecare dată, şi ştii acest lucru din viaţa ta de acum, ai alunecat, lucrurile s-au schimbat, ai devenit ceva mai puţin frumos, ceva mai puţin rapid sau ceva mai puţin puternic, şi altcineva a fost acolo, timpul te-a tras fără milă în jos până când ai ajuns mai jos decât ai început, mai rău decât la început, nu doar nimic, ci un nimic uitat şi ignorat. Nu există nicio poziţie de faimă, fericire, bunăstare materială sau confort în jurul prietenilor, familiei sau locuinţei dragi care să nu devină în timp în cea mai precară condiţie, iar în final în nimic mai mult decât praf. Crede-mă, căci am văzut aceste lucruri şi ştii că este la fel de adevărat pe cât de mult ţin la tine."

"Toate acestea ar fi mai uşor de suportat" spuse cu un ton de finalitate, "dacă am putea merge împreună, dacă ne-am înţelege suferinţa unii altora şi ne-am susţine unul pe altul, uniţi ca întreaga suflare vie, şi ne-am înfrunta durerile împreună, ne-am iubi şi ne-am ajuta unul pe altul. Dar chiar şi acest lucru nu este permis de forţele ce ne determină această existenţă; aceste forţe ne îndeasă de-a lungul timpului, ne împing înainte într-o viaţă scurtă şi violentă şi ne permit doar foarte scurte pauze, în care putem fi alături de ceilalţi. Trecem prin viaţă, ne facem relaţii de prietenie, amoroase sau de familie, găsim confort, companie şi suport în aceste relaţii, iar apoi aceste forţe ne despart inevitabil. Nu este nimeni, aici, în lumea aceasta în care eşti acum, cu care poţi rămâne; nu este nimeni care să poată merge alături de tine mai

mult decât o perioadă limitată; apoi eşti aruncat fără milă, într-un viitor de completă singurătate. Eşti mereu singur, te naşti singur, treci prin această lume singur, apoi mori întotdeauna singur." Suspină, îşi închise ochii şi se aşeză pe spate peste iarbă, având o totală pace interioară, comparat cu disperarea totală a vieţii şi lumii mele.

Părea că trecuseră ore de când rămăsesem întinşi pe iarbă, în timp ce încercam să diger cuvintele sale pe atât de dificile, pe cât erau cele mai triste cuvinte, descrise de cea mai fericită dintre toate fiinţele. Atunci, o lumină începu să umple gentil spaţiul din jur până când întreaga suprafaţă din preajma roşcovului a fost îmbăiată într-un auriu diafan. Îmi amintesc că m-am gândit că venise răsăritul şi cât de obosit trebuie să fi fost, deşi nu simţeam asta, dar am realizat că Maitreya însuşi era acum luminos, având o aproape incandescentă strălucire, ce era ca o nouă lumină de soare pentru plante şi copaci. Ochii săi se deschiseră uşor, tacticos, niciodată mai mult decât pe jumătate, reamintindu-mi de Cea care păruse întotdeauna a se afla într-o misterioasă stare de extaz, care era peste puterea mea de înţelegere. A zâmbit larg şi a şoptit: "Întrebarea pe care voiai să o pui, te rog!"

Am simţit o ciudată tresărire încercând să vorbesc unei fiinţe care ştia tot ceea ce spusesem vreodată sau urma să spun, dar am fost într-adevăr copleşit de cele mai evidente întrebări: "Care este, atunci, cauza tuturor acestor lucruri? Care sunt aceste forţe despre care am tot vorbit? De ce trebuie să suferim în acest fel? Ce ne face să suferim? Trebuie să fie întotdeauna aşa?" am întrebat rapid.

Se întinse şi apoi se aşeză direct în faţa mea, cu picioarele încrucişate; mă luă de mână şi, în mod inconştient, începu să mă lovească uşor la palmă. M-am simţit întru câtva stânjenit şi am încercat să-mi retrag braţul, dar mâinile sale erau puternice. M-am mirat un pic de propria mea ezitare, gândindu-mă că nu puteam să am suficientă afecţiune nici măcar pentru a fi iubit de

întruchiparea sentimentului de iubire. Mă lovi iar uşor la palmă.

"Imaginează-ţi", spuse, iar lumina sa păru că se intensifică în strălucire cu încă un nivel, umplându-mi întreaga faţă precum şi pieptul de un auriu cald, "imaginează-ţi cum trebuie să fie dacă, de fiecare dată când cineva din jurul tău obţine ceva ce îşi doreşte, ai fi copleşit de completă bucurie. Imaginează-ţi că te-ai simţi la fel de bucuros precum cei din jurul tău în momentul în care aceştia sunt lăudaţi, li se acordă un premiu sau un obiect mult dorit, ori când găsesc un nou şi bun tovarăş de viaţă. Imaginează-ţi că te-ai simţi astfel chiar dacă tu însuţi ai fi sperat să obţii acel lucru sau acea persoană pentru tine; imaginează-ţi că ai putea să simţi şi să iei parte la fericirea celorlalţi într-un mod atât de complet încât nu ai putea să distingi acest lucru faţă de propriile tale sentimente de fericire. Cu alte cuvinte, imaginează-ţi cum ar fi să trăieşti, pentru restul vieţii tale, fără a avea nici cea mai mică emoţie, undă de emoţie de ..." făcu o pauză, ca şi cum ar fi căutat un cuvânt pe care nu şi-l putea aduce aminte deoarece nu îl mai gândise şi nu îl mai folosise de secole "... gelozie."

Spunând asta, îşi desprinse o mână de pe mâna mea şi, întinzând-o, mă atinse cu unul dintre degete şi începu să-mi traseze încet o linie către centrul frunţii, începând din partea de sus şi terminând chiar deasupra punctului dintre sprâncene. În urma acestei delicate atingeri, am simţit o emoţie de extremă relaxare, ca în urma uşurării unei mari dureri, iar pielea frunţii mele se relaxa într-un fel cum nu mai fusese de când gelozia, a cărei victimă fusesem încă din copilărie, făcuse prima cută în acel loc. Mi-am putut într-adevăr imagina cum ar fi să-mi petrec restul zilelor fără pizmă şi mi-am dat seama cât de mult timp mi-ar salva, cât de mult din spaţiul limitat al minţii mele ar fi eliberat pentru a putea face loc altor gânduri, mai fericite. M-am simţit ca şi cum cineva m-ar fi eliberat dintr-o mică debara într-o mare cameră rezervată doar celui mai graţios, liniştit şi voios dans.

"Acum, presupune", spuse, întreaga sa faţă fiind decorată

de-acum de un şi mai prietenos zâmbet, "că ai înţelege total chiar forţele fundamentale ale realităţii însăşi, şi astfel ai înţelege perfect cum să determini apariţia lucrurilor pe care le doreşti, orice ai putea să-ţi doreşti, astfel încât nu ar mai fi nevoie să te lupţi orbeşte, încercând să obţii diferite lucruri, ci pur şi simplu să aştepţi, cu încredere şi seninătate, rezultatele sigure ale propriei tale bunătăţi. Ce vreau să spun, şi-mi este oarecum dificil să mă exprim astfel încât să mă înţelegi, este asta: care ar fi senzaţia de a scăpa complet de emoţia care vă creează atâtea neplăceri vouă, oamenilor, emoţia care vă face atât de nefericiţi şi de neîmpliniţi – cum ar fi dacă nu v-aţi mai...", făcu iar o pauză pentru a-şi găsi din nou cuvintele, "... dori tot felul de lucruri?"

Această idee a fost infinit mai dificilă pentru mine, dar am simţit imediat, poate mai mult datorită atingerii mâinii sale decât a cuvintelor pe care le rostise, exact ceea ce voise să spună. Nu se referea la a nu dori niciun fel de lucru – am simţit de exemplu că îşi dorea ca eu să înţeleg cele discutate –, ci mai degrabă se referea la acel fel de dorinţe care zi de zi, aproape în fiecare moment îmi supără inima, îmi ruinează pacea, mă împiedică cu străşnicie să ating chiar sentimentele de satisfacţie şi fericire pe care dorinţa în sine ar trebui să le realizeze. Tocmai avusesem o mostră din acea senzaţie despre care vorbise şi am ajuns din camera de dans într-un cer albastru deschis: mintea mea era la fel de liberă şi de largă precum cerul însuşi şi când m-am gândit la viaţa dinaintea mea, mi s-a părut ca fiind nimic altceva decât liniştită şi sigură fericire; de-abia simţeam palma sa lipită de fruntea mea ca a unei mame presând o cârpă rece, umedă şi liniştitoare pe obrazul unui copil cu febră.

"Şi opusul..." spuse pe urmă, iar vocea sa suna acum precum toate păsările Grădinii, pe măsură ce Soarele se apropia odată cu sfârşitul nopţii. "Imaginează-ţi acum că vezi ceva întâmplându-se sau pe cineva venind de care nu îţi face plăcere, imaginează-ţi un astfel de eveniment, imaginează-ţi o astfel de persoană. Ceva ce

nu merge conform planului. Cineva spunându-ţi vorbe urâte. Un lucru de care ai nevoie şi nu-l poţi obţine. Acum, imaginează-ţi că răspunzi la toate aceste situaţii cu linişte şi stăpânire de sine, înţelegând exact cauza de bază a acestor evenimente, ştiind ceea ce le creează şi ştiind cum se vor sfârşi, pur şi simplu urmărindu-le pentru moment, cu tristeţe poate, dar nu cu acea emoţie pe care o numeşti... repulsie."

Din nou am fost forţat să realizez vasta discrepanţă dintre modul în care această fiinţă aurie mă învăţa să gândesc şi modul în care gândeam. Am încercat să-mi imaginez cum aş fi dacă nu aş mai avea sentimente de repulsie şi neplăcere de acel gen; am înţeles instinctiv sensul precis al cuvintelor sale, ştiam că în felul său iluminat îi displăcea faptul că eu şi cei din jurul meu suferim, dar ştiam că acea senzaţie era mai mult o formă de compasiune, înţelegeam că grija sa pentru noi nu era resimţită neplăcut în inima sa, ci într-un mod sănătos, era incapabil de a avea starea de confuzie şi suferinţă pe care noi, oamenii, o simţim când ne displace o persoană iritantă sau vreo circumstanţă nedorită din viaţa noastră.

Îmi era clar că nu voia să spună "Imaginează-ţi cum ar fi să nu mai simţi niciun fel de durere" sau "Imaginează-ţi cum ar fi dacă nu ţi-ar mai păsa că te-ar durea ceva", ci mai degrabă "Imaginează-ţi cum ar fi dacă atunci când ai avea o durere, ai vedea perfect cauzele, din străfundul realităţii înseşi, care au produs acel lucru în viaţa ta şi ai avea o profundă şi solidă pace mentală, pe măsură ce ai purcede plin de bună voie în sarcina de a sfârşi acea durere pentru totdeauna."

Într-adevăr, acel gând îmi elibera mintea şi mai mult, ca şi când, acum, aceasta ar putea să zboare din albastrul cerului către stelele acestuia, imaginându-mi o viaţă întreagă în faţa mea având mintea complet liberă de acele gânduri şi emoţii, care-mi făcuseră viaţa o existenţă atât de nefericită, iar acum cu atât de mult spaţiu, atât de mult timp liber în însăşi mintea mea, pentru a

iubi, a crea şi a dărui altora. M-am regăsit având privirea fixată pe ramurile roşcovului, transportat, nemişcat şi nemaiconştientizând până şi prezenţa lui Maitreya însuşi.

"Stai puţin", râse uşor, încântat de uimirea mea, "este chiar mai bine de atât!". Mi-am fixat ochii şi inima într-a sa. "Imaginează-ţi împreună cu mine" spuse zâmbind, "o lume în care eşti doar un copil inocent, vesel, răbdător şi fericit. Îţi petreci viaţa în mod deschis şi voios, bucuros să înveţi de la toţi din jurul tău. De fiecare dată când întâlneşti pe cineva, găseşti în acea persoană ceva ce poţi învăţa, o lecţie dulce şi preţioasă – ştii cum să asculţi cu grijă, ca şi când ai asculta cântul singurei păsări din deşert şi care negreşit îţi oferă un diamant sau un rubin de înţelegere, care îţi umple şi mai mult inima ta debordantă. Toată lumea este precum Învăţătorul tău drag, fiecare îţi dă o bijuterie pentru viaţa ta. Încă o dată, abia dacă reuşesc să descriu în cuvinte cărora să le prinzi sensul, dar ca să înţelegi ceea ce vreau să spun, imaginează-ţi, gândeşte-te la mintea ta complet curăţată, pentru restul întregii tale vieţi, de emoţia de... cum îi spune acum?" Se uită la mine poznaş, ca şi cum ar fi trebuit să ghicesc cuvântul opus descrierii sale, dar ceea ce conturase îmi era atât de nefamiliar încât m-am pierdut, aşa că într-un târziu, a completat: "... mândrie."

În mod cinstit, nu am putut spera că aş putea învinge acest costisitor şi constant camarad, dar am prins ideea atitudinii deschise a copilului şi am simţit acest gând precum un dar preţios pe care l-aş putea descoperi într-o bună zi, în viitor, ascuns pe undeva de-a lungul drumului vieţii mele. Maitreya era contagios. Ei bine, mă simţeam fericit.

"Acum închide ochii", a continuat şi am simţit vârfurile calde ale degetelor sale pe faţă şi pe pleoape, "şi pretinde că ai ajuns la o înţelegere perfectă a chiar cheilor existenţei: nimic nu mai este un mister pentru tine, cunoşti cauzele reale din spatele fiecărui eveniment, cunoşti profundele şi obscurele legături dintre toate lucrurile care există, cunoşti ceea ce oamenii au vrut să ştie de-a

lungul existenţei unor lumi întregi, ştii de ce se întâmplă fiecare lucru, ştii de ce este gândit fiecare gând, ştii de ce este simţită orice durere – sau, mai degrabă, înţelegi perfect principiile de bază, care pun în mişcare diferitele lumi şi planuri existenţiale, nu este niciun eveniment pe care să nu ţi-l poţi explica, nicio problemă fără soluţie."

"Pe scurt, ştii exact cum să acţionezi pentru a obţine fericirea, atât în viaţa de zi cu zi, cât şi, în cele din urmă, fericirea supremă pentru tine şi toţi cei din jurul tău. Mintea ta este complet eliberată de a mai avea emoţia... cum să o numim? Este un mare eşec, al tuturor fiinţelor vii din această lume, în a înţelege viaţa însăşi, este starea mentală ce aduce unui om gândul de a se statisface pe sine şi nu pe ceilalţi din jur pentru a fi cu adevărat fericit; este acea totală lipsă de înţelegere a modului cum stau lucrurile, care-i determină pe oameni să distrugă, metodic şi complet, pe parcursul întregii lor vieţi, însăşi fericirea pentru care şi-au devotat întreaga viaţă. Este, într-un cuvânt", şi spuse atunci aruncând cuvântul din gură ca şi când l-ar fi scuipat, "ignoranţă, ignoranţa modului în care funcţionează realitatea."

Cum nu prea ştiam cum funcţiona de fapt realitatea, a trebuit să admit că ştiinţa înţelegerii acestei realităţi trebuie să fie destul de înapoiată în lumea mea – din moment ce noi toţi care trăim aici, în această lume, am fost de acord că am căutat secretul fericirii şi totuşi singurul lucru pe care actuala noastră cunoaştere ni l-a adus a fost starea de război, ura şi suferinţa – atunci puteam doar să ghicesc şi să presupun ceea ce descrisese Maitreya. Dar, încă o dată, cu atingerea vârfurilor degetelor sale, am simţit că sunt binecuvântat cu o clară înţelegere: anume că era posibil să existe anumite legi ale realităţii pe care, dacă am reuşi să le înţelegem pe deplin, le-am putea utiliza pentru a scăpa de orice suferinţă. Într-un singur moment acest lucru m-a umplut de o stare de bine, dar şi de o mare admiraţie: am fost copleşit de o sete de a cunoaşte mai mult aceste legi dacă aş putea.

"Să nu ai niciun dubiu, dragule" (mă acomodasem de acum cu aceste expresii; de fapt, simţeam o crescută atracţie către starea mentală pe care le producea) "să nu ai niciun dubiu", spuse, "căci este posibil să cunoşti aceste lucruri, există fiinţe care cunosc deja aceste lucruri şi care sunt dispuse să te ghideze către această cunoaştere, iar această cunoaştere îţi poate aduce libertate şi fericire absolută; aşa că imaginează-te petrecându-ţi restul vieţii eliberat de scepticism şi îndoială cu privire la Calea spirituală, lucruri care au trimis atât de multe fiinţe inteligente dar zeflemitoare către moarte, într-o absolută lipsă de protecţie şi apărare."

Am simţit că o astfel de îndoială nu era o mare problemă pentru mine, în principal datorită încrederii pe care o aveam în Ea, în acest loc sfânt precum şi în atracţia mea constantă de mă reîntoarce aici pentru a-mi căuta viaţa, dar am realizat că şi acele puţine bune obiceiuri spirituale, pe care oricare dintre noi le-am putea atinge, se pot pierde uşor. Am hotărât să apreciez şi să apăr siguranţa mea în existenţa unei Căi spirituale şi a ghizilor de-a lungul Căii; astfel m-am surprins gândindu-mă la Ea.

Maitreya a respectat această diversiune, a văzut concluzionarea ei în viitorul depărtat şi a rămas tăcut pentru ceva vreme. Ne-am îmbăiat în căldura ca de vară a trandafirilor, mandarinelor şi prunelor, în mireasma pe care căldura neaşteptată o adunase de la toată viaţa din Grădină şi cred că ar fi trebuit să şi aţipesc acolo, pe iarbă, la sfârşitul iernii, sub acea pătură de o pură şi neîncătuşată iubire ce emana dinspre conştiinţa sa.

Atunci şi-a apropiat gura de urechea mea şi a spus: "Măine, te vei întoarce la lucru, la studiile şi la scrierile tale. În timpul acestor activităţi, îţi vei aminti cuvintele pe care le voi spune acum. Te vei opri în timpul agitaţiei zilei, vei face o pauză şi îţi vei imagina cum mintea ta va fi în cele din urmă eliberată pentru totdeauna de cele mai periculoase dintre toate gândurile negative: acele gânduri de natură intelectuală care căută o cale, dar într-un mod greşit şi care te pot arunca înapoi chiar în întunecimea din care acum ai

scăpat parţial."

"Acestea sunt idei precum acelea care îţi spun că vei înceta să existi după moarte, că ai venit pe lume fără nicio cauză din trecut, dintr-o altă existenţă, că nu există nicio conexiune între lucrurile bune sau rele pe care le facem şi experienţele bune sau rele ce ne survin ulterior, sau că acţionând în mod dăunător către alţii, rănindu-ne pe noi înşine, sau că urmând anumite convingeri lipsite de justificare şi neexaminate, acestea ar putea să ne conducă vreodată la realizarea vreunuia dintre obiectivele noastre spirituale. În acel moment, imaginează-ţi mintea ta ca fiind pură, limpede, pătrunzătoare şi energică, căutând, identificând, examinând, concluzionând, urmărind... şi realizând."

"Un dulce şi potrivit desert", am spus somnoros, "pentru acest minunat ospăţ pe care mi l-ai servit în noaptea asta. Promit", am şoptit, "că îmi voi face mintea precum spui şi că voi alunga pentru totdeauna acele gânduri negative şi emoţii care îmi fură clipele vieţii şi fericirea; că voi urmări numai gânduri bune, căci mi-ai oferit dulcele gust al stării în care aş putea fi fără acele gânduri: liber, liber cu adevărat!"

Am simţit mâna sa mângâindu-mă vioi pe spate, în sus şi în jos, aproape din cap până în picioare, într-o inocentă izbucnire de afecţiune. "Este bine, dragule, ai avut o revelaţie în această noapte şi ai realizat ce înseamnă libertatea adevărată, căci este, precum spui, eliberarea de sub efectul acestor otrăvuri mentale, starea de a fi liber pentru totdeauna, a găsi şi a rămâne în completă şi neîntreruptă linişte. Dar a recunoaşte adevărata natură a acestor otrăvuri, a realiza că aceste gânduri – pe care paradoxal tindem să le nutrim şi să le apărăm lăuntric – sunt, de fapt, sursa întregii noastre suferinţe, nu este suficient."

"Mâine vei descoperi, mai devreme decât ai putea să crezi, că nu poţi înlătura aceste emoţii negative pur şi simplu luând această decizie sau chiar depunând sincere eforturi. Te vei trezi degrabă dorind tot felul de lucruri într-un mod ignorant, te vei trezi că nu-ţi

plac alte lucruri tot în mod ignorant, vei fi gelos, vei fi mândru şi vei pune la îndoială multe lucruri în ceea ce priveşte Calea – chiar şi această întâlnire, cu mine precum şi pe preţioasa ta Domniţă. Ah, vei face progrese, şi chiar aici, în această noapte, ai progresat, şi mă bucur căci te văd venind din ce în ce mai aproape."

"Dar, în final este doar un singur mod de a înlătura aceşti inamici mentali, aceste gânduri, pentru totdeauna din mintea ta." Ştiam că această fiinţă de lumină, Maitreya, urma să-mi împărtăşească secretul obţinerii Libertăţii şi, desigur, acesta fusese scopul întregii mele existenţe, dar, aşa cum se întâmplă în astfel de momente, în cel mai critic moment din viaţă eram aproape adormit, legănat de minunatul glob auriu ce cuprinsese atât Grădina precum şi gândurile mele, aşa că de-abia îl auzeam spunând, părându-mi-se că-l aud spunând: "Tu trebuie, dar chiar te rog, dragule, tu trebuie să ajungi să vezi, tu însuţi pentru tine, sfânta stare de vacuitate."

Capitolul 7

Acţiunile şi consecinţele acestora

În următoarele luni nu a fost timp să mă întorc în Grădină; întâlnirea iluminantă cu o fiinţă iluminată, însăşi Maitreya, mă lăsase cu aşa de multe lucruri la care să mă gândesc încât nici măcar nu puteam să formulez următoarele mele întrebări. Întreaga primăvară a trecut în timp ce am examinat condiţionarea existenţei mele. Am petrecut mult timp în special contemplând şi confirmând faptul că natura propriei mele minţi mă făcea incapabil să pot fi cu adevărat satisfacut de orice lucru pe care îl obţineam – faptul că deveneam neliniştit la scurt timp după ce obţineam orice lucru şi voiam altceva, fie că era vorba de un obiect sau persoană dintr-o relaţie. Presupusesem dintotdeauna că era ceva în neregulă cu mine, că eram un tip de persoană rea, datorită faptului că simţeam acest imbold de a merge mai departe, către altceva, dar acum eram intrigat de aluziile pe care Maitreya le făcuse, de mai multe ori, cu privire la adevăratul motiv: un anume tip de forţe, un fel de puteri aflate peste controlul meu; "aflate deja în desfăşurare" spusese, forţe ce dau naştere lumii în care trăiesc, fiinţei mele şi chiar gândurilor mele – şi tuturor formelor de durere şi suferinţă,

inclusiv această inabilitate de a fi mulţumit cu adevărat.

Când l-am întrebat despre aceste forţe, a vorbit doar de diferite gânduri de natură "toxică", cum le numise, şi care de fapt îmi animau în mare măsură viaţa: gelozia, dorinţa de a acapara tot felul de lucruri, repulsia faţă de alte lucruri, mândria şi alte gânduri similare. Am încercat să fac nişte legături între aceste gânduri şi suferinţa din lumea mea, dar lipsea ceva. Mă gândisem la mama mea dintotdeauna ca la buna femeie ce avusese, în cea mai mare, parte o viaţă foarte cinstită. Suferise intens, cum prea bine ştiam, de cancerul care în cele din urmă i-a mâncat inima; dar dintre toate persoanele pe care le cunoscusem vreodată, aveam sentimentul că avusese probabil cele mai puţine gânduri, din acestea, toxice: afişase rareori nervozitate sau gelozie şi avusese afecţiune pentru aproape orice persoană cu care intrase în contact, fiind la rândul său apreciată de cei cunoscuţi, ocupându-şi o bună parte din viaţă cu educaţia copiilor ei în virtuţile minţii şi în bună purtare. Puteam înţelege cum gândurile negative – precum invidia – pot ruina pacea mentală, dar nu vedeam niciun mod în care ar putea să cauzeze boală, război, sărăcie şi chiar moartea însăşi.

Cele mai fierbinţi zile ale deşertului trecuseră, deşi soarele încă ardea pământul şi aerul, când am vizitat următoarea dată Grădina, înarmat cu noi întrebări. Când am ajuns, nu aveam chef de vizite dulci ale unor sfinţi îngeri, ci mai degrabă mă simţeam precum un boxer care intră în ring, pregătit pentru loviturile şi piedicile din timpul unei adevărate confruntări mentale dintre doi oameni. Nu am fost dezamăgit, căci de cum m-am aşezat pe bancă, pe poarta grădinii mărşăluia Sfinţia Sa Gendun Drupe, Întâiul Dalai Lama.

Se născuse la ţară, într-un aspru şi răvăşit ţinut din Tibet, fiu al unor părinţi nomazi, în urmă cu cinci sute de ani. Fiecare mişcare a sa emana încredere de sine şi fermitate. Primul lucru care putea fi remarcat la el era pieptul puternic, bine ieşit în afara

marginii robei sale, apoi mâinile puternice şi musculoase, cu toate că se apropia de-acum de al şaizecilea an de viaţă. Ochii săi erau larg deschişi, aproape nefiresc, având o privire inteligentă, iar pe frunte avea cute adânci, urme ce reflectau ani de gândire profundă şi care puteau fi confundate cu cicatricile unor răni de sabie. Într-o singură mişcare traversă grădina şi îmi făcu semn cu mâna să mă aşez pe iarba din faţa băncii, pe care se şi aşeză îngândurat, lasându-şi robele largi să se plieze singure.

"Care este lucrul ce animă lumea?" ţipă către mine dintr-o dată, lasându-mă fără glas.

Se aplecă apoi către mine respirând greu, aproape direct în faţa mea, aşteptând răspunsul.

"Nu ştiu, acesta este lucrul pe care am venit să-l întreb, nu sunt sigur, dar cred, probabil..."

"Cred! Probabil! Nu sunt sigur! Ei bine, îţi spun eu, sunt gândurile negative, asta este! Gândurile negative şi acţiunile pe care te forţează să le faci! Asta este!" şi se aşeză pe spate, triumfător, ca şi cum ar fi înfrânt un oponent merituos într-o mare confruntare filozofică mai degrabă, decât pe mine care eram pur şi simplu stupefiat.

Voiam să întreb care era mecanismul, dar mă temeam oarecum să-l întrerup, aşa că mi-am păstrat calmul. Păru să funcţioneze căci deodată izbucni din nou, dând din deget către mine: "Trebuie să ne dăm seama de conexiuni: ce te determină să acţionezi şi ce anume faci, iar apoi cum se ajunge ca lumea să fie atât de teribilă pe cât este!"

Am încuviinţat şi am aşteptat; se uita în jos şi delibera.

"Unde crezi că începe totul?" izbucni iar, la fel de neaşteptat.

"Scuze, dar ce începe... cum începe ce?" am întrebat timid.

Avea acest fel de a-ţi scoate mintea de pe făgaş, de a te întreba ultimul lucru la care te puteai gândi şi de a te lăsa fără cuvinte, tulburat, în timp ce stătea şi ţi se uita în faţă, aşteptând răspunsul care era, desigur, foarte evident pentru el.

"Ce ne determină să facem lucrurile pe care le facem şi să spunem ceea ce spunem?"

M-am gândit pentru un moment, lucru care din fericire mi-a inspirat un răspuns destul de rapid: "Gândim. Gândim să facem sau să spunem ceva şi apoi facem acel lucru. Cu gândirea începe totul!"

Gura Întâiului Dalai Lama rămase larg deschisă, ca şi când ar fi fost surprins că puteam să dau răspunsul corect, iar apoi contură un zâmbet generos, lucru care era o mare răsplată pentru acesta şi celelalte întrebări, de care mă alerta o presimţire că urmau să umple noaptea din faţa noastra: "Aşa este... corect! Dreptate ai!" spuse rămânând iar gânditor.

"Cât de multe?" întrebă mai apoi, fixându-mă cu privirea din nou, aşteptând, bineînţeles, un răspuns imediat.

"Scuze, dar cât de multe... cât de multe ce?" aproape am şoptit, temându-mă de dezaprobarea sa.

"Gânduri, desigur!" Păru şocat de incapacitatea mea de a urmări întreaga sa linie de gândire, cu toate că neglijase să o exprime, măcar în parte, în cuvinte, la fel cum neglijase şi şalul său de călugăr, care de-acum, datorită agitaţiei constante a braţelor sale, a mişcărilor încolo şi încoace, era desfăşurat de-a lungul băncii şi a cărămizilor de dedesubtul acesteia. "Cât de multe gânduri poţi avea în timpul care îmi este necesar să pocnesc din degete?" şi îşi aruncă mâna către faţa mea, pocnind din degete precum făcuseră marii polemizatori de mii de ani, pentru a-şi întărâta oponenţii.

M-am gândit şi am avut inspiraţia de a încerca să-mi cronometrez gândul. Am calculat în jur de un gând la fiecare cinci pocnituri din degete. "Cam cinci pocnituri", am răspuns cu încredere; "durează cam cinci pocnituri din degete pentru a avea un singur gând."

S-a sprijinit de spătarul băncii şi şi-a încrucişat braţele puternice deasupra pieptului său umflat, care de-acum aproape că ieşise în întregime din partea superioară a robei sale. Faţa sa mă privi

jalnic, ca şi cum ar fi avut o mare durere, având marginile gurii sale trase în jos, sever. "Gândeşte! Nu mă refer la gânduri întregi, gânduri care încep şi se termină precum o propoziţie, gânduri de genul deciziilor sau întrebărilor. Mă refer la fărâmele de gând, la impulsurile care te pot determina să faci ceva, să spui ceva, într-un moment de furie sau pasiune! Acestea sunt gândurile care pornesc totul! Acestea sunt primele mişcări ale marilor forţe care creează infinitele tărâmuri din universul nostru! Spune-mi acum, şi gândeşte-te de data asta! Cât de multe gânduri în timpul cât îmi ia să..." şi din nou îşi impinse pumnul dedesubtul nasului meu şi pocni din degete puternic. Din nou am fost tulburat, dar de data asta oricum nu-mi aşteptase răspunsul. "Şaizeci şi cinci!" tună, ca şi când ar fi proclamat un adevăr care ar fi putut salva lumea, şi probabil că asta şi făcea. "Mintea ta completează şaizeci şi cinci de fragmente de gând discrete în timpul cât îmi ia să..." Îşi ridică braţul, şi am închis ochii, aşteptând ca să-l mişte în jos şi să pocnească spre mine din nou, dar a fost doar o intimidantă pauză. Mi-am deschis ochii şi l-am văzut cu braţul încă ridicat, având degetele împreunate, gata să pocnească, dar fără să fi pocnit deloc, căci mintea sa mersese mai departe şi pierduse din vedere, aşa cum se întâmplă adesea, să dea răgaz corpului să ţină pasul.

"Îţi dai seama", spuse ţintuindu-mă cu privirea din nou, în mod intenţionat, "că orice fărâmă de gând lasă o amprentă discretă, clară şi de durată, în conştiinţa ta?"

Acest lucru îmi părea rezonabil, căci ştiam că anumite gânduri, precum o intensă senzaţie de nervozitate, rămâneau uneori în mintea mea câteva zile la rând.

"Nu acel tip de amprentă!" urlă către mine, atât de experimentat fiind în arta confruntării filozofice încât putea anticipa următorul pas pe care mintea mea l-ar putea face. "Mă refer la amprentele mentale, ce determină mediul înconjurător!"

Timiditatea mea m-a avertizat în mod natural de a-l întreba ce era o amprentă care determină mediul înconjurător.

"O amprentă ce determină mediul înconjurător", a spus cu o urmă de condescendenţă, ca şi cum ar fi discutat cu un copil mic, ceea ce presupun că din punct de vedere spiritual şi eram pentru el, "este o amprentă mentală care îţi creează lumea, care te face să percepi toate locurile, persoanele, detaliile fiecărui loc şi fiecărei persoane, care survin vreodată în experienţa ta din această viaţă!"

Ochii săi, bine antrenaţi în arta polemicii, urmărindu-i pe ai mei, au putut remarca uşoara mişcare spre exterior în timp ce încercam să înţeleg cuvintele sale, observând de cât de mult ajutor aveam nevoie. "Imaginează-ţi acum", începu folosind un exemplu, "că bibliotecarul de la bibiloteca unde lucrezi în timpul zilei tocmai a ţipat la tine, pentru o greşeală pe care ai făcut-o, chiar în faţa proprietarului bibliotecii şi a tuturor angajaţilor. Simţi cum te loveşte o ascuţită senzaţie de furie şi atunci răspunzi cu cuvinte caustice la rândul tău."

"Gândeşte că acel tăios moment de furie a produs o amprentă, a sădit un sâmbure chiar în conştiinţă. Şi ce cunoaştem cu privire la sâmburi sau seminţe?" ţipă cu aplomb către mine, deşi acum realizam că asta era maniera sa de a explica şi mă relaxasem întru câtva.

"Ei bine", am spus, sperând ca răspunsul să fie cel pe care-l voia, deşi părea prea simplu ca să fie doar asta, "seminţele încolţesc, apoi rodesc plante."

Din nou mi-a oferit răsplata deplină, acel zâmbet al descoperirii, transmis către mine cu toată puterea mentală, care forţase corpul său în acele pachete de muşchi. "Corect! ai spus absolut corect!... Bine gândit!" şi rămase iar pe gânduri.

"Totuşi... cum acţionează seminţele?" spuse, căutându-mi răspunsul, ca şi când mi-ar fi întins o cursă.

"Presupun că primul lucru pe care-l putem spune", am răspuns fără să mă gândesc prea mult, "este că seminţele bune produc plante bune, iar seminţele rele produc plante rele; altfel spus, seminţele unui fruct de tip dulce nu vor produce niciodată ceva în

genul ardeiului iute, iar seminţele ardeiului nu pot produce niciodată un arbore cu fructe dulci."

Mandibula gurii sale căzu din nou, ca de uimire, iar ochii îi sclipiră. "Din nou corect! Întru totul complet, corect din nou!"... şi m-am simţit atât de bine.

"Prin urmare, dacă o amprentă – sau sămânţă – mentală este plantată în conştiinţă de un gând neplăcut, de un gând rău, putem spune cu siguranţă că niciun rezultat bun nu poate izvorî din aceasta, că această amprentă, ce determină mediul înconjurător, nu poate crea vreodată o parte din lumea noastră care să fie plăcută. Corect?"

Acest lucru părea complet logic şi am încuviinţat din cap.

"Şi reciproc: putem spune că dacă o persoană are un gând bun, un gând de genul compasiunii, acesta nu va putea conduce către formarea unei amprente mentale negative, ci doar a uneia pozitive, o amprentă care determină o anumită parte plăcută a lumii noastre?"

Am încuviinţat din nou, deoarece şi acest lucru era la fel de logic.

"Bun!" exclamă, ca şi cum tocmai aş fi reuşit să realizez ceva măreţ şi dificil. "Acum... ce altceva putem spune despre modul cum acţionează seminţele?"

Am încercat să mă gândesc la seminţe şi mi-am amintit de cabana din munţi, din nordul deşertului, unde fusesem uneori în copilărie. Odată, o furtună a frânt un pin mare peste acoperişul cabanei, iar tatăl meu m-a trimis, cu un topor în mână, să mă urc pe acoperiş şi să tai crengile copacului, înainte ca grinzile cabanei să cedeze sub greutatea lor. Mi-am amintit cum îmi tremurau picioarele, cum nu m-am simţit deloc confortabil cu înălţimile. Mi-am amintit cum am privit către cizma mea şi văzând o fărâmă dintr-un con, am rămas blocat în ploaie gândindu-mă că dacă aş fi fost în acel loc, în momentul în care a încolţit şi a ieşit la suprafaţă pinul, şi l-aş fi smuls din pământ şi l-aş fi aruncat dea-

supra stâncilor, atunci nu aş mai fi fost atunci, acolo, în faţa acelui copac, a cărui greutate era probabil de milioane de ori mai mare decât cea a seminţei din care se dezvoltase.

Dalai Lama ridică braţul sus, în aer, ca şi cum ar fi câştigat la o cursă de atletism în faţa unei mulţimi de concurenţi de valoare şi tună cu un sunet de victorie: "Corect din nou! Perfect! Grozav! Tot aşa este şi cu impregnările mentale, cu amprentele pe care gândurile noastre le lasă asupra minţilor noastre: cea mai mică amprentă, cu timpul şi dacă este hrănită, se transformă într-un rezultat masiv şi este răspunzătoare de crearea unor evenimente semnificative din lumea şi din viaţa noastră."

"Impregnările, seminţele plantate în conştiinţă funcţionează precum seminţele reale! Cum am putea să ne aşteptăm la ceva diferit? Gândeşte-te la un copil care citeşte o simplă şi inspirantă carte, ce ajunge să-i contureze întreaga sa viaţă. Gândeşte-te la o mână de oameni, stând în jurul unei mese şi formulând ideile care vor forma o mare naţiune de-a lungul următoarele secole. Aceasta este puterea impregnărilor mentale!"

S-a aşezat şi m-a fixat din nou cu privirea. Am presupus că aştepta din nou răspunsul la o întrebare, pe care uitase să o pună cu voce tare, aşa că m-am aventurat să ghicesc, deoarece părea că se bucură de fiecare dată când răspundeam ceva, în timp ce era iritat de orice urmă de tăcere.

"Mai este încă ceva", am spus, gândindu-mă din nou la măreţul pin, "în legătură cu seminţele. Dacă nu sunt niciodată plantate, atunci pur şi simplu nu rodesc niciodată."

Întâiul Dalai Lama începu să se zgâlţâie în sus şi în jos pe bancă, pocnindu-şi palmele de stinghiile ce formau partea de sus a acesteia. Apoi a aplaudat de plăcere, precum un copil mic. "Exact aşa! Dacă nu ai un gând rău, nu creezi o amprentă pentru o lume rea. Dar ratând un gând bun, ratăm o amprentă pentru o lume bună. Am dreptate?" Întreba retoric şi mă fixa iar cu privirea – dar eram pregătit de această dată.

"Mă pot gândi la încă un lucru", am spus, încurajat şi realizând că de acum eram şi eu ridicat de pe iarbă, balansându-mi genunchii şi gesticulând. "Odată ce o sămânţă este plantată, dacă este sănătoasă, este corect plantată şi are parte de tot necesarul de apă, lumină solară, substanţe nutritive, atunci nicio forţă din univers nu o poate opri să se dezvolte într-un copac."

Şuiera de plăcere: "Pe-aici ţi-e drumul! Deci avem patru principii ale tuturor seminţelor, fie cele plantate în pământ, fie cele sădite în conştiinţă: seminţele bune produc rezultate bune, cele rele rezultate rele; seminţele se dezvoltă întotdeauna în ceva enorm de mare faţă de ele însele; seminţele care nu sunt plantate, nu se dezvoltă; iar seminţele plantate şi alimentate corespunzător nu pot decât să se dezvolte!"

Atunci se uită într-o parte, către arbuştii de trandafir dinspre zidul de nord al Grădinii. Mi-am aruncat şi eu privirea în acea direcţie, gândindu-mă instinctiv că poate venise Altcineva. Dar acesta nu era decât modul său de reflecţie şi rămase aşa, suspendat pe jumătate, întors, pentru câteva minute. În timpul acestei linişti, o serie de gânduri se repetară în mintea mea. Puteam vedea cum aceste acţiuni – gânduri, cuvinte, întâmplări – puteau să lase anumite amprente în conştiinţa mea, dar nu puteam vedea cum aceste amprente puteau avea vreo influenţă în însăşi crearea lumii înconjurătoare şi a oamenilor din jurul meu. Am simţit totuşi că el anticipase deja aceste gânduri şi aştepta cu răbdare să-şi expună prezentarea.

"Aşa este un pic dificil", începu, "vei învăţa mai multe mai târziu şi asta va face lucrurile mai clare. Imaginează-ţi pentru moment că mintea ta, conştiinţa ta, este precum un panou transparent de sticlă. Când te vezi având un gând, spunând sau făcând ceva, o minusculă pată este pusă pe sticlă precum un mic punct colorat. Imaginează-ţi totuşi că această pată este la marginea minţii tale şi nu eşti conştient că este prezentă. Odată cu trecerea timpului, pata, impregnarea din conştiinţa ta, începe să rodească;

mai precis, începe să-şi facă simţită prezenţa în conştiinţa ta. Pe măsură ce începe să încolţească, se dezvoltă ca toate seminţele, şi curând acoperă întreaga suprafaţă transparentă a conştiinţei cu anumite tipare de culoare şi formă. Aceste tipare sugerează diferite obiecte conştiinţei: o lungă formă apropiindu-se dinspre uşă, o gură ovală deschizându-se, cuvinte aspre emise dinspre deschizătură, şi astfel mintea unui om este indusă în a percepe un superior, de la biblioteca unde lucrează, livrând o mustrare pentru o anumită greşeală."

M-am gândit pentru ceva vreme şi apoi am întrebat: "Pot vedea cum o imagine singulară ar putea să se formeze în acest fel, să spunem percepţia unui fruct sau a unei flori. Dar după modul în care-mi descrii chestiunea, multe mii de amprente, impregnări, trebuie să se matureze chiar şi în cadrul unui singur minut, dată fiind vasta varietate a lumii pe care o vedem în faţa noastră într-o singură privire, a curgerii continue a timpului pe care o percepem."

De această dată nu a fost niciun răspuns; pur şi simplu s-a uitat în ochii mei şi a aşteptat să îmi dau seama singur. După cum era de aşteptat, am reflectat asupra celor şaizeci şi cinci de amprente mentale discrete, impregnate în conştiinţă de impulsurile trecătoare pe care le simţim pe durata unui pocnit din degete şi am multiplicat fiecare dintre aceste amprente de milioane de ori, în acelaşi fel în care sămânţa pinului îşi multiplicase greutatea de milioane de ori, pe măsură ce s-a dezvoltat într-un imens copac. Era întru totul posibil ca aceste amprente să poată crea multe milioane de fragmente de informaţie, care erau necesare pentru a-mi crea şi a-mi menţine impresiile pe care le aveam asupra lumii mele chiar şi pentru un minut. Dar cum rămânea cu conţinutul acestor impresii? Ce anume era responsabil de experienţele bune din viaţa mea şi ce anume pentru cele rele?

Buzele mi se desprinseră pentru a vorbi, dar în acelaşi moment şi-a ridicat mâna către bărbie, cu palma deschisă. Am înţeles că şi asta era de aşteptat să descopăr singur. Desigur! Mă învăţase

deja sau, ar trebui să spun, mă condusese deja către propria mea realizare. Dacă amprentele erau bune, atunci experienţele erau bune, dacă amprentele erau rele, atunci experienţele erau rele.

Sâmburii de prune cresc şi se transformă în prune dulci, sâmburii de lămâie cresc şi se transformă în lămâi acre. Durerea din viaţa mea provine din ceva ce am gândit, am spus sau am făcut şi a fost dureros pentru o altă fiinţă. În acel moment, întregi domenii de înţelegere începură să se deschidă în faţa ochilor minţii mele; zeci de întrebări, întrebări de-o viaţă, şi-au găsit răspuns dintr-o dată. Apoi, mi-a venit o îndoială.

"Dar ce a fost cu mama mea?" am întrebat, "o persoană care aproape că nu a avut nici gânduri rele, nici cuvinte jignitoare, nici fapte rele, o persoană care în mod cert nu ar fi putut să sădească amprente mentale atât de puternice şi atât de teribile încât să menţină pentru ani de zile percepţia cancerului chinuindu-i trupul şi sfâşiindu-i inima în final?"

"Dar a zis cineva", spuse cu fermitate, dar cu blândeţe "că a fost ea cea care a plantat seminţele?"

"Vrei să spui că o altă persoană poate planta amprente în mintea mea şi că sunt forţat să am experienţa rezultatelor acţiunilor altei persoane? Este ilogic, este nedrept!" am obiectat.

"Nu asta am vrut să spun", spuse din nou cu o blândeţe fermă, ca şi cum mă călăuzea de-a lungul unei stânci abrupte, "pentru că este în totalitate imposibil să putem planta aceste amprente în mintea altcuiva decât a noastră."

Dintr-o dată îmi pică fisa – era o mare durere să o ştiu, dar şi o uşurare, pentru că în acest moment am realizat un alt mare adevăr. "Cât de mult?" am spus simplu, ştiind că va înţelege întrebarea.

"În anumite cazuri, aceste amprente, ce determină mediul înconjurător, pot să se matureze în conştiinţă şi să ne facă să percepem anumite detalii ale lumii noastre şi a oamenilor pe care îi întâlnim, chiar şi înainte ca corpul fizic să moară; altfel spus,

înainte ca mintea sau conştiinţa să meargă mai departe către un alt tărâm existenţial. Dar de multe ori, nu este însă cazul, şi astfel purtăm în noi, în minţile sau conştiinţele noastre, până la moarte şi mai departe, un număr aproape infinit de amprente mentale presate în aceste conştiinţe de gândurile, cuvintele şi faptele acestei şi anterioarelor noastre existenţe. Lumea ta, percepţia ta asupra lumii şi toate experienţele vieţii tale, atât exterioare, cât şi interioare, au fost în cea mai mare parte puse în mişcare într-un trecut de care nu îţi mai aminteşti în mod conştient. Şi ăsta", spuse uitându-se fix în faţa mea, ochii săi inteligenţi fiind larg deschişi şi strălucind în lacrimi, "este motivul pentru care oamenii buni suferă."

Am încuviinţat din cap şi am avut un puternic sentiment de eliberare, găsind acest clar şi simplu răspuns pentru o întrebare care trebuie că a fost pusă la un moment dat de orice minte de om care a locuit vreodată chiar pe planeta pe care stăteam în acel moment. Apoi o altă întrebare îmi veni în minte. "Ce anume face ca anumite amprente mentale să fie mai puternice în conştiinţă şi rezultatul lor mai violent decât al altor amprente mai puţin puternice. De ce o amprentă cauzează ani de suferinţă de cancer, iar o alta doar o mică tăietură la deget?"

Starea sa mohorâtă se schimbă într-o măsură şi polemizatorul începu să se ridice din nou. "Orice viaţă este sacră, fiecare viaţă este la fel de importantă; ar fi mai rău să omori un doctor, care este capabil să salveze multe vieţi, sau să omori un câine vagabond, de exemplu?"

"Ar face rău mai multor oameni dacă cineva ar omorî doctorul", am răspuns.

"Astfel, amprenta ar fi mult mai puternică", replică Dalai Lama. "Asta se aplică şi pentru cei care ţi-au fost de mare ajutor: părinţii tăi, de exemplu, şi în special Învăţătorului Inimii tale. Orice lucru de ajutor sau dăunător, făcut unor astfel de persoane, creează o amprentă extrem de profundă."

"Asta este, în mod sigur, adevărat în ceea ce-i priveşte pe părinţii mei", am încuviinţat, "care mi-au fost de un nemăsurat ajutor pe parcursul vieţii lor. Dar cunosc prieteni ai căror părinţi nu s-au prea îngrijit de ei, aşa că presupun că, în cazul lor, amprenta ar trebui să fie mult mai slabă."

De această dată am primit nu doar o simplă privire încruntată, de dezaprobare, ci o expresie a întregii sale feţe puternic aprinsă de furie. "Doar cu o minte şi cu un organism precum cel pe care îl ai acum", şopti, părând să facă un mare efort să se controleze, "este posibil să gândeşti clar, să raţionezi şi să înveţi Calea spirituală şi astfel să scapi de suferinţa ce a infestat o infinitate de fiinţe vii, de un imens amar de timp, fără de început. Doar prin participarea la crearea unui asemenea trup cu o astfel de minte, părinţii tăi sunt printre cele mai sfinte fiinţe din universul tău, indiferent de purtarea lor de mai târziu faţă de tine. Odată implantate, amprentele mentale sunt foarte dificil de schimbat, aşa că te sfătuiesc, dacă-ţi vrei binele, să studiezi aceste lucruri cu mai mare grijă şi să nu mai faci alte neghiobii, precum cele pe care tocmai le-ai comis."

Se calmă un pic, apoi continuă: "Alţi factori fac puternice aceste amprente. Unul este, evident, motivaţia. După cum ai aflat, în lumea ta există o uzuală falsă impresie că atunci când corpul nu mai funcţionează, conştiinţa încetează, de asemenea. Oamenii sunt neavizaţi de faptul că mintea sau conştiinţa trebuie să continue şi că, cel mai adesea, continuă către un loc teribil de nefericit şi dureros. Au existat cazuri în care oamenii şi-au omorât părinţii deoarece erau bătrâni şi sufereau intens şi probabil chiar au cerut să li se ia viaţa. Când copiii fac o asemenea crimă, una dintre cele mai grave crime pe care un individ o poate comite, amprenta este chiar şi aşa ceva mai slabă decât ar fi fost altfel, deoarece motivaţia avută, deşi eronată, este de a-i salva pe părinţi de la suferinţă. Asta se aplică şi în situaţiile în care facem ceva ca urmare a unui accident sau din impulsivitate, fără niciun fel de

premeditare."

"După cum vezi, plantarea acestor amprente mentale în conştiinţă este în mare parte dictată de modul în care oamenii percep faptele, cuvintele sau gândurile pe care le fac, le spun sau le gândesc chiar în timpul procesului de desfăşurare al acelei activităţi. Astfel, un alt factor este identificarea: realizăm identitatea persoanei pe care o ajutăm sau pe care o rănim? De exemplu, există ţinuturi unde oamenii nu realizează că mintea sau conştiinţa intră în organism în momentul concepţiei, după uniunea dintre ovulul mamei şi spermatozoidul tatălui. Din nou, aceasta este datorată unei confuzii a creşterii pielii, oaselor şi a vaselor de sânge cu dezvoltarea minţii, care este complet diferită de orice lucru fizic, fiind invizibilă, lucidă, conştientă, imaterială, inefabilă, nemăsurabilă. Aşadar, nu consideră fiind o crimă omorârea unui fetus deoarece nu consideră că este o fiinţă vie. Încă o dată, amprenta, deşi teribilă şi având un efect profund, ce în mod inevitabil se va manifesta, este totuşi mai puţin puternică, deoarece aceşti oameni nu au identificat o fiinţă vie ca atare. Acum spune-mi tu, ce altceva legat de intenţia sau motivaţia noastră ar putea face o anumită acţiune, un cuvânt spus sau un gând mai serioase decât altele, conducând prin asta la o amprentă mult mai adâncă?"

Ora era târzie şi părea că Întâiul Dalai Lama era de acum ceva mai înţelegător, aşa că am simţit o mai mică presiune de a răspunde imediat. După ceva vreme, am spus: "Presupun că dacă o acţiune este comisă sub emoţii foarte intense – cu dorinţă sau ură arzătoare, ori cu debordantă compasiune şi iubire –, atunci asta ar face amprenta mai puternică."

"Dreptate ai!" spuse cu un răget. Am simţit o tresărire de amărăciune odată cu trezirea leului, căci părea că urma să încerc să gândesc ceva mai repede din nou. "Atunci, cum rămâne dacă faci sau nu ceva?"

Am fost un pic confuz. "Ce vrei să spui? Am crezut că vorbim despre lucruri pe care oamenii le-au spus, făcut sau gândit!"

"Ce vreau să spun este cum rămâne dacă plănuieşti o crimă, dar nu ajungi niciodată în situaţia în care să o comiţi?" spuse cu mai mult decât o urmă de impacientare.

"Ei bine, atunci, presupun, că nu mai este nicio amprentă", am replicat cu neglijenţă; dar, pe măsură ce hăul se deschidea în faţa mea, m-am repliat. "Vreau să spun că este doar amprenta intenţiei şi a plănuirii crimei, dar nu cea a crimei în sine, a înjunghierii celeilalte persoane sau ceva similar." Spre uşurarea mea, îmi toleră scăparea şi continuă.

"Corect! Şi acum, presupunând că chiar loveşti cu cuţitul, este amprenta acţiunii de a ucide plantată în mintea ta?"

"Ei bine, nu neapărat!" am spus. "Dacă presupunem că persoana nu moare? Dacă rămâne doar cu o rană şi se vindecă?"

"Corect din nou!" tună Dalai Lama. "Astfel poţi observa că pentru o amprentă perfectă, pentru ca o impregnare mentală, fie sublimă, fie horifică, să fie plantată perfect şi adânc, şi astfel să se dezvolte într-un eveniment major din viitorul nostru, atunci fapta, vorba sau gândul care o plantează trebuie să fie direcţionată către un obiect semnificativ; trebuie să existe o motivaţie clară şi premeditare; trebuie să recunoaştem obiectul pentru ceea ce este ca atare şi trebuie să avem o emoţie constantă în timp ce comitem fapta; trebuie să ne angajăm în comiterea faptei şi să sfârşim acţiunea precum am intenţionat, să realizăm finalizarea acţiunii şi apoi să ne asumăm fapta. O amprentă mentală plantată, având toate aceste condiţii îndeplinite, este o amprentă adâncă şi foarte puternică."

"Dar pot aceste amprente sau seminţe să fie afectate vreodată?" am spus căzând pe gânduri. "Nu sunt oare, la fel ca toate celelalte lucruri, instabile şi modificabile; nu au cauze şi nu sunt afectate de diferiţi factori? Seminţele din lumea de zi cu zi pot fi plantate şi pot fi de foarte bună calitate şi potente, dar există modalităţi prin care putem să prevenim încolţirea lor ulterioară: putem să le privăm de lumina soarelui sau de umiditate, putem

pârjoli solul în care se află, putem să le dezgropăm şi să le aruncăm pe stânci golaşe, să putrezească."

"Pentru că am impresia", am spus, fiind victima unui moment de introspecţie, "că oricare dintre noi, în doar câteva ore, trebuie să fi acumulat la propriu mii de amprente mentale majore, şi multe dintre acestea negative, dacă considerăm, de exemplu, iritarea de moment asupra unui tovarăş de călătorie, asupra duratei lungi a călătoriei înseşi. Dacă nu există nicio posibilitate de a afecta amprentele mentale", m-am îngrijorat în mod egoist, "atunci, în mod sigur, trebuie că suntem condamnaţi la o aproape neîntreruptă suferinţă ulterioară."

"Exact aşa", spuse Dalai Lama în mod sincer, privindu-mă profund îngândurat, mult prea profund pentru a-mi arunca obişnuitele expresii aprobatoare pentru gândirea corectă a acestui lucru. "Avem multe amprente, aproape o infinitate de impregnări, în adâncile hăuri ale minţilor noastre. Dacă am fi puşi să facem o listă a gândurilor negative, cuvintelor sau faptelor pe care le-am făcut chiar şi în ultimele ore, am omite în mod necesar pe cele mai multe dintre acestea, dat fiind faptul că trec atât de repede prin minţile noastre şi prin vieţile noastre – dar fiecare este înregistrată precis şi fără milă în cartea conştiinţei noastre. Astfel, orice persoană care gândeşte şi care a realizat puterea impresionantă a acestor amprente şi gravitatea consecinţelor acestora îşi va pune în mod cert exact întrebarea pe care tu tocmai ţi-ai pus-o."

Cu un gest, a marcat poziţia lunii. Pentru o clipă, am crezut că ar putea să plece fără să-mi răspundă, dar când faţa sa s-a reîntors către a mea, plină de urmele acelei lumini pure, am văzut un gen de privire blândă şi plăcută, care aproape că mi-a reamintit de cineva, dar care în orice caz mi-a spus că şi dacă ar fi ca Dalai Lama, să stea pe acea bancă pentru restul vieţii sale, ar face acest lucru cu bucurie, dacă prin asta aş înţelege complet cuvintele pe care urma să le spună.

"Trebuie să înveţi arta de a curăţa amprentele negative din

conştiinţa ta şi de a extinde şi accelera pe cele pozitive chiar până la punctul de perfecţie."

"A doua sarcină trebuie să o las Altcuiva. Pentru început, te voi învăţa aici, în această noapte, arta de a curăţa amprentele negative. Dacă metoda pe care ţi-o voi descrie acum este urmată sincer, poate elimina sau reduce la aproape nimic chiar şi cele mai puternice amprente mentale. Amprenta uciderii unui om, de exemplu, care ar cauza în mod normal mintea sau conştiinţa unui individ de a se vedea pe sine ucis de multe ori, poate fi redusă la amprenta unei temporare senzaţii neplăcute de durere de cap."

"Curăţarea unei amprente negative începe prin acţiunea de a te ancora tu însuţi în bunătate. Acest lucru este realizat prin aducerea în minte, în mod conştient, a Celor Iluminaţi şi a Învăţătorului Inimii tale, rededicându-te în îngrijirea acestora şi a lecţiilor pe care aceştia te-au învăţat şi prin rememorarea imensului serviciu pe care ai fi capabil să-l oferi oricărei fiinţe vii, în cazul în care ai stăpâni tu însuţi Calea către libertate, ajungând astfel să poţi arăta şi altora această Cale."

"Următorul pas în blocarea amprentelor constă în a te gândi cu băgare de seamă la repercusiunile lucrului negativ pe care l-ai făcut; căci dacă tot ceea ce am discutat în această Grădină este adevărat, atunci orice gând, cuvânt sau act dăunător pe care ţi-l permiţi este cel mai dăunător doar pentru tine. Acesta este un fel de regret inteligent prin care înţelegi clar cât de multă suferinţă îţi aduci asupra ta acţionând sau vorbind negativ şi nu este în niciun fel precum emoţia împotentă a vinovăţiei în care tu şi cei din lumea ta alunecaţi atât de des. Gândeşte-te, gândeşte-te cu atenţie, logic şi clar, cât de mult rău îţi faci singur de fiecare dată când plantezi o amprentă mentală negativă în conştiinţa ta!"

"Al treilea pas este cel mai puternic şi poate cel mai necesar. Este piatra de încercare pe baza căreia poţi să judeci tu însuţi, în avans, dacă amprentele pe care cauţi să le schimbi au fost afectate sau nu. Aceasta este decizia de a nu continua modul de a gândi,

de a vorbi sau de a acţiona, care a cauzat plantarea iniţială a amprentei."

"În legătură cu acest punct, te sfătuiesc, între noi fie vorba", şi aici, Întâiul Dalai Lama îmi zâmbi pentru prima dată ca şi cum aş fi fost propriul său fiu, făcând ca toate incriminările de dinainte să pară doar teste aplicate în mod deliberat asupra voinţei şi sincerităţii mele, "te sfătuiesc să nu iei niciun fel de decizie că nu vei mai repeta niciodată fapta respectivă; cum ar fi, de exemplu, să juri că nu te vei mai enerva niciodată pe un superior, care s-a enervat pe tine, deoarece nu vei reuşi, la nivelul tău actual, să-ţi onorezi obligaţia şi vei complica şi mai mult situaţia, adăugând amprentei negative datorate enervării o altă amprentă foarte serioasă, cea datorată minciunii. Acordă-ţi un interval de timp rezonabil; promite, de exemplu, că nu-i vei mai replica cu nervozitate lui sau ei pentru, să zicem, următoarele douăzeci şi patru de ore."

"Acum, în final, este şi cel de-al patrulea pas şi acesta constă în a alege o acţiune pe care ai putea să o faci ca un antidot al amprentei, ceva care să compenseze lucrul pe care l-ai spus, gândit sau făcut. Dacă, de exemplu, ai ucis o fiinţă vie în mod conştient într-o luptă sau bătălie, atunci ai putea să decizi să-ţi dedici pentru restul vieţii tale o parte din timpul tău pentru a lucra într-un spital, pentru a servi şi proteja viaţa."

"Dar cel mai puternic antidot dintre toate", spuse Sfinţia Sa ridicându-se de pe bancă şi strângându-şi în sfârşit roba în mod maiestos în jurul său, "este de a învăţa, de a obţine cunoaşterea care te poate elibera complet pe tine şi pe toţi ceilalţi de orice fel de durere. Acest lucru începe prin metodele de învăţare, contemplare şi meditaţie de genul celor pe care le-ai găsit deja în Grădină şi îşi atinge cea mai înaltă formă printr-o înţelegere profundă a modului cum funcţionează amprentele – aceasta este legată de relaţia intimă dintre amprente şi vacuitatea însăşi, după cum vei învăţa mai târziu."

"În această noapte, ţi-am arătat destul cât să realizezi că amprentele plantate în mintea ta de acţiunile tale există într-adevăr; că joacă un rol major în însăşi crearea existenţei tale şi că pot fi, în mare măsură, îndepărtate din mintea ta. Depinde de tine, acum, să te gândeşti la toate implicaţiile celor pe care le-am discutat aici, în această noapte; gândeşte-te şi gândeşte-te bine dacă de aceste lucruri depind viaţa ta şi a altora."

Capitolul 8

Crearea unei lumi

Întâlnirea cu Sfinţia Sa, Întâiul Dalai Lama, a fost pentru mine poate cea mai semnficativă. Aşa după cum prezisese, aveam acum materia primă necesară pentru o mulţime de realizări despre viaţă, realizări pe care le-am avut aproape zilnic pe măsură ce contemplam conversaţia noastră.

Găsîsem dintr-o dată răspunsurile la multe dintre întrebările despre existenţa mea, răspunsuri pe care le consideram foarte importante. La început, mi-a fost dificil să asimilez conceptul amprentelor mentale coordonându-mi experienţele, cu privire la mine însumi, la lumea mea şi a persoanelor din această lume. În timp, am realizat că acest lucru se datora doar supoziţiilor cu care fusesem crescut în cultura mea şi, în mod sigur, nu din cauză că acest concept ar fi fost altceva decât unul complet logic, chiar edificator.

Mai presus de toate, cuvintele lui Dalai Lama explicaseră perfect suferinţa mamei mele şi, de fapt, explicaseră în general de ce o persoană bună poate să sufere şi, invers, de ce anumite persoane care îşi permit adesea să facă rău altora par pentru moment să trăiască în prosperitate. Această idee începuse să mă preocupe: Sfinţia Sa spusese că experienţele dureroase erau rezultatul amprentelor negative din conştiinţă şi că acestea din urmă fuseseră plantate sau formate de acţiuni negative sau dăunătoare. Dar, ca

orice persoană cu raţiune, ştiam că a distinge sau cataloga drept "de ajutor" sau "dăunător" nu era un lucru uşor; şi dacă această idee, potrivit căreia amprentele mentale şi lumea pe care acestea o creează era corectă, atunci a face astfel de distincţii, între ceea ce este corect şi ceea ce este greşit, devenea în mod automat un lucru critic, cu potenţial salvator.

Deşi răspunsul cu privire la sursa durerii mamei mele devenea tot mai clar în mintea mea, nu ştiam încă nimic despre unde ar putea fi ea acum şi cum aş putea să o ajut. În ultimul rând, simţeam că progresasem destul de puţin în înţelegerea misterelor Domniţei Aurii, care mă adusese pentru prima dată în Grădină, deoarece am simţit că, în final, toate întrebările mele îşi vor găsi răspuns dacă aş putea înţelege secretele apariţiei Ei în viaţa mea, a modului ei de a mă învăţa fără cuvinte precum şi secretul de a avea experienţa acelei calităţi, de paradis, pe care forma şi ochii Ei calmi o radiau.

Astfel s-a făcut că am fost iar atras în Grădină, în deşert, prin toamnă. În aceste locuri, toamna nu este cunoscută ca aducând mari schimbări în culoarea frunzelor sau prin dezgolirea şi scuturarea crengilor copacilor, ci mai degrabă prin înteţirea vânturilor şi prin accentuarea graduală a diferenţei dintre căldura din timpul zilei şi răcoarea din timpul nopţii. Amintindu-mi ultima întâlnire, de pe marginea băncii de sub roşcov, m-am îndreptat direct în acel loc. M-am aşezat pe iarbă, în faţa modestei băncuţe de lemn, ca şi când ar fi fost un tron, aşteptând sosirea unui mare rege – sau poate chiar o regină.

El intră pe poartă cu o impunătoare graţie – fiecare cută a robei sale fiind la locul ei –, emanând o fină delicateţe, simplu, din modul în care ţinea braţul îndoit şi felul în care şalul său de călugăr era împăturit cu grijă, acoperindu-i într-o manieră perfect ordonată genunchiul. Chiar din aspectul său am realizat identitatea sa; am înţeles că era vorba de marele învăţător în arta modului de trăi etic, maestrul Guna Prabha, cu paisprezece secole desprins

din timpul său, din vremurile de glorie ale vieţii monahale, fiind încă şi pentru totdeauna călugărul perfect.

Se aşeză cu grijă pe băncuţă, apoi îşi ridică picioarele în mod deliberat şi le încrucişă sub veşminte, ajustându-şi roba corespunzător, astfel încât să cadă uniform. Apoi rămase nemişcat privindu-mă tăcut şi impunător.

Era un om înalt, bine făcut, având spatele perfect drept, în ciuda anilor săi, pe care îi estimam ca fiind bine peste şaptezeci. În afară de aura înfăţişării, cea mai remarcabilă trăsătură era cea a privirii ochilor săi larg deschişi, rotunzi şi neclintiţi ca ai unei bufniţe încărcată de înţelepciune şi de ani. Buzele erau subţiri şi presate, sugerând că nu erau foarte obişnuite cu vorba lungă, braţele erau ferme, complet relaxate, cu palmele împreunate în poziţia de meditaţie, degetele sale numărând ocazional un mic şirag de mătănii. Stătea uşor aplecat pe spate, ţinând bărbia puţin ridicată, cu privirea îndreptată în jos, către mine, aşteptând.

Am simţit că trebuie să spun ceva şi astfel am formulat cu grijă una dintre multele întrebări pe care le aveam. L-am întrebat cu reverenţa corespunzătoare aspectului său: "Cum putem să ştim ce este corect şi ce este greşit?"

A continuat să mă privească fără să spună un cuvânt, se uită în jos, către mâinile sale, îşi drese vocea, apoi ridică privirea brusc: "Faptele bune creează în mintea ta amprente care fac plăcută lumea de care eşti conştient. Faptele rele creează în mintea ta amprente care fac neplăcută lumea de care eşti conştient."

"Dar cum putem să ne dăm seama exact", am continuat după o pauză respectuoasă, "ce fapte cauzează amprentele mentale care creează lucrurile plăcute din lumea noastră prezentă şi ce fapte cauzează amprentele mentale care formează lucrurile neplăcute?"

"Numai o fiinţă Iluminată", tună ca o armă de foc, "poate vedea în mod clar faptele şi acţiunile care determină amprentele responsabile de fiecare detaliu din viaţa noastră."

"Deci, fiecare detaliu din lumea noastră, din fiinţa noastră

precum şi toate fiinţele din jurul nostru sunt determinate de amprentele noastre mentale, dictate de ceea ce am spus, am gândit sau am făcut în trecut?"

"Exact!" replică şi aruncă privirea iar în jos, către mâinile sale ce ţineau şiragul de mătănii.

"Totul? Fiecare adiere de vânt pe obraz, fiecare linie de pe fiecare bucată de scândură, fiecare trăsătură a feţei, chiar şi soarele, răsăritul de soare, chiar şi cel mai mic gând pe care îl avem?"

"Exact aşa!" şi încă o dată privi către mâinile sale.

"Dar dacă trebuie să fim o fiinţă Iluminată pentru a cunoaşte perfect care acţiuni sunt bune şi care sunt rele, atunci cum putem să ştim care acţiuni pe care le facem sunt în cele din urmă bune şi, prin urmare, vor planta acele amprentele mentale care ne vor face să ne vedem devenind o fiinţă Iluminată?" am insistat.

"Studiază cuvintele lor" spuse simplu, fără să ridice privirea.

"Şi dacă îi studiem bine", am replicat după o pauză de gândire, "atunci, în teorie, am putea să înţelegem exact acele fapte, cuvinte şi gânduri care ar putea face lumea noastră bună şi am putea evita pe cele care ar putea cauza ceva rău."

Îşi ridică privirea de pe mâinile sale, fără să clipească, şi spuse sec: "Nu este teorie, chiar poţi face asta! Nenumăraţi sfinţi au făcut acest lucru."

"Atunci învaţă-mă, te rog, care sunt acţiunile care vor planta amprentele potrivite, pentru că sunt foarte în temă cu suferinţele acestei lumi; mai bine zis, această lume care nu este nimic altceva decât suferinţă, aşa cum realizez acum."

"Descrie-mi fiecare suferinţă din lumea ta şi eu îţi voi descrie acea acţiune care, conform Celor ce Ştiu Toate Lucrurile, a adus-o în existenţă."

Nu am avut nevoie de alte invitaţii: "Moartea! Ce acţiune plantează în conştiinţă amprenta mentală care cauzează o persoană să se vadă murind de un cancer oribil?"

"Uciderea, luarea vieţii!"

"Dacă evităm să luăm vreodată viaţa unui om sau animal, nu vom muri niciodată în acest fel?"

"Exact aşa, exceptând orice alte amprente mentale pe care le-am plantat înainte de a începe să evităm a lua viaţa."

Am reflectat pentru un moment asupra acestor vechi amprente. "Dacă am purifica aceste amprente din trecut folosind cele patru etape care le curăţă din conştiinţă?"

"Atunci nu va mai trebui să mori vreodată în acel fel."

Aceasta era o aserţie cutremurătoare; conţinea în ea un fel de sfânt Graal, căutat de omenire încă de la începuturile acesteia. Acest lucru m-a făcut să cad pe gânduri precum o persoană care are experienţa unui moment crucial din istoria unui mare imperiu şi care realizează pe deplin cât de decisiv este momentul chiar în timp ce acesta se petrece.

"Şi sărăcia... de ce se întâmplă ca oamenii să locuiască unii lângă alţii, în aceeaşi ţară, pe acelaşi pământ, sub acelaşi cer şi ploi, iar unii să aibă destul sau chiar prea mult de mâncare în timp ce alţii din jurul lor rămân înfometaţi?"

"Furtul! A lua ceva ce nu a fost oferit."

Primul meu gând a fost că acest lucru părea perfect logic. Dar o anumită îndoială reveni la suprafaţă, o iritaţie care făcea defectuoasă toată această idee, a acţiunilor bune şi rele şi a amprentelor mentale.

"Dar am văzut negustori, în afaceri, care fură într-un fel sau altul; adică îi păcălesc pe alţii timp de ani buni şi trăiesc în tot acest timp în prosperitate." Bărbia i se ridică puţin şi el se uită acum cu o vagă urmă de indignare, ţinând ochii fixaţi, fără să clipească.

"Tu ai văzut lămâi acre crescând din sâmburi de prune dulci?" mă întrebă aproape sarcastic.

"Nu", am spus, "nimic de acest fel. Este imposibil ca sămânţa unui fruct acru să dea ca rod un fruct care este dulce. Seminţele şi

roadele acestora sunt invariabil de acelaşi tip: dulce produce dulce şi acru produce acru."

"Dar tocmai ai spus că o acţiune negativă produce un rezultat pozitiv."

"Ei bine, aşa se pare!" am replicat pierzându-mi un pic cumpătul.

"Da..." spuse, privind cu tristeţe către mâinile sale, împreunate în poala sa. "Da, aşa pare să fie." Oftă şi continuă domol: "Acest singur lucru este sursa suferinţei şi nefericirii întregii lumi pentru că se pare că prin incorectitudine, prin minciună sau prin înşelăciune putem obţine un profit sau ceva ce dorim, când de fapt ne înşelăm propria noastră fericire pentru mulţi ani în viitor."

"Gândeşte-te bine acum", spuse. "Gândeşte-te bine! Poate arborele ce creşte dintr-o sămânţă să apară în acelaşi moment în care sămânţa este plantată sau la scurt timp după aceea?"

"Nu, niciodată. Este necesar un anumit interval de timp pentru ca un arbore să crească dintr-o sămânţă; aceasta este natura seminţelor şi rezultatul lor. De fapt, sămânţa este de mult timp dispărută în momentul în care deja arborele şi fructele acestuia sunt dezvoltate complet."

"Ai vreun motiv să crezi că acest fel de seminţe, aceste impregnări sau amprente mentale, ar trebui să se comporte diferit?"

"Nu", am spus şi am căzut pe gânduri. Dată fiind urgenţa pe care o simţeam în viaţa mea, în legătură cu aceste întrebări, nu a trecut mai mult de un minut până când am realizat ce încerca să-mi spună.

"În lumina celor discutate mai devreme", am început, "singurul lucru care poate să-l facă pe un negustor să aibă prosperitate este un act de caritate: a fi generos şi a avea grijă de nevoile altora."

"Exact aşa", spuse zâmbind pentru prima dată, mulţumit de învăţăcelul său.

"Singurul rezultat care poate fi obţinut înşelând pe alţii este

de a fi sărac", am continuat.

Zâmbi şi încuviinţă uşor din cap.

"Atunci când înşelăm pe cineva şi părem să obţinem un profit din asta, de fapt observăm două evenimente care nu sunt conectate: maturarea unei amprente mentale pozitive, ce a fost sădită de un act de generozitate faţă de alţii în trecut şi, simultan, plantarea unei noi amprente mentale negative pentru o viitoare stare de sărăcie care va fi trăită doar de noi."

Încuviinţă din nou.

Ceva explodă în mintea mea – am exclamat cu emoţie: "Asta explică de ce anumite persoane par să prospere când îi înşeală pe ceilalţi în timp ce alte persoane par să nu reuşească atunci când îi înşeală pe ceilalţi, iar alte persoane par să reuşească în oricare dintre cazuri! Lumea însăşi nu operează după cum pare!"

Încuviinţă şi el cu emoţie, apoi se lăsă uşor pe spate, ţinând bărbia ridicată o idee mai mult, privind în jos ca şi când m-ar fi condus către încă o realizare.

"Dacă un lucru este cu adevărat cauza unui alt lucru", am spus făcând raţionamentul pe parcurs, cu oarecare dificultate, "atunci, date fiind condiţiile, ar trebui ca întotdeauna şi invariabil să cauzeze acel alt lucru. Ştim, de exemplu, că un bob de porumb este cauza unei plante de porumb deoarece, în cazul în care toate condiţiile necesare sunt întrunite, un bob de porumb va produce întotdeauna şi invariabil o plantă de porumb şi nu altfel de grâne. Dacă necinstea în afaceri ar fi cauza reală a profitului, atunci, considerând toţi factorii la fel, ar trebui să obţinem profit de fiecare dată când înşelăm pe cineva. Dar cum nu este cazul, necinstea nu este cea care ne aduce profitul. Mai degrabă trebuie să fie un alt lucru adevărata cauză a prosperităţii şi care invariabil aduce prosperitate, tot timpul, fără eşec."

"Şi asta este generozitatea faţă de ceilalţi", concluzionă domol, uitându-se la mine ca un tată mândru de fiul său.

În acest moment am simţit cum decorul peisajului viitoarei

mele fericiri şi a celor din jurul meu fusese aproape completat într-o singură lovitură. A fost, pot să spun fără ezitare, unul dintre puţinele momente de mare importanţă din viaţa mea.

Mintea mi se reîntoarse la suferinţa din lumea în care trăiam şi a celor care trăiau alături de mine. "Relaţiile dintre oameni", am spus, "par să fie o sursă de mare fericire în această lume, dar şi o sursă la fel de mare, sau şi mai mare, de durere. Vedem anumite cupluri care trăiesc liniştite şi fericite până la moarte, vedem alte persoane care sunt apropiate, apoi se despart şi mai vedem şi unele persoane a căror relaţie pare condamnată din primele momente. Ce anume plantează amprentele mentale care cauzează celor nefericiţi să vadă acest lucru întâmplându-se cu relaţiile lor?" am întrebat.

"Lipsa de fidelitate faţă de partener", răspunse fără ezitare.

M-am gândit la anumite exemple de care auzisem şi am ezitat deoarece ştiam atât bărbaţi cât şi femei care fuseseră fideli şi care îşi pierduseră partenerii în faţa unor pretendenţi fără inimă, însă întrebarea s-a lămurit repede, de la sine, de îndată ce am făcut distincţia între cauza curentă pentru viitoarea fericire şi durerea curentă a infidelităţii din trecut. Logica discursului succint al maestrului Guna Prabha era de neatacat. Acest lucru m-a făcut să mă gândesc la o altă suferinţă care dintotdeauna mă deranjase foarte mult.

"Vedem în lume", am început, "anumiţi oameni care spun adevărul şi ale căror cuvinte sunt onorate de toţi. Vedem pe alţii care nu spun adevărul, dar ale căror cuvinte sunt chiar şi aşa respectate. Alţii spun adevărul şi nu sunt crezuţi de nimeni, în timp ce alţii spun minciuni şi nimeni nu îi crede."

"Cei ce sunt crezuţi de alţii au spus adevărul în trecut; cei ce nu sunt crezuţi au minţit în trecut", spuse scurt. "Niciodată să nu uiţi exemplul omului necinstit care pare să prospere; nu te lăsa păcălit de aparenţe! Foloseşte-ţi inteligenţa şi raţiunea ca să percepi ceea ce prin intermediul ochilor tăi nu vei putea vreodată

să vezi!"

Am încuviinţat şi am continuat să fac inventarul lucrurilor nedorite din viaţă. Mi-am amintit că unele dintre cele mai neplăcute momente fuseseră cele petrecute în compania oamenilor certăreţi, care pălăvrăgesc tot timpul unii în spatele celorlalţi şi, în general, acea categorie de oameni al căror caracter este de proastă calitate – acea categorie de oameni care în cazul în care, din diferite circumstanţe, am ajunge să trăim în preajma lor pentru o lungă perioadă de timp, ne-ar face viaţa amară şi care, mai grav decât atât, ar începe să ne afecteze şi caracterul nostru. L-am întrebat care erau cauzele acestor lucruri.

A încuviinţat în semn că a înţeles la ce se referea întrebarea mea şi şi-a aruncat privirea în jos încă o dată, urmărind cutele robei sale, rămânând în tăcere. Apoi a oftat uşor şi mi-a spus: "Nu ai remarcat cum indivizii din această lume vor ca cei din jurul lor să le fie prieteni şi admiratori? Cum, în cazul în care aceştia se împrietenesc sau admiră şi alte persone, există în oameni un îndemn în a separa sau a despărţi aceşti prieteni şi a face astfel tot felul de remarci sau sugestii care pot realiza acest deznodământ dezagreabil? Nu ai realizat cât de des ceea ce spunem are intenţia, probabil mai mult decât ne dăm seama, de a separa pe cei din jurul nostru, care au găsit un scurt interval de timp ce le permite să aibă o geană de prietenie şi afecţiune unul pentru altul? Aceasta este cauza şi de aceea ne regăsim adesea în nefericita companie a acelor persoane pe care tocmai mi le-ai descris."

Încă o dată mi se părea perfect logic. Am făcut o remarcă mentală propunându-mi să fiu atent în special la acest fel de discuţii pentru că apreciam în mod deosebit să fiu în compania unor oameni nobili. Acest lucru mi-a reamintit de irascibilul şef de la biblioteca unde lucram şi am întrebat: "Care este cauza acelor tipuri de impregnări care ne fac să auzim, de la anumite persoane din jurul nostru, tot felul de cuvinte care par neplăcute şi beligerante, ca şi cum tot ce ar avea de gând acele persoane ar fi ca să

înceapă cu noi o ceartă sau un conflict."

"Cauza acestor situaţii este folosirea şi adresarea de cuvinte urâte altor persoane şi, de fapt", spuse Guna Prabha schiţând o privire caracteristică, "chiar şi către obiecte neanimate: când vorbim urât despre un vecin, de exemplu, sau când aruncăm înjurături către o piatră de care ne-am împiedicat, sau într-o situaţie neplăcută precum întârzierea unui mijloc de transport."

"Dar dacă o persoană", am spus începând să mă simt uşor defensiv, "nu crede niciodată că ceea ce spunem sau sugerăm are vreo valoare şi ne face să avem impresia că suntem inutili?"

"Şi asta are, de asemenea, o cauză", a continuat imediat, ca şi când mi-ar fi anticipat gândurile, "şi anume flecăreala, o adevărată otravă a umanităţii, care, încet dar sigur, sufocă întreaga viaţă a foarte multor oameni, plantând amprentele mentale pentru nelimitată suferinţă în viitor."

Mi-am amintit de desele discuţii pe care le avusesem cu prietenii la un ceai sau la o cafea şi am reflectat la cât de multe din ceea ce spuneam fusese vorbărie goală, atât de inutilă încât, după doar câteva ore, cu mare greutate îmi mai puteam aminti despre ce se discutase. Acest lucru părea relevant şi în cazul ştirilor pe care le citim zilnic şi care sunt uitate în cea mai mare parte până a doua zi, astfel încât să putem irosi iar timpul citind ştiri proaspete.

Aceasta mă duse cu gândul şi la priveliştea negustorilor de la hanul de lângă bibliotecă, aplecaţi asupra ziarelor pline de informaţii privind ultimile preţuri şi tendinţe, prinşi în conversaţii intense şi negocieri ce urmăreau strângerea de bogăţii, activitate atât de intensă şi consumatoare de timp încât, adesea, aceşti indivizi se îmbolnăveau de boli nervoase şi ajungeau incapabili să-şi mai poată continua activitatea sau mureau înainte să aibă ocazia de a beneficia de rezultatul muncii lor.

"Ce anume", am continuat atunci, "este cauza pentru care viaţa anumitor oameni este dominată de dorinţa obsesivă de a obţine din ce în ce mai multe şi mai bune lucruri; de ce oare, atât

de mulţi oameni sunt atât de puţin capabili să fie mulţumiţi cu nivelul de confort material pe care l-au dobândit?"

"Acesta este rezultatul amprentelor mentale plantate de emoţia intensă a dorinţei: urmărirea constantă a bunurilor pe care alte persoane le au, sau a activităţilor pe care le desfăşoară, sau a cunoştinţelor pe care acestea le au, dorind insistent aceste lucruri pentru satisfacţia personală."

De la aceste cuvinte, m-am gândit la cum îmi doream poziţia superiorului meu de la bibliotecă şi la cum îmi doream să am cunoştinţele sale despre toate cărţile şi volumele, nu din cauză că aş fi căutat să am acele cunoştinţe pentru a le putea folosi în interesul meu şi a celor din jurul meu, ci pur şi simplu pentru că acest om era în această situaţie şi se bucura de toate aceste lucruri, iar eu voiam să le am şi să mă bucur eu de ele. Am reflectat că poate ar fi fost mai bine să îl ajut pe şef decât să caut în mod constant tot felul de mărunţişuri prin care să îl irit.

Astfel i-am oferit o altă întrebare: "Ştiu o persoană", am spus, "care are un asistent invidios, ce nu îl ajută sincer aproape deloc şi care găseşte tot felul de tertipuri prin care îi face viaţa dificilă."

Se uită în sus fără să ridice capul, ca şi când mi-ar fi ştiut gândurile, iar pleoapele sale parţial ridicate aduseră în mintea mea imaginea unei alte feţe – lucru care, am realizat, se întâmplase cu fiecare dintre maeştrii cu care mă întâlnisem aici, în acest loc sfânt. "Acea persoană", spuse grijuliu, "trăieşte experienţa maturării unei amprente mentale plantată de emoţia de rea-voinţă" şi totodată, expresia feţei sale, care în mod normal era imperturbabilă, se distorsionă un pic: ochii săi mari de bufniţă se deschiseseră mai larg, formând linii adânci de-a lungul frunţii sale, iar respiraţia i se întrerupsese din nou de un oftat adânc. "Cât de curios şi de infect este acest lucru", spuse uşor, "cum suntem fascinaţi de nereuşitele altora! Chiar şi în cazul în care lucrăm alături de acea persoană, poate chiar ca asistentul acesteia, şi unde bunăstarea şi cariera amândurora depind de succesul instituţiei în care suntem angajaţi!

Cu toate acestea, avem în noi această dorinţă diformă de a-l vedea pierzând pe celălalt, simţind atât de puţine sincere regrete, când acest lucru se întâmplă" şi îmi aruncă o scurtă, dar semnificativă, privire înainte de a-şi aduce ochii la poziţia lor normală, uitându-se către mâinile sale împreunate fără să spună nimic.

Am rămas ruşinat pentru o vreme, privind în jos către propriile mâini, dar am fost mişcat de un gând deranjant, aşa că am vorbit din nou.

"Dacă necazurile făcute de asistent sunt cauzate de amprentele mentale negative ale şefului, plantate de emoţia de rea-voinţă pe care a avut-o către altcineva în trecut, atunci este întru totul vina sa – nu este intenţia asistentului de a face probleme, acel lucrul care cauzează problemele şefului, ci maturarea amprentelor mentale pe care şeful le-a plantat singur în mintea sa."

"Adevărat, adevărat! deşi ar fi trebuit să adaugi şi că intenţiile răuvoitoare ale asistentului vor aduce cuiva exact genul de probleme pe care acesta speră să le producă – şi acel cineva este însuşi asistentul."

"Înseamnă că nu este nici măcar posibil să fiu de folos", am obiectat, "deoarece în cazul în care şeful mă găseşte ca fiind de ajutor, aceasta se datorează doar sprijinului pe care el l-a oferit altor persoane, în trecut."

De această dată, figura maestrului Guna Prabha mă fixă cu nervozitate: "Tu umbli exact pe marginea prăpastiei; ţii în mâini o cupă cu otravă puternică, exact în dreptul buzelor tale. Eşti pe cale să gândeşti ceva foarte rău, un gând care a indus în eroare pe mulţi dintre puţinii care au fost suficient de norocoşi ca să înţeleagă ce ai înţeles tu până acum, în această Grădină."

"Tot ce spui este corect. Dacă vedem pe cineva suferind, este doar din cauză că el a făcut acţiunile, a spus vorbele sau a avut gândurile care au plantat amprenta mentală corespunzătoare în conştiinţa lui. Această amprentă face ca să se vadă el însuşi suferind. Aşadar, este adevărat că fiecare persoană este complet

şi personal responsabilă chiar şi pentru cea mai mică durere pe care o are."

"Este la fel de adevărat că în cazul în care încercăm să le venim în ajutor şi reuşim să le uşurăm durerea, acest lucru este datorat doar maturării unei amprente mentale pozitive, o amprentă mentală care se transformă în senzaţia de bine."

"Dar dacă prin aceasta vrei să spui că nu avem nicio responsabilitate, că nu este datoria şi raţiunea existenţei noastre de a încerca să îi ajutăm pe cei din jurul nostru, atunci ai eşuat în studiile tale din acest loc şi ai picat în faţa Ei şi a tuturor celor care te-au dăscălit aici. Ai eşuat în faţa tuturor celor care, pe viitor, ar fi putut beneficia de ceea ce ai învăţat în acest loc şi, cel mai important, ai eşuat faţă de tine, ai picat în faţa umanităţii tale. Eşti conştient în inima ta de adevărul acestor lucruri chiar în timp ce ţi le spun."

Am simţit într-adevăr cât de eronat şi nepotrivit fusese gândul pe care aproape că îl lăsasem să se contureze. Au urmat momente de linişte după această rară rafală de iritare din partea reticentului maestru şi l-am auzit ceva vreme cum îşi trăgea răsuflarea. Apoi îşi reveni şi continuă: "Acum, poate ar trebui să mă întrebi care este cauza pentru care majoritatea fiinţelor vii au idei – cu privire la lumea în care trăiesc şi viaţa pe care o au –, care sunt atât de evident greşite şi dăunătoare pentru fericirea noastră a tuturor. Ce anume, ar trebui să întrebi, face ca oamenii să gândească într-un mod care, atât de clar şi sigur, distruge însăşi fericirea; care este ţelul fiecărui gând şi oricărei acţiuni pe care o facem?"

"Răspunsul", spuse, "este în libertatea de a gândi contrar lucrurilor care ne aduc cu adevărat ceea ce căutăm; de-acum, ai gustat din adevărul cu privire la ce anume cauzează lumea noastră şi îţi poţi foarte bine imagina că modul în care gândeai şi modul în care majoritatea omenirii continuă să gândească plantează cele mai dăunătoare amprente mentale."

Am rămas dojenit pentru ceva vreme, temându-mă ca nu

cumva maestrul Guna Prabha să refuze să mai vorbească şi astfel să îmi lase restul de întrebări fără răspuns. A continuat să privească în jos, murmurând o rugăciune necunoscută iar şi iar, folosind mătăniile, apoi deodată ridică privirea fixându-şi ochii săi mari şi rotunzi către mine.

"Întreabă", spuse simplu.

Mi-am adunat curajul şi am început de unde mă lăsaseră gândurile. "Aţi vorbit atât de mult despre aceste amprente mentale, plantate în mintea sau conştiinţa mea de acţiunile şi gândurile mele din trecut, aţi descris atât de convingător cum acestea îmi afectează experienţele, dar, în tot acest timp, mi-aţi dat de înţeles că ar crea întreaga mea lume; prin aceasta vă referiţi la lumea fizică exterioară, mediul în care trăim? Sunt aceste amprente atât de puternice încât pot dicta acele detalii ale lumii noastre fizice care ne cauzează suferinţa?"

"Spune despre ce suferinţă este vorba şi vom vedea" a fost tot ce a răspuns.

"Am locuit la un moment dat în Est", am început, "şi am vizitat două ţări din acea parte a lumii. Aceste ţări sunt pe aceeaşi paralelă, au în cea mai mare parte acelaşi tip de sol şi geografie precum şi acelaşi tip de ploi şi lumină a soarelui. În ambele ţări am văzut cum oamenii cultivă acelaşi tip de grâne, uneori din aceleaşi seminţe. Cu toate acestea, când se strânge recolta, într-una dintre ţări făina obţinută pare să aibă o slabă valoare nutritivă; întotdeauna pare de calitate inferioară, iar oamenii care se hrănesc cu aceasta rămân slabi, subţiri şi vlăguiţi, uneori chiar îmbolnăvindu-se mâncând. În ţara vecină însă, grânele dau o făină care este sănătoasă şi îndestulătoare, făcând pe oamenii acelor locuri supli şi sănătoşi. De fapt, dacă stau să mă gândesc, acest lucru este valabil chiar şi în cazul aceloraşi tipuri de medicamente din cele două ţări: în prima ţară se întâmplă adesea ca medicamentele să nu fie eficiente şi au o mai slabă acţiune vindecătoare, iar uneori chiar sunt toxice, în timp ce în cea de a doua ţară, ace-

leaşi medicamente îşi fac efectul aproape de fiecare dată aşa după cum a fost intenţionat. Care anume este cauza acestor discrepanţe dintre cele două ţări?"

"Încă o dată, este acţiunea de a lua viaţa. Oamenii din prima ţară au ucis multe fiinţe vii în trecut; cei din a doua ţară nu au făcut acelaşi lucru."

M-am gândit pentru un moment şi am întrebat: "Toată această discuţie, despre acţiunile şi amprentele mentale pe care acestea le lasă în conştiinţa noastră, mi-a dat până acum o impresia că suntem total şi personal responsabili pentru amprentele mentale cărora le permitem să fie plantate în conştiinţa noastră. Aceasta m-a făcut să cred că o amprentă mentală poate să fie plantată doar într-o singură minte sau conştiinţă. Dar acum discutăm chiar despre lumea fizică şi despre mediul în care o multitudine de oameni trăiesc laolaltă. Se pare că în această situaţie, o enormă amprentă mentală poate fi partajată de un grup mare de oameni."

"Nu trebuie să înţelegi că amprenta mentală este partajată", spuse gânditor, respectând importanţa întrebării mele. "De fapt, ceea ce se întâmplă este că un grup de oameni au luat parte împreună, în trecut, la o acţiune de ajutorare sau la o acţiune dăunătoare. Astfel, fiecare membru al grupului plantează o amprentă mentală similară, deşi uşor diferită, a viitoarei lumi în care va trăi şi care la momentul maturării face ca fiecare dintre indivizii din grupul respectiv să partajeze o anumită realitate, cum ar fi grânele de calitate inferioară dintr-o anumită regiune a lumii, deşi modul în care această problemă, a grânelor, afectează pe fiecare individ în parte este oarecum diferit, datorită anumitor circumstanţe, cum ar fi motivaţiile relativ diferite pe care le-au avut când au luat parte la acţiunea lor comună din trecut."

"Acest lucru", spuse simplu, "explică de fapt apariţia naţiunilor, a liniilor aparent arbitrare dintre acestea, pe care le numim graniţe, a sărăciei abjecte de o parte a graniţei, ce contrastează cu o bunăstare excesivă de cealaltă parte a graniţei."

"Dar dacă două ţări încep un război", am continuat, "şi dacă soldaţii acestor ţări se ucid unii pe alţii, atunci fiecare persoană care a susţinut activ efortul de război va planta în mintea sa amprente individuale ale acţiunii de a ucide."

"Exact!" spuse. "Oricine susţine războiul plantează o amprentă mentală a acţiunii de a ucide pe tot atât de adâncă şi tot atât de ferm ca şi soldatul care trage pe front."

Aceasta m-a dus repede la un alt gând şi am spus cu emoţie: "Dacă o ţară este ameninţată de o altă ţară şi de armata acesteia, care vine cu intenţia de a omorî pe mulţi dintre cetăţenii primei ţări şi dacă aceşti cetăţeni se grupează laolaltă şi îi omoară în schimb ei pe membrii armatei care se apropie, atunci fiecare cetăţean plantează amprenta acţiunii de a ucide în propria minte."

"Exact aşa", spuse privindu-mă cu seriozitate, ochii săi mari deschizându-se larg aproape ascunzând fruntea, aşteptând ca gândurile mele să sclipească ca un metal preţios.

"Iar amprentele acestor acţiuni de a ucide nu vor crea oare în viitor o percepţie în mintea acestor cetăţeni de a-şi vedea în viitor ameninţate vieţile?"

"Cum ar fi, să spunem, o armată care se apropie?" întrebă schiţând un zâmbet.

"Deci, nu am putea spune", am continuat degrabă, încercând să ţin pasul cu propriile mele gânduri, "că însăşi armata care ameninţă naţiunea este rezultatul amprentelor mentale plantate în minţile cetăţenilor acelei naţiuni în trecut, cu ocazia participării în grup la o acţiune comună de ucidere?"

"Exact!"

Un mare soare răsări în mintea mea. "Astfel, n-am putea spune că atunci când o naţiune răspunde la ameninţarea de a-i fi ucişi cetăţenii cu acţiunea de a ucide, creează, de fapt, exact acelaşi tip de ameninţare în viitorul acelei naţiuni?" Se uită la mine triumfător, capul său fiind înclinat pe spate aproape complet, ca şi când ar fi fost un dirijor care tocmai terminase de condus o

magnifică simfonie.

"Atunci, reacţia noastră naturală la evenimentele neplăcute din viaţa noastră", am concluzionat, "este de fapt însuşi lucrul care ne va face să trăim experienţa aceloraşi evenimente neplăcute din nou. Întreaga lume este un imens ciclu al suferinţei, perpetuat de ignoranţa noastră de a răspunde altora cu aceleaşi nedreptăţi cu care ei ne-au tratat!"

Privi deodată învingător şi complet întristat de adevărul pe care îl realizasem. Am rămas tăcuţi pentru ceva vreme.

"Atunci, când au început toate acestea?" am întrebat. "Cine a luat prima viaţă astfel încât şi viaţa lor să fie ameninţată, ca ei să răspundă luând iarăşi viaţa altora, doar pentru a fi iar ameninţaţi?"

"De ce trebuie să existe un început?" întrebă – o întrebare atât de simplă, dar mai târziu am reflectat şi am realizat că, în viaţa mea, fusese cea mai dificilă întrebare dintre toate.

"Toate lucrurile au un început", am obiectat din nou, "chiar dumneavoastră aţi spune că toate lucrurile au cauze."

"Şi, într-adevăr, au! Acesta este motivul pentru care existenţele noastre, aceste minţi sau conştiinţe ale noastre, sunt fără de început."

"Cum?"

"Gândeşte-te asupra acestui lucru", spuse cu oarecare nerăbdare; "încearcă să uiţi ideile cu care ai crescut; tu trebuie să fi realizat până acum cât de nefondate sunt multe dintre cele cu care ai fost crescut, simple fabulaţii transmise din generaţie în generaţie fără ca cineva să le verifice vreodată. Gândeşte atent, acum, în sinea ta. Pretinde că ai fi singura persoană din lume şi că încerci să înţelegi de unde a apărut mintea sau conştiinţa ta."

M-am aşezat pe iarbă, ce-i drept, un pic nervos.

"Ai studiat mintea, conştiinţa deja. Ştii că mintea sau conştiinţa poate rezulta doar din minte sau conştiinţă. Această minte sau conştiinţă invizibilă care cunoaşte, inefabilă şi neîngrădită,

poate fi produsă doar din ceva similar şi anume dintr-o altă manifestare a minţii sau conştiinţei. Tu ştii cum, de exemplu, mintea sau conştiinţa ta din primul moment petrecut în pântecul mamei tale a fost produsă de mintea sau conştiinţa ta care exista, înainte de acest prim moment, într-un plan existenţial, undeva. Am demonstrat deja acest lucru, îţi aminteşti?"

"Da, îmi amintesc."

"Ei, atunci gândeşte-te la desfăşurarea conştiinţei tale pe o perioadă lungă de timp; gândeşte-te la acest proces şi vezi cum fiecare moment al conştiinţei cauzează următorul moment, care, la rându-i, cauzează un următor moment al conştiinţei în acelaşi fel în care momentul imediat precedent al aceleiaşi conştiinţe generează însuşi momentul prezent al conştiinţei."

Descrierea dată de aceste cuvinte era întru câtva dificilă, dar stând pentru un minut şi gândindu-mă cu atenţie, am reuşit să înţeleg: mintea sau conştiinţa mea prezentă era rezultatul minţii sau conştiinţei mele de la momentul imediat anterior, iar mintea sau conştiinţa din momentul imediat următor celui prezent va decurge din mintea sau conştiinţa mea prezentă.

"Acum, hai să analizăm!" spuse din scurt. "Mintea sau conştiinţa este un fenomen care are întotdeauna o cauză."

"Corect."

"Care este cauza principală? Ce anume se transformă direct în conştiinţă, într-un mod similar cu cel în care o sămânţă se transformă într-un vlăstar sau lutul într-un vas ceramic?"

"Acel fenomen, conştiinţa, poate fi generat doar de conştiinţă."

"Şi când apare cauza unui anumit moment al conştiinţei?"

"În momentul imediat precedent."

"Şi atunci", spuse ridicându-şi capul cu un gest care ar fi putut indica îngâmfare dacă ar fi fost schiţat de o persoană sub nivelul său, "tocmai din pricină că mintea sau conştiinţa are această cauză primară, reprezintă raţiunea pentru care nu are un început. Nu poţi găsi în niciun moment al manifestării minţii sau conştiinţei

tale din trecut, chiar şi în urmă cu milioane de ani, despre care să poţi spune că nu a avut o cauză primară şi care ar fi apărut din nimic. Conştiinţa ta are o cauză primară şi anume tot conştiinţa ta, astfel încât conştiinţa ta nu are început. Obişnuieşte-te cu această idee: nu este ceva la care te-ai gândit în trecut, este un concept nou pentru tine şi este pur şi simplu absolut adevărat."

Într-adevăr, mi-a fost foarte dificil să înţeleg acest concept: asumpţiile copilăriei mele precum şi întreaga mea cultură se revoltau la această idee. Dar implicaţiile erau foarte clare.

"Înseamnă că am răspuns dintotdeauna la violenţa care ne-a apărut deoarece am fost violenţi înainte, iar când răspundem cu violenţă nu facem decât să ne asigurăm că mai multă violenţă va apărea în viaţa noastră din nou?"

"Exact! Te implor, nu uita lecţia despre omul necinstit care părea să prospere. Nu te încrede în ochii tăi în această privinţă, încrede-te în raţiunea ta, care nu te va înşela niciodată. Dacă violenţa ar fi adevărata cale de a rezolva un conflict, dacă violenţa ar fi cauza păcii, atunci ar aduce întotdeauna pace, căci însăşi definiţia unei cauze este acel lucru despre care ştim că va produce rezultatul aşteptat dacă toţi ceilalţi factori necesari sunt prezenţi. Violenţa nu este cauza păcii deoarece nu aduce întotdeauna pacea. E pe atât de simplu, pe cât sună!"

"Şi când răspundem la violenţă cu violenţă", am spus mâhnit, "singurul lucru sigur pe care îl facem este de a asigura perpetuarea aceluiaşi fel de violenţă direcţionată doar către noi înşine."

A încuviinţat dând din cap. "Acum odihneşte-te pentru un moment", a spus, "căci amândoi avem nevoie de odihnă, atât minţile, cât şi trupurile noastre." S-a aşezat precum un om în vârstă, încovoiat, cu privirea căzută continuu asupra mâinilor sale şi pe mătăniile din acestea, mătănii ce se mişcau mereu. În acest timp, eu forfoteam, rezemându-mă de roşcov şi uitându-mă la stele.

"Nu numai că violenţa plantează amprente mentale care aduc

mai multă violenţă", spuse liniştit, aproape ca o reflexie, întorcându-şi uşor capul către copac, "dar chiar tendinţa de a acţiona într-un anumit fel – de a ucide, de a minţi sau de a comite adulter – este dusă mai departe în conştiinţă, către următoarele tărâmuri existenţiale. Aceasta explică de ce chiar şi copiii foarte mici apar atraşi de diferite tipuri de tipare comportamentale dăunătoare; asta ne împiedică şi mai mult, pe măsură ce ne maturizăm în eforturile noastre, de a evita astfel de lucruri."

Am încuviinţat dând din cap deoarece avea sens. Mă gândisem mereu că se pot vedea, chiar şi pe feţele copiilor, anumite tipuri de atracţii şi repulsii, ca şi cum ar fi adus cu ei acele trăsături din alt loc unde trăiseră înainte; am remarcat în tinerii mei colegi de şcoală diferite talente sau cruzimi, care păreau că le survin aproape în mod natural. M-am rezemat pe spate, sfârşit de oboseală, pentru a simţi fermitatea reconfortantă a familiarului copac şi m-am uitat din nou printre crengile acestuia pentru a prinde ceva din lumina stelelor, iar acestea au stârnit în mine o ultimă întrebare.

"Dar unde a fost conştiinţa mea", am întrebat aproape în şoaptă, "înainte ca această planetă să existe măcar?"

"Ai răspunsul în faţa ta!" spuse. "Numărul de planete locuite din univers este infinit. La vremea sa, fiecare planetă este distrusă şi, de fapt, chiar această planetă, pe care stăm acum, va fi consumată, pe măsură ce soarele nostru va începe să se extindă mult peste limitele actuale, în propriul său proces de distrugere."

"Când organismul în care conştiinţa rezidă moare, acea conştiinţă trebuie să intre, pentru o scurtă perioadă de timp, într-un nou tip de fiinţă, un fel de spirit ca structură, unde rămâne temporar până când sunt întrunite condiţiile necesare pentru ca acea conştiinţă să aibă experienţa intrării într-un nou organism, care desigur că este determinat de o anumită combinaţie de amprente mentale, formate de anterioarele activităţi, cuvinte şi gânduri."

"Această formă de spirit nu este limitată de legile care guvernează materia, din care sunt alcătuite organismele obişnuite.

Prin urmare, spiritele de acest gen se pot deplasa aproape cu viteza gândului. Acest lucru permite ca o persoană să poată intra în următoarea sa existenţă într-o altă lume, într-un alt tărâm, departe de cel pe care tu şi cu mine îl vedem acum. Când ultimii locuitori ai oricărei planete mor înainte ca planeta însăşi să fie distrusă, conştiinţele lor merg mai departe, către un alt tărâm, sub formă de spirite."

"Îţi spun aceasta doar pentru a te informa, deoarece m-ai întrebat, şi pentru că are legătură cu discuţia noastră de până acum. Nu îţi pot arăta această formă de spirit în mod direct; trebuie să cercetezi mai mult tu însuţi înainte de a accepta acest lucru pe deplin, altfel ai face un raţionament ilogic şi suntem sătui de asta – am dreptate?" a spus retoric şi, încuviinţând, îşi plecă capul şi mai mult, părând că aţipeşte, în timp ce eu respiram aerul nopţii şi încercam să adun toate aceste gânduri în mintea mea mică şi obosită.

Când mi-am revenit, eram complet pierdut; nu aveam nicio idee cât era ceasul şi ar fi putut să fie chiar o altă noapte după starea în care mă aflam. M-am uitat către bancă şi l-am văzut pe bătrânul maestru Guna Prabha stând cu spatele perfect drept, legănându-se abia perceptibil în faţă şi în spate, ca şi când ar fi ţinut ritmul unui anume cântec spiritual interior, privind în faţă, fix, către nimic ce aş fi putut vedea. M-am ridicat şi, făcând o plecăciune în faţa sa, m-am aşezat înviorat pe iarba de la picioarele sale. Legănatul a încetat, bărbia i s-a ridicat o idee, iar ochii săi mari, de bufniţă, m-au privit încă o dată de la marea depărtare a minţii sale extraordinare.

"Am vorbit", am început, "înainte să ne abatem de la subiect..."

"Nu ne-am abătut", mă corectă.

Am încuviinţat; avea absolută dreptate. "Vorbisem despre cauzele lumii noastre exterioare; amprentele mentale din mintea noastră, care ne determină chiar mediul nostru înconjurător." Încuviinţă.

"Am fost, de asemenea, prin ţinuturi", am spus, "unde problema nu se rezuma numai la faptul că mâncarea, medicamentele sau alte lucruri de acest gen nu au putere de a hrăni sau vindeca, ci chiar grânele însele pur şi simplu nu se fac: fie nu răsar deloc, fie se strică stând pe câmp, fie se usucă dacă nu e ploaie, fie putrezesc când plouă prea mult."

"Un rezultat al furtului", mormăi, privind ca de fiecare dată în jos către mâinile sale, "o experienţă trăită laolaltă de toţi cei din acel loc, care au furat."

"Am fost prin ţări", am continuat, "unde, pe măsură ce mergi şi avansezi pe străzile oraşelor, în aer este o duhoare, întotdeauna o adiere de miros urât, de excremente sau împuţiciune, un şir constant de privelişti şi mirosuri neplăcute, ce apar pe măsură ce umbli în mod obişnuit şi de-a lungul oricărei direcţii."

"Maturarea unei amprente mentale sădită în conştiinţă ca urmare a unor activităţi sexuale nepotrivite", mormăi din nou, într-un mod foarte direct.

"Am mai fost prin locuri unde nimeni nu are încredere în altcineva, unde niciun grup de oameni nu poate lucra eficient în colectiv, munca lor eşuează, iar locul însuşi este plin de sentimente de teamă şi lucruri care te înfricoşează."

"Necinstea şi minciuna" spuse simplu.

"Ce a făcut ca anumite locuri să fie nivelate, adecvate pentru a construi drumuri, uşor de traversat, în timp ce alte locuri sunt acoperite de bolovani şi crăpături care fac locul dificil de traversat?"

"Angajarea în discuţii care seamănă discordie şi separă oamenii" a replicat.

"Ce a cauzat acele locuri ciudate, unde pământul este presărat cu pietre tăioase şi buruieni spinoase, unde nu sunt curgeri de apă sau lacuri, iar pământul este ars pe întreaga suprafaţă, mohorât şi chiar înspăimântător?"

"Adresarea de cuvinte urâte altora."

"De ce există locuri unde arborii însuşi par să fie creaţii eşuate, fie refuzând să producă fructe, fie producându-le la timpul nepotrivit, prea târziu sau prea devreme, iar fructele nu se coc sau se strică rapid; de ce anumite oraşe au multe colţişoare şi porţiuni amenajate cu parcuri şi pajişti, unde lumea se poate odihni, în timp ce alte oraşe par precum o junglă, formate din clădiri fără vreun loc de răgaz pentru trup sau spirit, înconjurate de pericole?"

"Rezultatul flecărelii, al cuvintelor fără rost", suspină.

"De ce în mâinile anumitor oameni averile au viaţă îndelungată, îşi menţin calităţile şi utilitatea, în timp ce atunci când alţi oameni reuşesc într-un final să obţină un anumit lucru la care sperau de mult, lucrul respectiv se depreciază uşor, se deteriorează, încetează să mai funcţioneze sau funcţionează din ce în ce mai prost cu fiecare zi ce trece?"

"Invidia şi urmărirea lucrurilor altora, dorinţa de a avea acele lucruri numai pentru sine", spuse, de-acum numărând mărgelele mătăniilor, ca şi cum ar fi fost deranjat de amintirea unei asemenea lumi.

"De ce apar momente în lume când oamenii sunt loviţi de conflicte, se omoară unii pe alţii, când boli teribile se răspândesc în populaţie, când mici creaturi, precum scorpionii sau păianjenii veninoşi pot fi găsiţi sub orice piatră sau copac, când apar mari primejdii precum atacul leopardului sau al ursului, sau mai grave pericole datorate acelor oameni care rătăcesc, voind să tâlhărească, să facă rău celor care pur şi simplu se întâmplă să treacă prin zonă?"

"Dorind răul unei altei persoane", spuse uşor, "găsind acea plăcere bolnavă în eşecul altora."

"De ce există naţiuni în care idei dăunătoare încep să se propage şi să prindă rădăcini în mintea întregii populaţii care trăieşte acolo? Ce creează o lume în care întreaga multitudine de oameni a acesteia se luptă ca să obţină lucruri care nu pot niciodată să-i facă fericiţi? Unde oamenii aleargă după avuţii şi experienţe care

nu le pot aduce decât suferinţă? Unde ideile bune, sănătoase şi pure, gândurile care pot înălţa şi elibera spiritul uman au rămas în negură şi nu pot fi puse la îndemâna celor care plâng după această pace?"

"Simplul act de a trăi urmând idei eronate şi dăunătoare", spuse şi se lăsă pe spate, ca şi când ar fi fost extenuat de efortul de a vedea aceste subtile şi aproape invizibile conexiuni între acţiunile, cuvintele şi gândurile oamenilor şi consecinţele acestor lucruri reflectate în lumea pe care umanitatea o formase.

Gândindu-mă la lume ca la locul unde durerea şi suferinţa domneau şi, în final, ruinau fiecare relaţie, persoană ori obiect, era aproape copleşitor şi pentru mine. M-am gândit la celelalte tărâmuri de care ceilalţi maeştrii vorbiseră. Poate exista o speranţă! Aşă că l-am întrebat pe Guna Prabha ce amprente creaseră celelalte tărâmuri.

Mi-a înţeles repede linia de gândire şi, probabil fără intenţie, făcu o incizie. "Oricare dintre acţiunile pe care le-am menţionat în noaptea asta, de la luarea vieţii la a minţi şi până la a menţine crezuri dăunătoare, au – dacă sunt comise într-un mod foarte sever – puterea de a planta amprente, care pot cauza ca un individ să se vadă pierdut în cele mai întunecate şi mai oribile suferinţe care există – dureri aşa de intense încât nu ţi le poţi nici măcar imagina în lumea ta."

"Aceleaşi acţiuni, dacă sunt comise într-un mod mai puţin sever, au puterea de a planta în mintea ta amprentele ce te vor face să te vezi precum un spirit sau un animal torturat: să priveşti în jos unde acum vezi braţele şi degetele tale şi să vezi în locul lor labe sau pene – şi să nu te gândeşti că te induc în eroare deoarece conştiinţa este eternă şi puternică în cel mai înalt grad; dacă este capabilă să menţină actuală şi neîntreruptă percepţia unei lumi întregi şi a unei vieţi întregi, atunci nu te îndoi că, distorsionată de efectele acţiunilor care rănesc pe ceilalţi, poate produce pentru tine tărâmurile pe care tocmai le-am menţionat."

"Trebuie să înţelegi", spuse dând semne de istovire "că efectele de care ţi-am vorbit ceva mai devreme, consecinţele lucrurilor pe care le spui, le faci sau pe care le gândeşti în experienţele personale şi în lumea ta erau toate în contextul reîntoarcerii tale într-o existenţă umană, lucru care este în sine cauzat aproape nefăcând acele acţiuni şi care este, prin urmare, şovăi să-ţi spun, foarte rar. Oportunitatea pe care o ai acum, ca o fiinţă umană care este capabilă de a gândi clar, care poate vedea suferinţa în care trăieşte, care înţelege cauzele acesteia şi care a găsit în sfârşit adevărata Cale de a scăpa, este mai mult decât rară."

Atunci, dintr-o dată, maestrul Guna Prabha păru să aibă un al doilea avânt şi se aşeză drept. Pentru prima dată îşi desprinse o mână de pe mătăniile din poala sa, şi-o îndoi în faţa trunchiului său vertical, apoi o împinse către mine decisiv, degetul său arătător aproape atingându-mi capul. "Hai acum, am stat aici aproape toată noaptea! Te întreb, pe cât de jalnică şi puţin confortantă a fost discuţia noastră, nu îţi dă, oare, nicio licărire de speranţă?"

Urmăream deja o linie similară de gândire, după cum fără îndoială ştia, lucru care trebuie să fi fost cauza pentru care se proţăpise deodată ca să-mi pună întrebarea. "Presupun", am spus cu propria-mi forţă, "că dacă căutăm să evităm aceste acţiuni, cuvinte şi gânduri dăunătoare de care mi-ai vorbit, acele acţiuni care sădesc amprentele care produc experienţele acelor tărâmuri şi a unor vieţi întregi pline de dezamăgire şi durere, atunci putem evita, prin însăşi natura lucrurilor, suferinţele comune acestor lumi."

"Şi presupun", am continuat, "că am putea merge un pas mai departe: am putea căuta în mod conştient să facem opusul acestor acţiuni dăunătoare şi astfel să modelăm, să creăm în mod conştient o lume viitoare care nu are niciuna dintre aceste suferinţe."

"Pentru asta, bănuiesc că ar trebui să căutăm să protejăm viaţa tuturor creaturilor, oamenilor şi animalelor; să respectăm cu stricteţe proprietatea altora; să încurajăm virtutea de a onora

angajamentul de fidelitate faţă de partenerul de viaţă; să spunem întotdeauna numai adevărul; să ne străduim să-i apropiem pe oameni; să folosim un limbaj dulce şi respectuos cu toţi cei din jurul nostru; să vorbim doar despre lucruri care au sens şi care sunt benefice pentru viaţa noastră; să ne bucurăm de a fi darnici şi de a vedea pe ceilalţi obţinând ceea ce-şi doresc; să sperăm şi să contribuim la succesul altora în vieţile lor şi, în final, să ne antrenăm în a devota rarele, preţioasele şi număratele momente în care putem gândi în această viaţă către idei care ne sunt cu adevărat benefice, nouă şi celor din jurul nostru. Acest lucru ar sădi amprentele pentru, presupun, aproape un paradis, unde exact opusul tuturor ororilor pe care le-ai descris în această noapte, ne-ar întâmpina la fiecare pas."

"Un paradis nu doar în jurul tău", spuse bucuros, animat într-un mod pe care nu-l afişase până atunci, în acea noapte, "dar în interiorul minţii tale: amprentele te-ar face să-ţi vezi propria minte ca fiind complet pură şi liniştită pentru totdeauna." Apoi făcu o pauză. "Dar dacă într-adevăr înţelegi acum cum se poate întâmpla asta, atunci te implor să asculţi cu atenţie la ce am să spun mai departe, pentru că acesta este adevăratul motiv pentru care am venit la tine, în Grădină, în această noapte."

"Tăria amprentelor noastre negative este colosală, iar puţinele amprente bune pe care le avem au fost plantate slabe, fără putere şi cu rare bune intenţii. Dacă-ţi examinezi în mod onest gândurile, pentru câteva minute, pe parcursul unei zile încărcate, vei vedea că tiparul normal este cel al unui nivel scăzut de iritare şi egoism faţă de oricine şi orice lucru din jurul tău."

"Pentru a avea o speranţă de a-ţi întări amprentele bune până la punctul unde acestea vor începe să creeze viitoarea ta lume ideală, trebuie să cauţi un mod prin care să-ţi angajezi mintea mai serios în ceea ce este bun – nu pentru că cineva îţi numără greşelile şi vrea să te pedepsească mai târziu, ci spus la rece şi adevărat, fiindcă nu poţi scăpa din această lume, în care totul se

transformă în durere, decât dacă studiezi şi te angajezi în mod constant în ceea ce este benefic pentru tine şi toţi cei din jurul tău. Vorbesc despre luarea de angajamente spirituale", spuse, şi mi-am reamintit că el a fost cel care a scris, cu mai bine de o mie de ani înainte, clasica lucrare despre modul de a avea o viaţă etică prin luarea de angajamente spirituale.

M-am gândit pentru un moment şi am răspuns onest: "Intelectual, înţeleg tot ce am discutat în această noapte şi mi se pare, în mod cert, logic, că mă voi angaja doar în acţiuni bune, începând cu această noapte, dacă doresc binele meu şi al altora. De asemenea, fiind în apropierea dumitale şi a celorlalţi maeştri eminenţi care m-au ghidat tot în această Grădină, am sentimentul că este mult mai distractiv şi mai îmbucurător a face ceea ce este corect, a-i ajuta pe ceilalţi în loc de a-i răni în mod egoist."

"Dar când vorbeşti de angajamente spirituale, bucuria dispare cumva şi mă face să mă gândesc la o existenţă restrictivă şi lipsită de bucurii, o existenţă menită indivizilor frustraţi şi nefericiţi, bărbaţilor şi femeilor care nu sunt în stare să facă faţă provocărilor vieţii şi care caută să scape mergând la schituri şi mănăstiri unde îşi îmbuteliază frustrarea până când devine o formă de perversitate. Acesta nu este modul de viaţă pe care îl caut şi nu prea văd în ce fel ar putea să mă ajute să fac fapte cu adevărat bune, lucru care depinde atât de mult de a rămâne în lume, în preajma celorlalţi oameni."

Odată cu aceste cuvinte, se întinse şi mă atinse pentru prima dată în întreaga noapte, punându-şi palmele cu afecţiune pe tâmplele mele. Am putut să simt o căldură intensă radiind dinspre corpul său, intrând în însăşi mintea mea, amintindu-mi de Altcineva. M-a privit cu adâncă compasiune şi a spus: "Admit că este posibil să fi întâlnit oameni cu angajamente spirituale care se comportă după cum ai spus, deşi îndrăznesc să-ţi spun că este posibil să-i fi judecat greşit şi ar trebui să fii cu băgare de seamă în a spune astfel de cuvinte. Dar asta nu este ceea ce angajamentele spirituale

sunt de fapt."

"Arta de a lua şi de a păstra un angajament spiritual îmi este teamă că s-a pierdut în mare parte în lumea ta şi este prea puţin înţeleasă. Imaginează-ţi că te alături unei fiinţe, măreţe şi sfinte, care dă pe dinafară de bunătate, că te închini în faţa ei şi – văzând magnifica pace şi fericire care este generată făcând doar ceea ce este bun şi pur pentru sine şi pentru ceilalţi, realizând că această intensă seninătate ar putea fi şi a ta – împreunându-ţi mâinile în dreptul pieptului, spui: 'Jur în faţa ta, acum, că voi fi precum tine, că voi găsi fericirea pe care tu ai găsit-o.' Apoi te ridici, cu noua ta promisiune ataşată de tine precum nişte sublime, noi şi măreţe aripi şi te întorci şi păşeşti către fereastră şi zbori înainte, plutind în voie. Asta este ceea ce sunt angajamentele spirituale de fapt: sunt o bucurie, o plăcere, sunt eliberarea de sub jugul acţiunilor dăunătoare către ceilalţi, sunt iluminate şi iluminatoare, sunt însăşi lumina."

Faţa sa se transfigură, scăldată acum în lumina lunii ce aproape apunea, iar stelele însele păreau a trimite şi mai multe raze aurii, creând o aură în jurul conturului capului său, prin întunericul din Grădină. Eu am rămas nemişcat şi, pentru prima dată, fără prea multe explicaţii, doar prin simpla intensitate copleşitoare a compasiunii fiinţei din faţa mea, am ştiut c-o să iau angajamente spirituale.

Strălucind şi mai intens, zâmbi către mine. "Începe cu angajamentele pentru persoanele laice" spuse. "Acestea pot fi luate de oricine şi aduc bucurie în orice existenţă. Te gândeşti la suferinţa ce înconjoară orice obiect sau relaţie de care ai aflat vreodată şi pentru a opri suferinţa aceasta din tine însuţi şi din ceilalţi, juri că niciodată nu vei mai ucide o fiinţă umană, nu vei fura ceva de valoare, nu vei avea relaţii sexuale cu partenerul de viaţă al altei persoane sau nu vei minţi în ceea ce priveşte viaţa ta spirituală. De asemenea, decizi să renunţi la consumul de băuturi alcoolice sau alte substanţe intoxicante, de care nu trebuie să-ţi reamintesc că

reprezintă o nesfârşită sursă de suferinţă, o clară şi absolută risipă de bani şi timp pentru orice persoană care are o minimă abilitate de a gândi limpede despre acest lucru până şi numai pentru un minut."

M-am gândit pentru un minut şi am întrebat: "Pot să înţeleg că ar putea fi bine să renunţăm la substanţele intoxicante, dat fiind faptul că sunt aşa răspândite şi atât de vădit lipsite de folos şi dăunătoare. Dar care este folosul în luarea unui angajament de a nu face celelalte lucruri? În mod sigur, nicio persoană cu bun simţ nu ar vrea să ucidă altă persoană, să comită adulter sau să mintă despre cel mai important subiect dintre toate. De ce să-şi ia un angajament?"

Îşi îndreptă poziţia şi mă privi direct, în ochi. "Este o întrebare legitimă şi merită un răspuns. Amprenta care este creată atunci când eviţi o acţiune deoarece ai luat un angajament în acest sens este infinit mai puternică decât în cazul în care nu ai luat angajamentul. Ce vreau să spun este că orice faptă bună pe care o faci având angajamente are repercusiuni extraordinare, efecte puternice în cel mai înalt grad, suficient de puternice pentru a-ţi purifica complet mintea şi lumea. Este mult mai dificil de a face acest lucru fără puterea angajamentelor spirituale."

"Făcând promisiunea de a păstra angajamentul spiritual, te ajută în menţinerea angajamentului, evitând orice amprente negative, cauzatoare de durere. Îţi aminteşti întotdeauna fiinţa sfântă care a fost suficient de mărinimoasă de a-ţi acorda angajamentele şi, când ajungi aproape de o faptă rea, eziţi datorită respectului pe care îl ai pentru această fiinţă şi asta te protejează. Îţi aminteşti motivul pentru care te-ai închinat în faţa acestei fiinţe şi ţi-ai luat angajamentele spirituale, nu ca pe o formă de obligaţie, nu ca pe o formă de autoflagelare, ci ca pe un act de eliberare, de a învăţa să zbori, de a atinge acel nivel de fericire pe care lumea nu şi-l poate imagina nici în cea mai mică măsură." Şi Guna Prabha privi cu calm în jos, către mâinile sale, întorcând mătăniile de încă câteva

ori, îndreptându-se deodată, lăsându-se apoi pe spate, ridicându-şi încă o dată bărbia către cer – după care râse cu încântare, având râsetul melodios, al unui copil bucuros, râsul natural şi deplin al unei persoane care a făcut doar bine şi care s-a făcut bun pe sine, în viaţa şi lumea sa.

Capitolul 9

Compasiunea

Întâlnirea cu maestrul Guna Prabha m-a lăsat cu o mulţime de lucruri la care să mă gândesc pentru luni de zile. Mergeam pe străzile pieţei din oraş sau stăteam la fereastra bibliotecii, privind afară la câmpurile de bumbac şi la livezile de portocali, şi încercam să-mi imaginez cum toate acestea puteau fi produse de amprente sau impregnări mentale din propria mea minte. Părea dificil de acceptat, dar în timpul meditaţiilor am revizuit ideile despre care vorbisem iar şi iar, şi nu am putut să găsesc nicio problemă cu ele. Ştiam că Guna Prabha spusese adevărul când mi-a zis că va trebui să depăşesc sentimentele mele uzuale asupra lucrurilor care apar în faţa ochilor mei şi a prejudecăţilor culturii în care am fost crescut şi, în schimb, să folosesc vederea prin filtrul raţionamentului atent.

În timp, prin studiu continuu şi observaţie, am devenit familiarizat cu acest nou mod de a vedea lucrurile şi asta mi-a adus un semnificativ nivel de confort prin faptul că îmi explica fiecare aspect al lumii mele şi al experienţelor mele pe parcursul vieţii. În special, atunci când lucrurile mergeau prost – când şeful bibliotecii a ţipat la mine pentru o greşeală minoră, când nu-mi reuşea ceva ce-mi doream şi la care sperasem – îmi rememoram întâlnirea cu maestrul Guna Prabha, pentru a încerca să identific ce trebuie să

fi gândit, vorbit sau făptuit în trecut pentru a mă face să observ acest eveniment.

Am realizat că, de fiecare dată, reacţia naturală pe care aş fi avut-o, cum ar fi fost cea de a da o replică grosolană şefului când mă apostrofa, reprezenta exact acel tip de acţiune care ar fi plantat amprenta mentală de a mă vedea în ipostaza în care cineva ţipă la mine din nou; cu alte cuvinte, dacă nu m-aş abţine de la naturala mea reacţie negativă, aş perpetua exact acea suferinţă pe care încercam să o evit.

Devenise foarte clar faptul că trebuia să adopt o strategie care să mă ajute să-mi stăpânesc reacţiile naturale, greşite. Astfel am decis să iau cele cinci angajamente spirituale pe viaţă ale oamenilor laici. Bunul stareţ, al micului schit în care locuiam, mi le-a acordat după o simplă ceremonie în modesta sa chilie.

Am găsit plăcute angajamentele spirituale şi mi-am făcut un obicei să le rememorez la fiecare câteva ore, pe parcursul zilei; nu pentru că aş fi putut să omor un om pe durata fiecărei astfel de perioade de timp, ci pentru că reprezenta o provocare de a găsi acea acţiune pe care am făcut-o şi care se apropia cel mai mult de ameninţarea vieţii unei alte persoane sau chiar a unui animal. În acelaşi timp, pentru a realiza un echilibru în inima mea, am început să caut ceva pozitiv pe care l-am făcut, ceva ce am făcut pentru a proteja viaţa, să stau şi să reflectez asupra acelui lucru pentru câteva minute şi să mă bucur de ceea ce am făcut – căci stareţul mă avizase că acest fel de activitate va amplifica puterea amprentelor pozitive din mintea mea.

La sfârşitul fiecărei zile, înainte de culcare, m-am obişnuit să-mi revizuiesc unele dintre cele zece acţiuni de care maestrul Guna Prabha vorbise, pentru a realiza care a fost lucrul negativ pe care l-am făcut şi care se apropia cel mai mult de acesta şi care a fost lucrul pozitiv al acţiunilor respective. În acest scop, mi-am făcut un mic jurnal, în fiecare zi aşternând, pe o singură pagină, două-trei acţiuni din cele zece, precum şi opusul acestora după

cum urmează:

Luarea vieţii	Protejarea vieţii
Aproape că am lovit pe cineva cu calul.	M-am asigurat că R şi-a luat medicamentul.

Lista celor zece acţiuni şi a opusului acestora am păstrat-o la începutul jurnalului meu astfel:

1.	Luarea vieţii	Protejarea vieţii
2.	Furtul (necinstea)	Respectarea proprietăţii altora (onestitatea)
3.	Comportamentul sexual nepotrivit	Respectarea partenerului de viaţă al altora
4.	Minciuna	Spunerea adevărului
5.	Bârfa şi dezbinarea	Împăcarea oamenilor
6.	Injuria şi vorba urâtă	Vorba dulce şi respectuoasă
7.	Vorba goală	Discutarea lucrurilor importante
8.	Invidia după ceea ce aparţine altora	Ajutarea altora în a obţine ceea ce-şi doresc
9.	Bucuria de necazul altora	Ajutorul dat altora la necaz
10.	Menţinerea ideilor dăunătoare	Analiza ideilor şi păstrarea doar a celor corecte şi bune

Astfel scriam câteva dintre cazurile în care am făcut, am gândit sau am spus ceva care se apropia în vreun fel de cele trei acţiuni pe care le alesesem pentru acea după-amiază, atât în coloana celor negative, cât şi în cea a celor pozitive.

Pe parcursul a numai câtorva săptămâni, am descoperit că ceva se schimbase în mine şi în lumea mea înconjurătoare. Primul lucru pe care l-am remarcat a fost oarecum supărător deoarece am început să realizez cum, pe parcursul zilei, mai ales în discuţiile pe care le aveam cu ceilalţi, făceam aluzii sau chiar remarci directe, care erau formulate într-un mod subtil, astfel încât să mă

pună într-o lumină pozitivă pe mine şi să-i distanţeze pe ceilalţi unii de alţii; sau spuneam câte ceva care, chiar dacă nu utilizam cuvinte urâte, avea menirea de a cauza acelaşi efect. Am început să mă îngrijorez că mă schimbam în mai rău şi nu în mai bine, dar stareţul mă consola spunându-mi că aceasta era o impresie normală atunci când cineva începe pentru prima dată să urmărească cu adevărat ceea ce spune, face sau gândeşte.

Efectul imediat al eforturilor mele a fost că pur şi simplu am încetat să mai spun, să mai fac sau să mai gândesc acele lucruri atât de evident negative care, chiar şi ca începător pe această Cale, nu am putut să nu le remarc. Ceea ce s-a întâmplat atunci a avut puţină legătură cu amprentele sau impregnările mentale despre care învăţasem; era mult mai simplu: pur şi simplu aveam mai mult timp în mintea mea pentru lucruri mai bune, pentru gânduri pozitive şi am realizat că am devenit mai creativ, că mi-a crescut puterea de concentrare şi că eram binedispus pe parcursul zilei, lucru care era foarte plăcut. Evitarea acelor amprente rele în mintea mea a fost, ei bine, plăcută; nu a fost corvoada pe care o anticipasem când Guna Prabha vorbise pentru prima dată despre angajamente spirituale.

Într-un mod mai lent, dar ferm, am remarcat cum lumea mea înconjurătoare se schimba şi mi-am amintit că dacă amprentele mentale au fost plantate foarte conştiincios şi cu sinceritate, acestea ar putea să se matureze relativ repede: într-un mod ideal, am putea modifica întreaga noastră realitate pe parcursul acestei vieţi.

Schimbarea care a început să se desfăşoare asupra mea este greu de descris, dar a fost în mod clar remarcabilă şi reală. Mâncarea avea gust mai bun, culorile erau mai strălucitoare, simţeam bule de exuberanţă şi creativitate înăuntrul meu, iar oamenii din preajma mea păreau să spună şi să facă lucruri care îmi inspirau spiritul.

Am simţit instinctiv că dacă aş fi în stare să duc acest mod

de viaţă către destinaţia sa finală, atunci chiar şi acele lucruri din viaţă care păreau inevitabile – boala, bătrâneţea, moartea însăşi – ar putea fi schimbate în totalitate. Am înţeles că această schimbare majoră ar trebui să necesite ceva mai puternic decât eforturile mele actuale şi astfel, încă o dată, am simţit nevoia de a călători în Grădină.

Iarna trecuse de-acum, iar primăvara era în plină splendoare. Cum am păşit pe poartă în acea seară, am remarcat, poate nu în mică măsură şi datorită recentelor mele practici în arta de a trăi virtuos, că micul petic de iarbă se transformase într-o pajişte luxuriantă. Din fântână părea să ţâşnească în deşert mai multă apă ca niciodată, iar ramurile roşcovului se extindeau mult peste zona brâului de cărămidă ce-l înconjura, se întindeau şi coborau aproape de îndrăgita bancă de lemn, unde învăţasem atât de multe.

M-am aşezat pe marginea băncii şi, în lumina asfinţitului, mi-am îndreptat gândurile şi ochii către partea de sud a Grădinii, către un mic prun sub care am stat odată cu Domniţa mea Aurie, desenând un motiv pe fruntea Ei cu buzele mele. Mi-am amintit cum am fost, dintr-o dată, atins de un sentiment de grijă pentru oameni pe care nu-i cunoscusem niciodată, simţind în acelaşi timp un fel de fior adânc în corpul meu. Atât de profund am fost absorbit în aceste gânduri că nu mi-am dat seama că maestrul Asanga intrase în Grădină şi se aşezase lângă mine, pe bancă.

M-am întors şi primul lucru pe care l-am văzut a fost mâna sa întinsă către mine, ţinând o mică şi parfumată "cupsay", un fel de plăcintă, pe care mama mea o pregătea adesea pentru noi. "Uite", spuse, "aud că-ţi plac acestea." Începuse deja o bucăţică într-un mod prietenesc, fără niciun prejudiciu, şi mă îndemna să fac şi eu la fel. Am stat acolo, amândoi, bucurându-ne de minunata Grădină şi de ceea ce mâncam; de fiecare dată când terminam o bucăţică îmi întindea o alta dintr-un săculeţ pe care îl scosese de sub partea de sus a robei sale.

Arăta foarte diferit decât mi-aş fi putut imagina. El şi cu

fratele său pe jumătate, Vasu Bandhu, care mă binecuvântase deja cu învăţăturile sale în Grădină, fuseseră consideraţi în ultimele şaisprezece secole ca doi dintre cei mai mari gânditori, cunoscuţi nouă. Totuşi, aici, în faţa mea, el părea pur şi simplu un foarte plăcut şi prietenos tovarăş, cu o faţă simplă, onestă, având o manieră elevată de a se mişca şi de a vorbi, până aproape de timiditate. Purta roba sa în mod natural, nu foarte preocupat de modul în care arăta, dar arătând ca şi cum ar fi făcut parte din chiar fiinţa sa, cutele robei potrivindu-se atât de perfect cu evidenta sa bunătate.

"Eşti în regulă?" întrebă. "Te-ai săturat? Crezi că am pus poate prea mult zahăr pe ele? Am încercat să presar pudră, dar nu mi-a ieşit exact încă."

M-am uitat la el cu surprindere, imaginându-mi-l pe unul dintre cei mai mari filozofi ai tuturor timpurilor agitându-se în jurul focului înteţit, pentru a fi sigur că plăcintele se fac cum trebuie. Dar părea atât de tipic naturii sale! Prin asta mi-a dat o lecţie importantă chiar înainte de a începe să vorbească serios.

"Timpul trece", spuse cu blândeţe, uitându-se la mine uşor, cu ochii săi căprui, plini de preocupare, "şi găsesc, personal, că am tendinţa să neglijez lucrurile importante."

Mi-am dat seama imediat că făcea aluzie la mama mea şi la cum o căutam, precum şi la călătoria mea îndreptată către găsirea unui mod prin care să o pot încă ajuta, dacă lucrul acesta ar fi posibil în vreun fel. Am realizat că urmărirea propriei mele fericiri umbrise intenţia mea iniţială de a o ajuta, iar în prezenţa unei asemenea bunătăţi de om am fost forţat să roşesc de ruşine şi să-mi arunc privirea către vârful băncii.

S-a întins cu o mişcare foarte naturală şi m-a luat de mână ca şi cum şi-ar fi cerut scuze pentru că mă rănise, dar a ţinut degetele cu o fermitate care îmi spunea că acest lucru era un punct de plecare necesar pentru lecţiile de care aveam nevoie, acum, în viaţa mea.

"Grădinile sunt atât de frumoase!" a spus el pe un ton cald. "Te-ai gândit vreodată, cât de multă consideraţie este necesară pentru a aranja una în mod potrivit? Trebuie să te gândeşti bine şi să-ţi imaginezi ce anume ar fi, în cât mai mare măsură, pe placul fiecăruia dintre oamenii care vor vizita vreodată grădina, fiecare dintre aceştia fiind în căutarea unui scurt moment de linişte în vieţile lor şi găsindu-l într-un mod diferit, într-o singură grădină."

Am simţit un spasm în piept. Părea ca şi cum, prin aceste simple cuvinte, el îmi reproşa că până acum încercasem să construiesc o grădină foarte stranie în viaţa mea spirituală, una care era suficient de mare numai cât să-mi ajungă mie, fără nicio consideraţie cu privire la mama şi la toţi ceilalţi care aveau nevoie, de asemenea, de fericire, dar care nu găsiseră un Învăţător sau o Cale care să-i poată ajuta. Modul său extraordinar de a folosi o conversaţie de zi cu zi pentru a-mi atrage atenţia exact către lucrurile la care trebuia cel mai mult să mă gândesc, m-a impresionat intens, reamintindu-mi în mod profund de Altcineva, care avea o calitate similară.

"De exemplu, să presupunem", continuă ca şi cum nu ar fi realizat felul în care cuvintele sale îmi scufundaseră inima, "că persoanei care aranjează grădina îi plac prunii şi trandafirii. Bănuiesc că ar avea nevoie de un oarecare grad de autocontrol şi de sensibilitate pentru a realiza că alţii ar putea prefera alte flori şi fructe. Astfel, grădinarul va trebui, la un anumit moment, să meargă şi să viziteze alte grădini pentru a observa cu atenţie oamenii care merg acolo, să încerce să se pună în locul lor, să înveţe să vadă ce anume le place acestora într-o grădină."

Încă o dată, cuvintele sale mi-au atins un punct sensibil din inima mea. M-am simţit obligat să-i mărturisesc, chiar în acel moment, un gând care mă frământa de ceva vreme. "Nu sunt o persoană care a trăit mulţi ani", am început, "dar, chiar de la începutul vieţii, am înţeles destul de repede cât de sacru ar fi dacă aş putea cu adevărat să mă pun în locul altora, dacă aş putea să

fiu la fel de preocupat cu privire la ceea ce aceştia îşi doresc în aceeaşi măsură în care sunt preocupaţi ei înşişi – pe scurt, dacă aş putea învăţa să simt acel fel de afecţiune sau compasiune care vrea să pună altora la dispoziţie ceea ce aceştia îşi doresc."

"Dar, ca să fiu pe deplin sincer", am continuat, "nu văd cum este posibil. Sunt complet conştient că sunt interesat infinit mai mult de ceea ce vreau eu decât de ceea ce vor alţii, chiar dacă ceea ce vor alţii este datorat unei nevoi mai serioase, chiar dacă nevoia acestora este o chestiune de supravieţuire în plan fizic sau interior. Pur şi simplu, nu îmi pot imagina în niciun fel cum aş putea să învăţ să ţin la alţii în aceeaşi măsură în care ţin la mine însumi, iar acest lucru mă frământă adânc, pentru că simt cât de multă bucurie ne-ar aduce fiecăruia dintre noi, de aici, din această lume, dacă am putea să învăţăm acest mod sacru de a trăi."

"Ai perfectă dreptate", spuse având o expresie serioasă, plină de preocupare în legătură cu ceea ce mă frământa. "Este atât de natural şi de uşor pentru noi ca să trecem prin viaţă îngrijindu-ne de acele mici nevoi şi trebuinţe pe care le avem noi înşine, ignorându-i pe cei care ar putea fi chiar pe punctul de a muri de foame şi de lipsă de adăpost, chiar în faţa ochilor noştri. După cum spui, ne dăm seama de această deficienţă de compasiune pe care o avem. Cunosc, chiar, câţiva indivizi ageri, care nu se simt deranjaţi de propria lor inabilitate de a fi preocupaţi din când în când de ceilalţi, măcar cu o fărâmă din preocuparea pe care şi-o arată automat pentru ei înşişi."

Am rămas tăcuţi pentru ceva vreme şi m-am mirat cât de apropiat mă simţeam de el, cum mă făcea să mă simt egalul şi chiar confidentul său în doar câteva minute. Atunci, şi-a dres glasul uşor, ca şi cum i-ar fi fost teamă să vorbească şi spuse: "Nu sunt un mare sfânt..."

Din modul cum a spus-o, am realizat că era.

"Dar cineva m-a învăţat odată această meditaţie care ar putea să ne ajute..."

Şi am ştiut că o stăpânea la perfecţie.

"Dar poate că o vei găsi de ceva folos", concluzionă.

Instinctiv, mi-am ridicat mâinile în dreptul pieptului şi mi-am atins inima ca şi cum l-aş fi rugat să o schimbe, atunci şi acolo.

"Pregăteşte-te pentru meditaţie", spuse cu calm, dar cu ton de autoritate supremă, autoritatea iubirii înseşi. M-am pregătit în interiorul minţii mele după cum învăţasem de la maestrul Kamala Shila, aici, în Grădină.

După câteva minute, Asanga spuse: "Acum, urmăreşte-ţi respiraţia. Urmăreşte cum inspiri în interior şi cum expiri în afară. Nu încerca s-o schimbi în niciun fel. Pur şi simplu, urmăreşte-o."

Am făcut asta tăcut.

"Acum, gândeşte-te", continuă aproape în şoaptă, "la o anumită durere sau problemă pe care te aştepţi să o ai mai înainte ca această noapte să se sfârşească."

Nu îmi puteam imagina nicio durere sau problemă aici, în Grădină, în special avându-l pe maestrul Asanga alături de mine, aşa că mi-am îndreptat gândul către o perioadă mai târzie din noapte, gândindu-mă la sentimentul gol al neîmplinirii pe care îl aveam întotdeauna când ieşeam pe poarta Grădinii, pe când realizam încă o dată că plecasem fără să o fi întâlnit pe Cea Aurie pentru care, a trebuit să admit, încă trăiam.

"Preia acel sentiment de neîmplinire", spuse foarte natural, "al sinelui tău viitor, al tău însuţi în poate o oră de-acum, şi imaginează-ţi că sentimentul s-a transformat într-o grămăjoară de lumină intens neagră, aflată adânc în inima ta."

Aşa am făcut, am vizualizat un mic bulgăre negru în mine însumi, aşa cum mă aflam acolo, lângă poartă, într-o oră sau aşa ceva, pe când ieşeam din Grădină.

"Acum, doreşte-ţi să poţi îndepărta acea lumină neagră din acel sine viitor al tău; pune-ţi o dorinţă ca el să nu mai fie niciodată nevoit să trăiască experienţa acelui sentiment gol şi decide că tu i-l vei îndepărta."

Am luat această decizie; nu a fost dificil, considerând că urma să mă simt mai bine decât m-aş fi simţit altfel, chiar dacă doar într-o oră de-acum.

"Acum, desprinde acea grămadă de lumină neagră de pe inima viitorului tău sine ca şi când ai folosi o lamă. Decide că ai fi dispus să o iei asupra ta acum dacă el nu ar mai urma să o resimtă mai târziu."

De această dată am simţit o oarecare ezitare, având un sentiment că acest lucru mi-ar putea dăuna. Dar, dat fiind faptul că doar urma să-mi salveze aceeaşi suferinţă de mai târziu, am decis că pot face acest lucru, în acelaşi fel în care îndurăm să ne fie curăţată o rană cu alcool, ştiind că asta ne va opri o mai mare suferinţă de mai târziu dacă luăm acea, mai mică, suferinţă acum. Am decis să accept suferinţa luminii negre acum.

"Trage lumina neagră în tine însuţi, extrage sentimentul gol din acel viitor sine al tău pe când el trece pe poartă, acolo. Transformă-l într-un lung şi subţire şuvoi de lumină neagră şi lasă-l să plutească prin aerul respiraţiei tale, în timp ce inhalezi şi inspiri aerul în corp. Dacă imaginea nu este clară dintr-o singură inspiraţie, atunci introdu şuvoiul negru înăuntru în câteva inspiraţii din acestea."

Am făcut aşa cum mă instruise maestrul Asanga şi din ce mă concentram mai mult, din ce în ce mai mult simţeam o oarecare greaţă. Dar am introdus lumina neagră pe măsură ce inspiram, ştiind că ajutam viitorul meu sine.

"Respiraţia pătrunde în interiorul pieptului tău, lumina neagră avansează mergând pe respiraţie. Acum vizualizează o mică flacără chiar în mijlocul inimii tale: aceasta reprezintă propriul tau egoism şi lipsa de înţelegere a vieţii şi a lumii tale, care îţi creează acest egoism. Observă, priveşte! Lumina neagră se apropie de acea mică flacără a egoismului, este gata să o atingă."

Am văzut vârful subţire al razei de lumină neagră pe când o inspiram prin nările mele şi am văzut-o cum se scurge în jos pe

gâtlej, în piept şi aproape de a atinge flacăra roşie a egoismului meu.

"Urmăreşte cu atenţie acum, concentrează-te, pentru că totul se va termina într-o clipită. Lumina neagră atinge flacăra; în acel loc izbucneşte o lumină albă; flacăra egoismului tău dispare în inexistenţă, iar lumina neagră este vaporizată într-un fum alb, subţire, ce se destramă la rându-i în inexistenţă – totul într-o fracţiune de secundă. Propriul tău egoism şi propria ta viitoare durere pe care ai decis să o iei asupra ta sunt duse pentru totdeauna, iar inima ta e curată şi pură."

Această parte a fost mai veselă, un final fericit pe care l-am pus în practică de câteva ori. De fiecare dată am avut o senzaţie de uşurare şi eliberare atunci când mica flacără era stinsă, iar norul fumului alb era risipit.

"Odihneşte-te un moment!" spuse. Scoase un mic vas de lemn de sub un pliu al robei sale, păşi încet şi graţios către izvor şi îl umplu. Veni şi mi-l oferi, iar eu am băut cu mulţumire doar, după aceea realizând cât de natural părea să fie, pentru acest maestru al filozofiei şi al vieţii înseşi, să servească un începător în spiritualitate ca mine.

S-a aşezat şi el şi a continuat: "Acum gândeşte-te la o suferinţă, o situaţie neplăcută sau un gând de care anticipezi că vei avea parte mâine."

Aceasta nu a reprezentat o mare dificultate, căci gândul la privirea iritată de pe faţa bibliotecarului, ce mă va urmări când o să intru la lucru poate cu o oră sau două întârziere, venind direct după o călătorie de noapte, îmi veni în minte imediat. Mi-am putut imagina uşor sentimentul de dezgust care va izvorî în interiorul meu, în ciuda celor mai bune eforturi de moment şi a oricăror sincere intenţii pe care le-aş putea avea în avans pentru a preveni acea stare de lucruri.

"Acum observă dezgustul din inima lui, din inima ta de mâine, ca o grămăjoară de lumină neagră."

Mi-am închis ochii şi mi-am imaginat acest lucru, o pată neagră în pieptul meu, aşa cum stăteam în tocul uşii bibliotecii, în faţa biroului de lucru al şefului.

"Acum, desprinde-o din inima ta!" Aşa am făcut.

"Asigură-te că o observi ca ceea ce este, asigură-te că te gândeşti la ea ca fiind acea viitoare suferinţă din propria ta inimă şi decide să o iei asupra ta."

"Observ-o ca fiind acel subţire şuvoi de lumină neagră, purtat de respiraţie, apropiindu-se de faţa ta."

"Intrându-ţi pe nări."

"Mergând mai departe, de-a lungul gâtului, aproape atingând mica flacără a egoismului şi a lipsei de înţelegere din inima ta."

"A atins!"

"O străfulgerare de lumină albă!"

"Dezgustul a dispărut într-un nor de fum, iar fumul s-a risipit!" spusei cu rapiditate.

"Inima ta – pură şi curată!"

Am avut din nou sentimentul de eliberare, de libertate şi un fel de mândrie că mă îngrijisem de altcineva, chiar dacă era vorba de mine.

Meditaţia a avut un efect profund asupra mea, un efect pe care nu l-aş fi putut anticipa.

"Acum, încearcă să-ţi imaginezi trei dintre cele mai nedorite neplăceri sau suferinţe, pe care le-ai putea avea pe parcursul săptămânii următoare. Nu fi superficial, defineşte-le clar în gândurile tale, şi observă-le ca pe un bulgăre de lumină neagră în inima lui, adică a ta, într-o săptămână de acum."

Acest lucru a reprezentat ceva mai mult decât un exerciţiu, dar aşa am făcut. În mod sigur va exista o insultă vădită sau cel puţin o aluzie înţepătoare din partea şefului meu, care mă va urmări câteva zile, deranjându-mi gândurile şi somnul. Aş putea să mă aştept şi la o problemă cu calul, care mereu pierde câte o potcoavă sau fuge de mine dimineaţa, când sunt deja în întârziere

către slujbă. Fără îndoială, ploaia de primăvară va uda lemnele de foc şi voi lua cina târziu; şi da, aş putea să mă aştept ca după această noapte să am anumite sentimente tăioase, de suferinţă, sentimente care m-au însoţit de-a lungul anilor, amintindu-mi de mama şi întrebându-mă cum aş putea să o ajut.

"Cunoşti paşii", spuse. "Acum ia durerea asupra ta." Acest lucru a reprezentat ceva nou în încercarea de a-mi canaliza atenţia către trei sau patru lucruri deodată, dar am putut să simt că răsplata va fi şi mai mare. Am parcurs lent întreaga meditaţie, aducându-mi clar în ochii minţii fiecare pas. În mod straniu, m-am simţit tare uşurat la gândul că întreaga săptămână viitoare o voi petrece fără aceste câteva suferinţe.

"Acum, consideră întreaga lună", spuse. "Defineşte-le clar pe cele şapte sau opt lucruri care vor constitui cele mai severe greutăţi care ar putea să survină în următoarele treizeci de zile şi fă exerciţiul de unul singur. Avansează domol, asigură-te că totul este clar."

Mi-au trebuit aproape douăzeci de minute, dar am procedat aşa cum a spus maestrul Asanga. Pe de o parte, începeam să mă familiarizez cu sentimentul natural de ezitare în preluarea durerii şi învăţam să trec peste acesta; dar pe de altă parte, părea ca fiind o sarcină mai mare şi mai dificilă de fiecare dată când dimensiunea suferinţei se mărea. M-am surprins că încercam să nu mă gândesc foarte clar la tipurile de suferinţe specifice pe măsură ce lumina neagră se apropia de faţa mea, dar am realizat instinctiv că nu aceasta era ideea şi astfel mi-am dublat curajul şi mi-am imaginat respectivele suferinţe foarte clar în lumina neagră.

"Suficient!" spuse. "Odihneşte-te din nou!"

M-am lăsat pe spate şi am respirat aerul dulce al primăverii, aruncându-mi privirea la minunatele stele ale deşertului. Mi-am lăsat gândurile să zboare la ungherele Grădinii unde Ea îmi dăduse alte lecţii.

Atunci el se pogorî către mine în mod prietenos, îmi luă mâinile

într-ale sale şi se uită cu sinceritate în ochii mei. "Când vei avea putere, extinde grămada neagră şi include problemele şi suferinţele majore pe care le vei înfrunta în anul ce vine. Când eşti şi mai puternic, fă-ţi o vizită la patul de moarte şi ajută-l luându-i această suferinţă extraordinară. După aceea, începe şi adaugă suferinţa şi confuzia pe care o vei trăi imediat după momentul morţii, când intri în acea existenţă temporară sub formă de spirit şi îţi începi călătoria către noua ta viaţă. Apoi preia suferinţa întregii vieţi următoare şi apoi a vieţilor de după aceasta."

"Avansează cu atenţie, asigură-te că te gândeşti la fiecare suferinţă în mod clar şi ai mare grijă să avansezi domol, nu te forţa, ia doar ceea ce poţi prelua în mod confortabil."

"Este un semn bun dacă simţi o slabă anxietate sau ezitare întrucât acest lucru arată că îţi imaginezi într-adevăr suferinţele clar. În niciun caz, în nicio meditaţie, să nu te forţezi până la punctul unde devine dureros, unde devii nervos sau speriat, pentru că asta este foarte dăunător pentru inima şi pentru corpul spiritual. Cheia constă în a medita cu regularitate, în a avea un cumul constant, puţin câte puţin, astfel încât meditaţia să devină fermă şi puternică mai degrabă, decât a face eforturi majore, dar isterice, pentru că acestea, în mod uzual, se destramă în scurt timp."

"Când tăria ta este semnificativă, tăria ta interioară, poţi începe să îţi imaginezi una sau două suferinţe minore ale unei persoane apropiate, să spunem tatăl sau mama ta. Practică preluarea suferinţelor acestora în tine însuţi şi distrugerea lor, precum şi a egoismului tău alături de neînţelegerea care cauzează acest egoism, într-o străfulgerare de lumină albă. Apoi, continuă să dezvolţi meditaţia asupra lor până la o săptămână, apoi o lună şi aşa mai departe."

"După aceea, mergi mai departe, către alte persoane la care ţii, rude şi prieteni apropiaţi, ca mai înainte."

"Când te simţi şi mai avansat, atunci îndreaptă-te către persoane faţă de care eşti neutru: străini care vizitează biblioteca,

oameni pe lângă care treci."

"Când meditaţia ta este suficient de puternică pentru un şi mai mare salt, ia asupra ta suferinţele celor care-ţi fac neplăceri, pe care nu îi ai la inimă în mod activ. Când reuşeşti să faci acest lucru cu onestitate, vei avea o mare realizare, o realizare interioară atât de puţin cunoscută de lumea care este mai impresionată dacă o persoană învinge într-o confruntare fizică împotriva unui cal decât dacă o persoană învinge într-o bătălie cu propriile gânduri rele şi proaste obiceiuri, deşi cea de-a doua luptă este infinit mai dificilă."

"În final, când ajungi la apogeu, trimite-ţi mintea către fiecare loc din lume: către casele oamenilor, către grotele animalelor, către apele unde trăiesc peştii, către oceane şi păduri, către gropile de sub pământ; imaginează-ţi toate vietăţile şi practică acest act sacru cu fiecare suferinţă, externă sau internă, pe care acestea le au. Mergi mai departe decât propria ta lume, către stele şi către alte tărâmuri existenţiale, cele mai multe ale terorii, de care mintea ta este conştientă că există, deşi ochii tăi nu le pot vedea. Mergi către lumi, planete şi tărâmuri ale suferinţei pe care mintea ta de-abia şi le poate imagina şi ia-le neagra lor durere." Rămase aşezat, tăcut, apoi îşi ridică un colţ al robei şi îşi şterse lacrimile în tăcere.

Am rămas în linişte şi m-am bucurat de sentimentul dulce dat de alegerea de a remarca durerea altora şi de a o prelua de la aceştia. Am simţit că nu există în lume o emoţie mai dulce – nici plăcerea dată de persoana iubită, nici bucuria succesului, nici focul puterii sau al banilor.

"Uneori mă gândesc", începu, şi am auzit venind încă una dintre acele lecţii, care nu este neapărat o lecţie în sine, ci o învăţătură deghizată ca un gând trecător, "cum trebuie să simtă mamele; nu este ceva ce tu sau eu am putea simţi în această viaţă, dar putem urmări şi observa mamele şi putem vedea dragostea lor oarbă şi plină de putere, pe care o au pentru copiii lor, o dragoste care le împinge să facă orice lucru pe care îl pot face dacă înţeleg că astfel

pot să-şi ajute copiii."

"Această dragoste pare să aibă două aspecte: un aspect este legat de faptul că mamele nu pot să suporte să-şi vadă copiii suferind – trebuie să fi văzut acest lucru şi tu însuţi, cum o mamă cu un copil bolnav în braţe îşi face loc printr-o mulţime de oameni care aşteaptă ca să vadă un doctor renumit; o mamă ce aleargă ca să-şi protejeze copilul de o caleaşcă care vine înspre acesta; o mamă care sare înfuriată precum un leu împotriva oricărei persoanei care i-ar ameninţa copilul."

"Apoi mai este şi acel aspect al dragostei de mamă care vrea să ofere, care vrea să pună la dispoziţie; presupun că ne gândim că este foarte natural modul în care mama doreşte, încă de la început, să-i dea lapte şi să-l sature pe copil cu această caldă şi lichidă bucurie şi după aceea să vadă mulţumirea de pe faţa bebeluşului. Pe parcursul vieţii, o mamă se luptă ca să-şi vadă copilul având tot ceea ce acesta îşi doreşte, chiar şi când acesta este deja mare – un veşmânt deosebit, o şcoală bună, prieteni buni şi ajutători; apoi, când copilul este adult, prosperitate – o slujbă bună, o casă frumoasă, un partener de viaţă potrivit şi propriii copii."

"O mamă doreşte toate aceste lucruri copilului ei într-un fel în care uneori mă uimeşte când mă gândesc la asta, deoarece deseori pare că, dintre toţi oamenii din lume, doar mama ta este cea care se îngrijeşte de tine mai mult decât te îngrijeşti tu însuţi."

Am priceput adevărul cuvintelor maestrului Asanga pentru că exact de această înţelegere am avut parte în pragul morţii mamei mele, când vântul şuiera prin copacii din faţa uşii de la Academie. Am realizat că pierdusem exact persoana care se îngrijise mai mult de fericirea mea decât mine însumi.

"Astfel", spuse maestrul încet, cu o privire ce exprima un amestec neaşteptat de timiditate şi forţă interioară extremă, "există o a doua parte a meditaţiei, pe care, dacă nu te deranjează, pot încerca să ţi-o descriu, deşi nici eu însumi nu o înţeleg pe deplin."

Am zâmbit fără să vreau şi am încuviinţat.

"Întreaga practică pe care o facem împreună, în această noapte, se numeşte "oferire şi preluare", deşi atunci când o efectuăm, de fapt începem cu preluarea şi apoi continuăm cu oferirea. Ceea ce preluăm, după cum ai văzut, este suferinţa altora, repetând iniţial cu propria noastră suferinţă. Aminteşte-ţi că suferinţa poate fi orice lucru care răneşte sau dăunează unei personae, de la atrocităţile care au loc în imensele domenii ale mizeriei – în afara posibilităţilor noastre de observare – şi până la ultimul moment de dubiu, chiar ultimul moment dinaintea celui când cunoaşterea devine totală, în mintea unui mare sfânt."

"Ceea ce oferim este toată fericirea, tot ceea ce putem, tot ceea ce avem, după cum te voi instrui acum. Gândindu-te la comportamentul mamelor, vei observa fără dificultate de ce se începe cu preluarea, pentru că ar fi lipsit de sens să oferim unui copil o bucăţică de prăjitură sau o jucărie drăgălaşă dacă acesta s-ar afla în acel moment în spasme de durere, cauzate de vreo boală care este gata să-i curme viaţa."

"Acum o să practicăm partea legată de oferire", spuse, schimbându-şi uşor poziţia pe bancă, precum un copil care se pregăteşte să înceapă jocul său favorit. "Pregăteşte-te pentru meditaţie!"

Aşa am făcut, ca mai înainte.

"Concentrează-te din nou asupra respiraţiei, la direcţia suflului în interior şi în exterior, şi din nou în interior."

Am făcut acest lucru aproape în mod automat, după cum fusesem instruit, pentru a-mi exersa concentrarea interioară.

"Acum, imaginează-ţi toată bunătatea ta, toate gândurile, cuvintele şi faptele tale bune, toată cunoaşterea sacră pe care ai dobândit-o vreodată, toate amprentele din conştiinţa ta care-ţi vor aduce fericire, în viitor. Vezi toate aceste lucruri grupate laolaltă, sub forma unei lumini strălucitoare şi pure în inima ta."

"Mai departe, gândeşte-te la o anumită persoană pe care o cunoşti – este mai uşor să începi cu cineva de care ţi-e drag – şi gândeşte-te la ceea ce şi-ar dori cel mai mult să poată avea, un

anumit lucru, o anumită relaţie sau orice altceva."

M-am gândit pentru un moment şi am avut o ezitare. Primul meu instinct a fost să-i trimit Ei ceva, dar reflectând nu mi-am putut imagina ceva ce Ea ar putea să-şi dorească. Am simţit în inima mea că atunci când mă uitam la modul în care ţinea ochii pe jumătate închişi într-un fel de extaz constant, Ea părea într-un anumit fel împlinită; nu era nimic mai mult de care Ea să fi avut nevoie. De asemenea, am bănuit că de aceea maestrul Asanga nu indicase concentrarea asupra celor Iluminaţi în niciuna dintre cele două părţi ale acestei meditaţii, pentru că nu era nimic de preluat şi nimic de care aceştia ar fi avut nevoie. Totodată, mi-am dat seama că aş putea să le ofer din când în când micile gânduri bune şi realizări pe care le atinsesem, precum copiii care arată cu mândrie unui părinte un mic desen pe care l-au făcut; deoarece ştiam că orice aş fi ales să le trimit, aceştia vor vedea şi vor simţi lucrul respectiv sub forma unei mari satisfacţii.

M-am orientat către mama mea; mi-am imaginat că aş putea să-i pun la dispoziţie o lampă extraordinară, o lampă mistică care să-i arate cum poate să iasă din tărâmurile terorii, pe care mintea ei le-ar putea întâlni în timpul de după moartea ei din această lume. Pe când ar ţine lampa în mâna sa, aceasta o va călăuzi către această Cale sfântă, precum un cal bun care ştie drumul către casă chiar şi după ce soarele a apus şi întunericul a acoperit lumea.

"Acum, pe măsură ce-ţi urmăreşti respiraţia, concentrează-te asupra uneia dintre expiraţii. Încă ceva, nu încerca niciodată să-ţi reţii respiraţia sau să o controlezi în timpul acestei meditaţii: pur şi simplu trebuie să laşi respiraţia în propriul său ritm, fără nicio intervenţie din partea ta. Cu una dintre expiraţii, sau cu mai multe dacă te simţi mai confortabil, trimite în afară o rază subţire de lumină albă din inima ta, purtată de respiraţie."

"Imaginează-ţi că expiraţia iese şi curge în afară, în întreaga lume sau în întreaga galaxie, şi o caută pe mama ta oriunde s-ar

afla în acest moment. În vârful razei de lumină vezi lampa ta magică; contureaz-o complet în mărime naturală, căci razele de lumină ale gândului nu au nicio limitare – pot ajunge în cele mai îndepărtate colţuri ale existenţei şi timite acolo un obiect, de la un strop de apă, până la cel mai mare ocean."

"Imaginează-ţi că raza de lumină ajunge în dreptul ei."

"Imaginează-ţi că ea se uită în jos, uimită, şi vede lumina albă care a venit la ea."

"Imaginează-ţi că ea realizează că lumina a venit de la tine, de la fiul ei, şi imaginează-ţi că o mare bucurie, la fel de intensă ca şi lumina albă, îi umple inima."

"Imaginează-ţi că ea atinge raza de lumină şi ia lampa."

"Imaginează-ţi că în timpul discuţiei noastre, lampa a început deja să o conducă înainte, către măreaţa Cale."

În timp ce maestrul Asanga vorbea, inima mi-a fost încleştată de amintiri dureroase şi în acelaşi timp mi-a tresărit de la o speranţă bruscă. "Este posibil?" am întrebat cu fervoare. "Chiar o poate vedea? Merge într-adevăr la Ea?"

Se uită la mine cu o privire plină de compasiune, cu ochii scânteind şi spuse uşor: "Ascultă cu atenţie, pentru că îţi aduc veşti îmbucurătoare, dar nu de genul cărora te-ai putea aştepta. Lasă-mă să-ţi pun mai întâi câteva întrebări simple. Crezi în existenţa Celor Iluminaţi?"

"Da", am spus. "Poate nu pot să-i văd acum, dar mai important este că înţeleg cum aceştia pot exista şi chiar înţeleg cum aş putea şi eu să devin unul. În afară de toate acestea, am un instinct – deşi trebuie să admit că instinctele trebuie privite, în general, cu băgare de seamă, pe când pe cunoaştere te poţi întotdeauna baza – pe care l-am avut pe parcursul întregii mele vieţi; acest instinct mă informează de existenţa Celor Iluminaţi."

"Îti poţi imagina", spuse, "că Un Iluminat este conştient de suferinţele fiinţelor care nu sunt încă iluminate?"

"Cu siguranţă că da, pentru că aceştia cunosc toate lucrurile,

iar suferinţa noastră reprezintă doar unul dintre acestea."

"Crezi că Cei Iluminaţi sunt plini de compasiune? Când văd pe cineva suferind, crezi că le pasă?"

"Sigur că le pasă, le pasă de suferinţa noastră chiar mai mult decât ne pasă nouă înşine."

"Dacă ar exista vreun mod prin care aceştia ar fi putut înlătura o singură fărâmă din suferinţa noastră, să spunem făcând această meditaţie, nu crezi că ar fi făcut deja acest lucru, cu mult timp înainte?"

Am rămas tăcut, paralizat de acel gând.

"Nu putem spune că suferinţa noastră reprezintă o dovadă că durerea nu poate fi înlăturată prin simpla dorinţă a unei persoane de înlăturare a acesteia, fie că acea persoană suntem noi înşine, fie că este oricare altă fiinţă din univers?"

Liniştea mea absolută a confirmat adevărul cuvintelor maestrului Asanga.

"Şi atunci, la ce folos?" am strigat răspicat. "La ce este de folos practicarea acestei meditaţii sau a oricărui alt lucru dacă nu poate înlătura durerea cuiva sau oferi fericire cuiva? De ce să mai încercăm măcar?"

Îmi aruncă o privire severă. "Te întreb pe tine", spuse pe un ton liniştit, "din ce cauză am început noi această meditaţie, mai devreme, astă după-amiază?"

"Te-am întrebat dacă există un mod prin care se poate învăţa compasiunea; dacă există o metodă prin care să pot învăţa să ţin la alţii cu aceeaşi intensitate cu care ţin la mine însumi."

"Înţelegi de ce inima ta, inima fiecărei fiinţe vii, nutreşte după această apă sfântă? Înţelegi de ce eşti însetat atât de tare după această abilitate, abilitatea de a putea avea dragoste egală?"

"Nu pot să spun asta în niciun fel în cuvinte, simt doar că este real, cred că noi toţi simţim că este adevărat."

"Adevăratul motiv", răspunse în mod sincer, "este că având acest fel de dragoste, putem să facem şi să fim toate lucrurile. Exis-

tă o parte a minţii noastre care realizează acest fapt, deşi suntem prea slabi ca să acţionăm în mod potrivit în această direcţie. Pe scurt, această compasiune reprezintă calitatea unică ce te poate transforma într-un Luptător spiritual. Este singura emoţie care te poate împinge către cea mai înaltă culme a activităţii umane, care constă în serviciul absolut şi fără prejudiciu faţă de toţi cei din jurul nostru, care se află în orice fel de nevoie."

"Astfel, această meditaţie nu poate, de fapt, să o ajute pe mama sau pe altcineva în niciun fel", am deliberat, aproape fără să-i aud cuvintele.

Maestrul Asanga îmi cuprinse umerii în mod complet şi, pentru prima dată, îşi arătă tăria, puterea copleşitoare atât a corpului, cât şi a intelectului său. Mă zdruncină o dată cu putere şi spuse: "Priveşte în ochii mei! Acum!"

Am privit.

"Gândeşte!"

Am încercat, eram obosit, începusem să-mi pierd ideile.

"Care ar fi rezultatul logic al unei meditaţii în care încerci, chiar dacă numai mental, să îndepărtezi suferinţele tuturor vietăţilor din univers şi să le implineşti fiecare dorinţă a inimii lor, de la fericirea măruntă a existenţei noastre nenorocite pe care o trăim acum, până la cel mai înalt extaz al iluminării totale?"

Am gândit mai clar pentru un moment, sub presiunea intensă ce izvora din braţele şi mâinile sale de fier. "Ca toate gândurile", am început şovăind, "va planta o sămânţă sau o amprentă mentală în mintea mea. Nu îmi pot imagina nicio intenţie mai pură şi nici vreun gând care ar putea concepe un obiect mai semnificativ, dat fiind faptul că am dori fericirea supremă nu doar pentru noi înşine sau celor câţiva care ne sunt dragi, ci pentru toate formele de viaţă din întregul univers."

Atunci îmi pică fisa. "Dacă ar fi să aleg acea acţiune care ar crea în viitor o lume perfectă, dacă ar trebui să aleg un lucru care ar putea lăsa o amprentă care m-ar face să văd fiecare detaliu şi

persoană din lume ca fiind de o perfecţiune totală, de o puritate ca a luminii, atunci ar fi exact această meditaţie pe care o facem în noaptea aceasta."

Încuviinţă şi continuă să-mi fixeze faţa cu privirea, aşteptând mai mult.

"Dar la ce este bună o lume perfectă pe care am creat-o doar pentru mine dacă mama mea nu o poate vedea? La ce bun este o grădină perfectă dacă este suficient de mare doar pentru o singură persoană egoistă?"

"Ascultă acum", îmi comandă din nou. "Ce-ţi spune logica? Ce poate găsi mintea ta ca să-ţi răspundă la întrebare? Gândeşte-te! De asta ai venit aici, din cauza asta însăşi Grădina există, din cauza asta ai vorbit cu noi, cu mine."

"Când mama ta era bolnavă, când cancerul a început să-i consume pieptul, apoi a migrat către mâinile şi burta ei şi în final şi-a croit drum către inima sa, pe care i-a sfâşiat-o, lăsând-o într-o baltă roşie de sânge, acolo pe duşumeaua casei, a fost oare cineva care ar fi putut veni şi înlătura boala ei doar fluturându-şi mâna?"

"Nu, nimeni, nici pentru ea, nici pentru oricine altcineva, de când există umanitatea."

"Şi ce anume i-a cauzat boala?"

"Prin prisma tuturor celor discutate de noi, a fost datorită faptului că ea însăşi a neglijat la un moment dat, în trecut, să respecte viaţa."

"De ce a neglijat să respecte viaţa?"

"Ei bine, pentru că şi ea a fost la fel ca noi, şi ea a fost ca întreaga masă a umanităţii, care îşi trăieşte existenţa şi suferă oribil în această existenţă, care nu cunoaşte un sfârşit al acestei suferinţe, care nici măcar nu înţelege că suferinţa va continua şi după moarte, care adesea nici măcar nu este conştientă că suferă, ci continuă să meargă înainte precum oile către abator, de fapt precum nişte oi care ar putea lua singure un cuţit cu care să-şi taie gâtul – căci suferim pentru că am cauzat suferinţă altora şi

avem o ignoranţă completă a faptului că acest lucru ne creează propria suferinţă, iar în final pentru că în căutarea noastră de a ne proteja propriile interese răspundem la rău cu un nou rău, asigurând astfel asupra noastră răul de mai târziu."

"Cum se face de ai ajuns la acest adevăr?" spuse simplu.

"Este bunătatea", am spus izbucnind în lacrimi, "bunătatea ta şi bunătatea tuturor maeştrilor care au venit în această Grădină pentru a-mi arăta că sursa reală a tuturor durerilor este durerea pe care noi o cauzăm altora."

"De ce a trebuit să-ţi arătăm? De ce a trebuit să vorbim, să descriem, să raţionam cu tine, să te facem să te gândeşti şi să te aducem la o adevărată înţelegere? Nu ar fi fost mai simplu dacă am fi putut să luăm tot ceea ce ştim şi să punem în mintea ta în mod miraculos, fără aceste ore de discuţii sincere şi reflecţii?"

"Nu, nu cred că este posibil."

"De ce nu?"

"Dacă ţineţi la mine, aţi fi făcut acest lucru cu mult înainte; nu aş fi avut vreun motiv să vin în Grădină, aş fi ştiut deja totul, pur şi simplu pentru că voiaţi ca eu să ştiu."

"Crezi că noi cunoaştem doar datorită faptului că înţelegem sau crezi, mai degrabă, că la un moment dat, în trecut, şi noi am fost exact ca tine, nu am ştiut nimic despre Cale şi apoi am avut marea binecuvântare de a întâlni ghizi spirituali?"

"Mă gândesc că trebuie să fi fost la un moment dat, în trecut, exact ca şi mine. Apoi aţi întâlnit ghizi spirituali, aţi ajuns să înţelegeţi ceea ce v-au învăţat şi astfel aţi atins obiectivele supreme ale acelei învăţături."

"Şi aşa ajungem la punctul esenţial. Te rog să-ţi imaginezi o lume fără niciun ghid spiritual. Gândeşte-te la această Grădină ca la un loc gol şi rece, fără niciun fel de lumină de genul căreia ai văzut aici, când Ea a avut bunătatea să-ţi ofere posibilitatea de a intra în acest loc sacru."

Nu am putut suporta gândul. Am dezaprobat din cap cu

vehementţă şi am început să mă retrag din apăsarea mâinilor sale de pe umerii mei.

"Astfel te întreb: care este cel mai bun şi, în fapt, unicul mod de a o ajuta pe mama ta? Crezi că îi vei trimite o casă în care să locuiască, un pat în care să doarmă, o bucată de pâine sau un fruct? Crezi că asta o va ajuta, acolo unde este ea acum? Crezi că asta este ceea ce are nevoie? Nu ştii că, în scurtul timp cât a fost în această lume, a avut o casă, a dormit într-un pat, a consumat un munte de mâncare pe parcursul întregii vieţi? Lucrurile acestea au oprit, oare, cancerul?"

"Nu, nu!" am suspinat.

"Deci, ce vei trimite către ea? Lumina albă din inima ta?"

"Lumina, o lampă, o lampă aparte care să o ghideze către un loc fără suferinţă, o lampă a înţelegerii lucrurilor pe care mi le-ai explicat mie."

"Şi cine poate fi lampa ei? Cine o poate învăţa întreaga Cale, de la început până la sfârşit? Cine îi vede întregul ei trecut, întregul ei viitor şi întreaga ei minte: cine ştie exact de ce cunoaştere are nevoie şi care sunt paşii pe care să îi urmeze?"

"Doar un Iluminat", am replicat cu tărie.

"Ce anume creează un Iluminat?" întrebă.

"Acelaşi proces care creează toate lucrurile: acţiunile minţii, acţiunile vorbirii, acţiunile corpului – dar pentru a crea un Ilumiat, acţiunile respective trebuie să fie total pure, trebuie să plantăm în conştiinţă acele amprente mentale care ne vor face să ne vedem pe noi înşine devenind Iluminaţi", am spus de urgenţă.

"Şi care meditaţie este cea care plantează acele amprente mentale în modul cel mai adecvat, perfect?"

"Nu mă pot gândi la nimic altceva mai potrivit, perfect şi complet decât cea pe care tocmai mi-ai explicat-o", am replicat calmându-mă în interior, "deoarece aceasta resprezintă însăşi Calea compasiunii, compasiune care este dragostea pentru toţi ceilalţi ca pentru noi înşine, mai mult decât pentru noi înşine."

"Explică-mi tu acum", spuse dându-mi drumul la umeri şi privind în jos liniştit, "poţi tu, oare, pur şi simplu prin puterea meditaţiei să înlături suferinţele mamei tale şi să-i împlineşti orice dorinţă, dorinţele ei fundamentale, de perfectă fericire şi de existenţă angelică?"

"Dacă această meditaţie mă face Iluminat, îmi dă abilitatea de a mă putea duce la ea şi de a o putea învăţa această Cale în mod perfect, atunci", am spus cu un sentiment brusc de bucurie deplină, "da."

"Atunci trimite-i lumina albă", spuse maestrul Asanga în timp ce se ridica de pe bancă, "trimite lampa, fii tu lampa. Trimite apă celor însetaţi, transformă-te în paharul cu apă. Trimite-le un prieten celor care sunt singuri, transformă-te în acel prieten. Fii un iubit pentru cine are nevoie de un iubit, fii un copil pentru cei care îşi doresc un copil, fii un arbore pentru cei ce doresc să se aşeze şi să se odihnească, fii un trandafir pentru cei care caută frumuseţea, fii toate lucrurile pentru toată lumea, dacă le poţi aduce fericire într-un fel. Trimite totul pe lumina albă, în exterior, odată cu respiraţia ta."

"Ritmul respiraţiei noastre este sincronizat de corpul nostru spiritual şi se modifică în funcţie de starea de sănătate a corpului spiritual. La rândul său, corpul spiritual este afectat de respiraţie. Pe măsură ce mintea se purifică, atât respiraţia cât şi corpul spiritual sunt întregite. Vei descoperi că, pe măsură ce respiraţia poartă lumina, te vei schimba în feluri pe care nu ţi le pot spune acum."

"Datorită acestei practici, a preluării şi oferirii, vei găsi adevărata compasiune, dar trebuie să practici cu seriozitate; şopteşte-ţi ţie însuţi pe măsură ce îţi petreci ziua, "oferire şi preluare"; lasă acest lucru să fie în mintea ta şi pe buzele tale, în mod constant, ca respiraţia însăşi. Poţi face această practică oriunde, în piaţă, în timp ce mănânci, în timp ce lucrezi, în timp ce eşti aşezat pe pat aşteptând să adormi. Te va conduce, îţi spun, către Paradisul

tău, propria ta Grădină, unde trebuie să mergi mai întâi tu însuţi dacă ai vreo speranţă de a o găsi şi ajuta pe draga ta mamă."

"Acum, uite aici, fiule!" şi se aplecă uşor, întinzându-şi mâna. "Ia şi restul acestor plăcinte, pe care le-am pregătit pentru tine!"

Capitolul 10

Luptătorul

Întâlnirea cu maestrul Asanga a fost poate cea care mi-a afectat cel mai mult viaţa până în acel moment. Spre surprinderea mea, am constatat că până acum avusesem foarte puţin interes chiar şi în legătură cu suferinţele pe care aş fi putut să estimez că le voi întâmpina în decursul a câtorva zile şi cu atât mai puţin în legătură cu acele suferinţe inevitabile, care sunt aduse de boală, bătrâneţe şi moartea însăşi. Cu alte cuvinte, obişnuinţa de a încerca să înlătur suferinţa din viitorul meu îmi relevase cât de mult din viaţa mea fusese petrecută negând cursul pe care aceasta urma inevitabil să-l urmeze. Se pare că, eu şi cei din jurul meu, am dezvoltat sofisticate mecanisme interne pentru a bloca complet orice posibilitate de recunoaştere a inutilităţii vădite a celor mai multe dintre activităţile noastre zilnice.

Când m-am simţit pregătit, am început să preiau din micile suferinţe ale celor din jurul meu şi astfel am ajuns la o altă realizare, am înţeles că pur şi simplu nu avusesem niciun interes real, până în acel moment, cu privire la suferinţele lor. Desigur, ştiam că într-o conversaţie este politicos să întrebi despre starea de sănătate a interlocutorului şi despre bunăstarea celor ce-i erau dragi; se întâmplă adesea să primim un răspuns, în special din

partea unei persoane mai în vârstă, în care ne sunt descrise diferitele lor probleme de sănătate precum şi cele ale copiilor şi nepoţilor lor într-o măsură, dar presupun că cei mai mulţi dintre noi ne-am format un fel de deprindere de a bloca auzul acestor lucuri: manifestăm puţin interes real, bănuiesc datorat şi faptului că atât timp cât noi precum şi cei din imediata noastră apropiere suntem într-o stare de sănătate rezonabilă, problemele descrise de oamenii în vârstă par doar aşa, un gen de dificultăţi.

Am realizat că în scurt timp era inevitabil ca eu însumi să stau şi să descriu problemele mele de sănătate unei persoane mai tinere, care urma să mă ignore politicos precum şi eu i-am ignorat pe alţii. M-am gândit că poate motivul pentru care îi ignorăm pe ceilalţi era legat de ideea neexprimată, potrivit căreia oricum nu puteam face ceva semnificativ pentru a-i feri de la degenerarea şi distrugerea organismului ce survine automat, pe măsură ce fiecare an din această viaţă se scurge în următorul.

Am înţeles că era esenţial ca, în timpul meditaţiei asupra preluării şi oferirii, să-mi definesc şi să-mi imaginez foarte clar suferinţa specifică pe care o preluam asupra mea, fie că era a mea, fie altcuiva. Simpla activitate de a face o listă a acestor suferinţe mă făcea să devin imediat mai sensibil. Am remarcat cu o mândrie sănătoasă că dacă urmam cu regularitate şedinţele de meditaţie, era foarte posibil să îmi pot dezvolta acea stare de compasiune, pe care o admiram atât de mult la acei puţini oameni care o atinseseră deja. Gândul că aş putea învăţa să ţin la alte persoane într-un grad ce doar ar aproxima nivelul de preocupare pe care-l aveam pentru propria-mi persoană era plăcut şi întăritor.

Mai presus de toate acestea, am înţeles că dacă menţineam o sinceră motivaţie de a dori să îndepărtez suferinţele tuturor celor din jurul meu şi, în fapt, suferinţele tuturor fiinţelor vii pe care mi le puteam imagina, dacă puteam să-mi imaginez actul sacru de a oferi fiecărei fiinţe vii lucrurile care-i sunt cele mai dragi şi fericirea supremă, atunci aş putea – potrivit explicaţiilor complete

şi convingătoare pe care le primisem în Grădină cu privire la forţele care au creat lumea noastră şi pe noi înşine – să învăţ modalitatea de a scăpa din acest tărâm existenţial al îmbătrânirii graduale şi al morţii şi să ajung într-un loc unde aceste lucruri nu mai există – şi aşa, în cele din urmă, eram motivat să sper că o voi găsi pe mama mea ca să o conduc şi pe ea în acel loc.

Am făcut din şedinţele de meditaţie asupra oferirii şi preluării o rânduială constantă a vieţii mele, pe parcursul fiecărei zile, după sfatul maestrului Asanga. Nimeni nu a ştiut vreodată ceea ce-mi propusesem, am ţinut această practică în mine însumi. De exemplu, am găsit o curioasă plăcere în a dori vechiului meu inamic, bibliotecarul, tot ceea ce el îşi dorea. Pe măsură ce lunile treceau, am început să mă surprind în actul unor activităţi precum oferirea unei ceşti cu apă rece de la fântână în după-amiaza fierbinte, când soarele lovea partea clădirii unde ne aflam, sau altfel de moduri prin care să-l mulţumesc şi să-l ajut, mai degrabă decât să-l încurc. În mod inevitabial, a început şi el să răspundă cu acţiuni similare de bunătate. M-am întrebat de ce nu m-am purtat cu el în acest fel de la bun început; care fusese oare lucrul care mă blocase să văd că cea mai sănătoasă şi mai sfântă manieră de a ne petrece ziua împreună era să ne gândim unul la nevoile celuilalt şi să venim în întâmpinarea acestora pe cât de bine putem.

Pe parcursul rugăciunilor mele de după-amiază şi a revizuirii zilei petrecute, am început să realizez că indiferent de impactul final şi infinit pe care oferirea şi preluarea ar putea să-l aibă asupra realităţii mele, aceasta transforma deja lumea mea imediată într-una plină de bucurie.

Totuşi, cum se întâmplase mereu, am continuat să fiu preocupat de gândul către mama mea şi de dorinţa intensă de a o întâlni pe Domniţa Aurie din nou, o emoţie care, în mod straniu, nu m-a părăsit niciodată, ci s-a intensificat pe măsură ce am început să fac un real progres intern. Am simţit instinctiv că ar trebui să existe un mod prin care să pot transforma acţiunea imag-

inată a meditaţiei asupra oferii şi preluării într-un mod de viaţă mai concret. Astfel am călătorit din nou în Grădină, de data aceasta în mijlocul toamnei, care în deşert nu este mult diferită de toamna timpurie sau chiar vara însăşi, exceptând răcorirea graduală a aerului nopţii.

Am intrat pe poartă într-o după-amiază târzie, după cum mi-era obiceiul, nu doar datorită lungii călătorii, ci şi din cauză că acesta era timpul favorit, atât al Ei, cât şi al meu, întrucât ceilalţi vizitatori ai grădinii şi ai micii capele de piatră, al cărei zid constituia o parte a gardului grădinii, erau de-acum de mult întorşi pe la casele şi familiile lor, pregătindu-se pentru cină.

Inocenţa Ei era de aşa natură încât adesea nu realiza dacă îmbrăcămintea o acoperea sau nu, iar maniera Sa complet lipsită de voluptate făcea ca puţinii oameni pe care-i întâlnisem vreodată să interpreteze greşit această atitudine, drept nepotrivită. Cu toate acestea, în lecţiile pe care mi le acordase, Ea fusese foarte intimă, iar când am văzut călugărul stând sub roşcov, în faţa mea, am realizat că de fiecare dată când Ea şi cu mine intrasem aici, nu fusese nicio altă persoană prezentă.

El mă privea binevoitor în timp ce mă apropiam, iar ochii mei îl analizau pe măsură ce treceam pe lângă minunaţii trandafiri ai grădinii de pe partea stângă şi scunzii, dar înmiresmaţii, pruni de pe partea dreaptă. Prima impresie a fost legată de dimensiunile formei sale: era înalt şi robust, nu era slab, nici solid, ci strălucea de o sănătate aparte – viguroasă şi dârză. Totuşi, când am ajuns în preajma sa, am remarcat însuşirea care-i definea întreaga prezenţă: voioşia ce radia de pe faţa sa, zâmbetul larg neîngrădit – nu acel tip de zâmbet care te face să te întrebi de ce cealaltă persoană zâmbeşte aşa larg, aşa repede, ca şi cum fără să ştim am avea o mare pată ce se întinde până jos pe cămaşă – ci mai degrabă acel zâmbet care imediat te face să vrei să zâmbeşti. Aşa am făcut, iar el accentuă şi mai mult zâmbetul său.

Cum aş fi putut să nu recunosc faţa gloriosului Shanti Deva,

maestrul artei bazată pe acte de compasiune, care cu treisprezece secole în urmă ne lăsase ghidul final pentru o viaţă împlinită. Nici nu am apucat bine să mă minunez de miracolul de a-l întâlni, căci mă şi întâmpină venind spre mine, cam pe la jumătatea distanţei până la copac, aruncându-şi apoi braţele în jurul umerilor mei. M-a condus către zona unde izvorul din fântână urmărea zidul din partea estică, printre mugurii plantelor deşertului, care se bucurau de o rară oportunitate de a se decora zilnic în bogate culori purpurii şi portocalii, fără să beneficieze de rarele furtuni care reprezentau scuza de a apărea doar pentru câteva ore.

"Îţi înţeleg frustrarea", strigă cu voce gravă, joasă, dar voioasă, aruncându-mi o privire complice, vărsându-şi căldura zâmbetului său asupra mea precum o lampă incandescentă. "La ce foloseşte să te gândeşti mereu la o călătorie pe care urmează să o faci, fără să ajungi niciodată să o faci!"

Eram întru câtva obişnuit cu izbucnirile maeştrilor Grădinii; ajunsesem să mă aştept ca ei să-mi cunoască gândurile şi realizasem că – dată fiind starea extraordinară de conştiinţă pe care se părea că o atinseseră – puteau să vorbească în metafore despre realităţile la care metaforele respective se refereau. Ceea ce vreau să spun este că înţelesesem că el ştia deja că voiam să învăţ o metodă concretă prin care aş putea pune în acţiune puiul de compasiune ce începuse să se înteţească în mine; şi că voiam să mă apuc imediat de presanta sarcină de a o găsi şi ajuta pe mama mea şi de a rezolva misterul Domniţei din Grădină.

Dintr-o dată se opri şi îmi apucă braţul ca şi cum am fi fost doi soldaţi ce fac pactul de a sta împreună până la moarte. "Ai găsit inima", spuse simplu, "acum transformă-te într-un Luptător!"

Cuvintele sale precum şi gestul său brusc mă prinseră cu garda jos pentru că nu mă gândisem niciodată la cuvântul *luptător* ca la unul care mi s-ar aplica. "Pardon?" am spus un pic timid.

"Un Luptător!" spuse cu tărie, "Luptătorul suprem! Acel Luptător care ucide moartea însăşi; propria ta moarte şi moartea

celorlalţi."

În urma lecţiilor primite până atunci în Grădină, ştiam suficient cât să nu mă gândesc că maestrul Shanti Deva glumeşte sau exagerează. Am rămas tăcut şi m-am pregătit pentru a asculta cuvintele sale.

"Acest Luptător acţionează în şase feluri diferite; asta în ceea ce-l priveşte. El acţionează în direcţia perfecţiunilor."

"Te rog, învaţă-mă aceste perfecţiuni", am răspuns simplu.

"Perfecţiunile sunt acţiuni care te fac perfect. În ziua când acestea sunt perfecte, devii unul dintre cei Iluminaţi, poţi să curmi suferinţele altora şi să-ţi găseşti propria pace supremă."

"Începem cu acţiunea de generozitate. Un Luptător este generos cu tot ceea ce are: dăruieşte toate lucrurile pe care le are spre utilizare, dăruieşte tot ceea ce a făcut bun vreodată, îşi cedează până şi propriul trup."

Mintea mea se îndrepta spre generozitate. "Sunt generos", am spus. "În cele mai multe cazuri, pot să spun sincer că ofer celor din jurul meu ceea ce au nevoie, când au nevoie din ceea ce am în posesie."

"Posesie?" spuse ca şi cum nu ar fi cunoscut cuvântul.

"Posesie, proprietate. Lucrurile pe care le am, posesiunile mele."

Maestrul Shanti Deva surâse uşor. "Şi ce posezi?" întrebă.

"Lucrurile mele", am răspuns, "cum ar fi haina, cărţile, patul, camera, calul."

"Haina?" întrebă cu inocenţă.

"Da, haina mea, haina pe care o port când este frig."

"Tu posezi haina ta?" continuă.

"Desigur", am replicat, un pic nerăbdător. "Dacă nu eu, atunci cine altcineva?"

"Într-adevăr!" spuse gânditor. "Şi cum anume este să posezi haina ta?"

"Este proprietatea mea, este a mea, ca să o pot păstra sau

purta oricând vreau eu şi nu altcineva."

"Purta?" spuse ca un ecou din nou în mod întrebător. "O poţi purta oricând vrei? Şi păstra, şi purta, oricum doreşti?"

"Desigur!" am repetat.

"Astfel poţi spune", spuse cu insistenţă, "că această haină va fi cu tine mâine? Că o controlezi în mod complet?"

Am făcut o pauză pentru a mă gândi. Posesia înseamnă control; posed haina pentru că o controlez în sensul că o pot păstra sau dărui şi nimeni altcineva în afară de mine nu poate lua decizia asta. Dar oare aş putea spune cu certitudine că mâine voi avea haina?

Adevărul m-a lovit cu putere: "Nu pot să spun că haina mea va fi cu mine mâine. Haina poate să-mi fie luată cu forţa sau furată pe ascuns; poate să se agaţe şi să se rupă în timp ce trec pe poarta de fier; poate să fie distrusă de vreme, în drum spre casă; poate chiar," m-am gândit ceva mai profund, "pierde proprietarul. Este natura însăşi a tuturor hainelor: se învechesc, se uzează, se distrug şi aşa ne sunt luate sau noi ne separăm de ele când murim; altcineva alege şi probează haina şi astfel îşi găseşte un nou proprietar."

"Deci, de fapt", spuse uşor, "nu tu controlezi haina. Alte forţe controlează haina. Haina vine la tine şi haina se desparte de tine."

Am încuviinţat tăcut.

"În fapt, nu posezi nici măcar propria ta piele, propria ta faţă sau propriul tău nume în mai mare măsură decât posezi haina, pentru că acestea vin asupra ta şi îţi sunt luate, indiferent dacă tu vrei să le păstrezi sau nu."

Am încuviinţat din nou.

"De aceea", continuă maestrul, "am vorbit despre a fi generos cu lucrurile pe care le utilizezi, pentru că eşti doar un utilizator, un utilizator de moment şi nu un proprietar, în niciun fel. Oferă ceea ce ai şi fii generos acum cât încă mai poţi oferi pentru că orice ai îţi va fi luat destul de curând."

"Care sunt lucrurile ce trebuie oferite?" am întrebat. "Cum le pot oferi dacă urmează să fiu un Luptător?"

"Începe cu lucruri materiale", răspunse. "Urmăreşte oamenii cu atenţie, pune-te în locul lor; urmăreşte-le privirea, observă ceea ce caută. Începe cu lucruri simple – o ceaşcă de ceai, o pereche de mănuşi, chiar şi o bucăţică de pâine pusă pentru o pasăre."

M-am gândit că a hrăni o mică pasăre nu părea să necesite un Luptător impresionant; dar aproape că înainte ca gândul să-mi răsune în minte, maestru-mi dădu drumul braţului din strânsoare şi îşi ridică pumnul către mine aproape ameninţător. Degetul arătător era îndreptat, iar tendoanele viguroase se puteau vedea de-a lungul braţului său până la punctul unde roba era petrecută peste umărul său. "Doar un Luptător", spuse cu vehemenţă, "ar putea hrăni o pasăre perfect."

M-am uitat către el plin de confuzie.

"Doar un Luptător", repetă, "ar putea să se uite la o pasăre şi să înţeleagă cu edevărat natura păsării, natura gestului de a oferi pâine păsării. Doar un Luptător ar putea înţelege că acest gest poate reprezenta perfecţiunea generozităţii, generozitate care aduce toate fiinţele vii, de peste tot, către o completă perfecţie. Pentru un Luptător, perfecţia actului de generozitate constă în a oferi având o totală conştientizare a modului în care actul de generozitate va crea un paradis mai presus de moarte şi suferinţă pentru oricine este generos în mod perfect."

"Şi cum putem să fim generoşi în mod perfect?" am întrebat.

"Când oferim, având o perfectă conştientizare a ideii că dăruim cu scopul de a ne atinge propria noastră perfecţie, putând să fim în mod perfect de ajutor altora, acest lucru plantează în noi o amprentă mentală pentru a atinge această perfecţie."

"Dacă inima este corect intenţionată, generozitatea este o perfecţiune?" am întrebat.

"Exact!" răspunse.

Ceva mă deranja în legătură cu această idee. "De fapt, nu

are importanţă ce anume oferim atât timp cât dăruim cu această intenţie perfectă?"

"Dacă dăruieşti cu intenţie perfectă", mă corectă, "în mod natural dăruieşti ceea ce este mai bun din ce ai; dăruieşti ceea ce este cel mai potrivit şi cel mai dorit de ceilalţi, în măsura posibilităţilor tale. Un luptător nu este un Luptător doar pentru că este gata să-şi dea viaţa, ci pentru că face orice pentru a-şi da viaţa atunci când momentul va fi venit."

"Trebuie să dăruim tot?" am întrebat.

"Tot, dar cu înţelepciune. A dărui mai mult decât suntem capabili să dăruim, urmând ca apoi să regretăm ulterior este o gravă greşeală. Trebuie să fim generoşi în măsura în care suntem capabili, poate ceva mai mult de cât ne-am gândi că am putea oferi, dar niciodată mai mult de cât inima noastră ar dărui cu bucurie. Începe cu puţin şi construieşte pe această bază în mod constant. Aşa, în cele din urmă, vei reuşi să dăruieşti totul, pentru că doar oferind totul putem obţine totul şi atunci putem oferi tot, tuturor celor care au nevoie."

"Numai lucruri materiale putem oferi?" am întrebat iar.

"Nici nu este nevoie să pui această întrebare. Ştii şi tu că cel mai de preţ dar pe care îl poţi primi este cel care ţi-a fost acordat aici, pe acest pământ sfânt: darul de a înţelege ce anume ne-a creat pe noi şi această lume, de a înţelege cum aceasta se poate transforma într-o lume angelică în locul uneia unde fiecare lucru bun este tras în jos, către pierdere şi suferinţă."

Atunci mă luă de braţ, ca şi cum ar fi vrut să mă conducă peste colţul întunecat al Grădinii, în exterior, unde lumina lunii îmbăia peretele de la est şi unde izvorul uda florile. Nu am apucat să facem mai mult de un pas când, dintr-o dată, îmi dădu drumul la cot şi mă împinse puţin către dreapta; aproape că m-am împiedicat, dar mi-am regăsit echilibrul, găsindu-mă într-o uşoară stare de confuzie. Forma sa impozantă era arcuită în jos, către pământ, faţa sa mare, ovală şi inteligentă uitându-se cu atenţie prin iarbă.

Îşi întinse mâna şi ridică o minunată gărgăriţă purpurie, care se întoarse un pic pe vârful celui de-al treilea deget al său, apoi îşi întinse aripioarele şi zbură.

"Uite!" spuse surâzând, ridicându-se spre mine. "Uite, asta este forma de generozitate care oferă protecţie! Era cât pe ce să calci pe micul nostru prieten, acolo."

Am rămas nemişcat şi m-am uitat jos, în iarba de la picioarele mele, fiindcă aceste cuvinte mi-au reamintit un gând pe care îl rumegam de ceva vreme în mintea mea. "Dar dacă aş fi călcat pe ea..." am început.

"Da?" corpul său se îndreptă uşor, cu instinctul unui filozof care a petrecut ani de zile pe câmpul de luptă al gândirii.

"Nu aş fi putut să o calc decât dacă ea ar avea o amprentă în propria ei conştiinţă care ar forţa-o să se vadă rănită; o amprentă care a fost plantată în conştiinţa ei atunci când ea însăşi a rănit pe altcineva, în trecut."

"Exact aşa!" spuse cu o evidentă siguranţă, precum un cavaler într-un duel, care ştie deja următoarele trei mişcări pe care oponentul său le va face.

"Dacă ea nu ar fi avut o astfel de amprentă în conştiinţa ei, atunci nu aş fi putut să o calc; aş fi păşit către ea, aş fi călcat alături, iar ea ar fi zburat neatinsă."

"Gândeşte-te mai atent!" răspunse maestrul Shanti Deva, şi spuse asta ca şi cum ar fi fost o atenţionare. "Este oare o contradicţie în faptul că tu ai încercat, pe cât îţi stă în putere, să salvezi viaţa unei fiinţe, că ai practicat perfecţiunea generozităţii, fără a avea deloc o putere reală de a salva viaţa fiinţei respective?"

"Pare într-adevăr o contradicţie, o totală contradicţie", am replicat imediat. "Pare că este o acţiune perfect inutilă."

"Vrei să spui", a continuat, "că nu există deloc fiinţe Iluminate, nimeni care a atins perfecţiunea?"

"Nu văd legătura", am răspuns automat înapoi pentru că această întrebare nu părea ca fiind una care ar necesita vreun

răspuns calculat.

"Deoarece, după cum gândeşti tu", continuă cu o cadenţă perfectă, precum un cavaler care şi-a pregătit lovitura dinainte, "aceste fiinţe nu au reuşit niciodată să atingă forma finală a generozităţii perfecte."

"Ba, desigur că au reuşit", am replicat. "Ai spus-o tu însuţi: este abilitatea lor de a efectua cele şase acte de generozitate, precum şi celelalte acte, în mod perfect, lucru care îi defineşte ca Iluminaţi."

"Dar aceştia nu şi-au perfecţionat generozitatea", insistă.

"Ce vrei să spui?"

"După tine, nu şi-au perfecţionat generozitatea deoarece există încă oameni în lume care sunt săraci şi care flămânzesc? Cum să-şi fi perfecţionat generozitatea, cum poate generozitatea lor să fie perfectă, dacă există încă indivizi care au o nevoie disperată de a li se oferi ceva?"

Cu asta, şirul meu de cuvinte neexaminate se opri. Am început să mă gândesc. Începuse să-mi fie clară ideea că perfecţionarea unei virtuţi nu constă în realizarea externă a virtuţii respective, ci mai degrabă în perfectarea interioară a acesteia, în mod necesar acompaniată de expresia perfectă a ei. Ce vreau să spun este că am înţeles că dacă va fi să învăţ vreodată cum să practic generozitatea perfectă, nu ar însemna că sărăcia va dispărea, deoarece sărăcia pe care o anumită persoană o trăieşte reprezintă rezultatul direct al lipsei de generozitate a persoanei respective şi acest lucru nu se va schimba până când persoana în cauză nu va învăţa să fie generoasă.

În acelaşi fel, aş putea perfecta în mine însumi atitudinea de generozitate – aş putea să învăţ să ofer tot ce am şi să învăţ să dăruiesc tuturor celor ce au trăit vreodată. În acelaşi timp, asta nu ar însemna că aş putea să stau şi să mă gândesc la actul de generozitate fără a încerca vreodată să ofer pentru că nimeni nu ar putea avea intenţia perfectă de a dărui dacă nu şi-ar exprima

această intenţie în fiecare acţiune sau gând. Am spus simplu către maestrul Shanti Deva: "Mi-am dat seama, mi-am dat seama acum!"

"Aminteşte-ţi acest lucru!" spuse şi începu să mă conducă prin Grădină. "Pentru că este adevărat pentru fiecare perfecţie; este însuşi felul de a fi al Luptătorului." Ne-am plimbat tăcuţi preţ de câteva minute şi am reflectat asupra faptului că pe măsură ce înţelegeam mai mult, pe atât eram mai capabil să rămân în tăcere, deoarece tăcerea însăşi părea să fie o reflecţie plină de mulţumire, o adevărată mulţumire ce radia călduros din partea maestrului de lângă mine. Odată cu sfârşitul momentelor de tăcere, l-am întrebat despre următoarea perfecţie a unui Luptător.

"Al doilea mod de a fi al unui Luptător", spuse gânditor, cu vocea sa joasă, "este de a duce o viaţă bună: un mod de viaţă perfect etic însemnând un mod de viaţă prin care evită să rănească alte fiinţe vii."

"Prin asta", am întrebat, "vrei să spui să evităm cele zece acţiuni dăunătoare?"

"Da", răspunse. "Şi pe măsură ce avansezi, trebuie să studiezi şi să-ţi însuşeşti cele mai profunde şi mai elevate conduite de viaţă – trebuie să înveţi zilnic mai mult din ceea ce este benefic şi ce nu."

"Ce alte conduite de viaţă există?" am întrebat.

"Ştii deja conduita celor zece percepte şi ştiu că te-ai angajat în conduita codului celor cinci. Când eşti pregătit, trebuie să continui cu codul monahal ce prevede retragerea din lumea laică, un cod ce necesită să nu ai nimic şi pe nimeni – nici casă, nici familie, niciun fel de posesiuni, exceptând angajarea în viaţa spirituală."

"Când eşti ferm în această conduită de viaţă, trebuie să urmezi întregul cod al Luptătorului, un mod de viaţă care este motivat de dorinţa de a deveni Iluminat, un mod de viaţă în care călătoreşti prin lume nu ca un străin izolat printr-un ţinut necunoscut, ci precum un Luptător, precum un cavaler, călătorind de-a lungul

vieţii tale ca pe o potecă dintr-o pădure deasă, rămânând de veghe pentru oricine ar putea avea nevoie de tine, orice persoană pe care ai putea să o ajuţi, oricine căruia i-ai putea fi de folos, în orice fel, punând la dispoziţie tot, de la lucruri mărunte până la cele mai înalte daruri spirituale."

"Mai este încă un cod, mai presus decât acesta, un cod pe care trebuie să ajungi să-l urmezi în viaţa asta, dar acest cod este unul pe care îl poţi învăţa doar de la Altcineva, de la Cineva de care eşti legat în feluri în care nu-ţi poţi imagina acum. Pentru a-ţi însuşi acest cod, trebuie să-ţi dezvolţi faţă de ceilalţi atât o afecţiune extremă, cât şi o capacitate de devoţiune în egală măsură."

De-acum eram bine îmbăiaţi de lumina lunii, iar în partea opusă izvorului puteam vedea chiar mici bobocei roşii înmuguriţi pe minusculii cactuşi rotunzi dintre pietre. Am rămas amândoi într-o stare de serenitate, la marginea apei, privind în jos şi am avut un profund sentiment de pace, mintea mea intrând şi curgând cu micul şuvoi ca şi cum ar fi fost o mare adâncă ce avansează în sine către altă mare. Atunci, maestrul Shanti Deva mă înghionti din nou ca mai înainte, dar de data asta mi-am pierdut complet echilibrul şi am ajuns priponit peste apă şi peste pietrele de după aceasta, zgâriindu-mi mâna de scaieţii dintre pietre. Am aruncat o înjurătură şi m-am ridicat văzându-l înapoi pe iarbă, având capul îndreptat în sus, către stele şi râzând în noapte cu un adânc răsunet grav din stomac. Am simţit un junghi ascuţit de durere, confuzie şi exasperare faţă de acest fel de evenimente neaşteptate, provenind dintr-o atât de neaşteptată sursă. M-am uitat la el fix, nemişcat, cerând explicaţii din privire.

"Al treilea mod de viaţă al Luptătorului", tună, "a treia perfecţie, este chiar asta: arta de a nu cădea pradă mâniei chiar în momentul în care mânia începe să te ardă. Este poate cea mai dificilă dintre toate artele spirituale; necesită infinit mai multă abilitate decât multe dintre lungile meditaţii şi practici similare, de care oamenii sunt aşa repede impresionaţi."

"Cred că aş fi înţeles acest lucru", am spus arid, "chiar şi fără acest interludiu în care era aproape să-mi rup piciorul."

"Sunt două lucruri aici, pe care am vrut să te învăţ", spuse maestrul, ca şi cum nici măcar nu mi-ar fi auzit cuvintele. "Dar vino, mai întâi, aşază-te aici, pe acest pat de frunze uscate. Uite, dă-mi mai întâi pantofii aceia uzi." M-am aşezat pe marginea izvorului, mi-am scos pantofii şi i-am dat maestrului Shanti Deva, care i-a luat şi s-a îndreptat cu ei la mică distanţă, către un mănunchi galben de dedesubtul unui curmal; se aşeză încetinel aşteptându-mă. M-am ridicat şi am păşit către el, oprindu-mă de durere, căci mă condusese peste un petic de mărăcini în picioarele goale.

Mă privi cu un zâmbet răutăcios şi continuă să vorbească ca şi când nu ar fi remarcat situaţia în care mă aflam. "Prima lecţie este, după cum ai remarcat de-acum, cea legată de faptul că situaţii dureroase îţi pot surveni în orice clipă – lucruri care te necăjesc, oameni care te enervează, situaţii în care îţi poţi exersa răbdarea pot fi găsite la fiecare pas, înconjurându-te de peste tot şi de la care vei primi lovituri în momentul în care te aştepţi mai puţin."

Îmi croiam drum peste mărăcini aproape fără să-i ascult cuvintele. Eram prea avansat în interiorul peticului de mărăcini pentru a mă întoarce şi prea depărtat de locul unde era el pentru a merge mai departe. Am rămas nemişcat şi am aşteptat o pauză, dar nu a venit niciuna.

"Oamenii de care nu-ţi place sunt fără sfârşit. Situaţiile care te supără sunt nenumărate. Dacă ai scăpa de bibliotecar, ar fi altă persoană care, în interval de o săptămână, crede-mă, ţi-ar testa răbdarea. Reaminteşte-ţi! Aceste persoane sunt produse de amprentele din mintea ta: scapă de o persoană şi o alta va apărea. Ieşi dintr-o relaţie pentru a evita un partener amar de viaţă, mută-te într-un nou cartier pentru a evita o situaţie neplăcută, schimbă locul de muncă pentru a evita un coleg nesuferit, dar toate aceste

persoane vor fi înlocuite de altele într-un scurt interval de timp."

Ceea ce îndruga devenise un pic cam mult pentru mine; eram ud, tălpile picioarelor îmi ardeau de durere, iar el nici nu se sinchisea să bage de seamă. "Poate", am spus, "dar cred totuşi că viaţa mea ar fi mult mai plăcută dacă aş reuşi măcar să stau departe de una-două persoane, dacă aş putea câştiga ceva mai mult ca să îmi pot aranja mai bine camera..."

"Dar cum rămâne cu calul?" întrebă.

"Ah, da, calul de asemenea, unul ceva mai ascultător; este aşa de dificil dimineaţa în timp ce-l pregătesc pentru călătorie, când sunt deja în întârziere", am replicat, încercând să ies din mărăcini pe partea stângă, nimerind însă în nişte scaieţi şi ciulini mai uscaţi şi mai ascuţiţi. Nu-mi venea să cred că nu mă ajută.

"Iar drumul către casă?"

"Da, ai dreptate! Am uitat de asta! Jumătate plin de praf şi o treime plin de pietre. Destul de exasperant în zilele când sunt deja epuizat de încercările de a mă înţelege cu şeful." Am încercat să văd dacă pot curăţa pământul de scaieţi cât pentru un picior, ca să mi-l pot sprijini apoi pe celălalt pe genunchi măcar pentru a-mi scoate ţepii din talpă. Aproape că eram convins că Shanti Deva nu numai că ştia exact care îmi era problema, dar încerca cu premeditare să mă facă să sufăr. Mi-am aruncat privirea înapoi, către izvor, în ideea de a pleca de acolo dacă aş putea să parcurg toată distanţa înapoi.

"Ai uitat cartea aceea de notiţe, pe care ai încercat să o citeşti?"

Fără să vreau, am pus amândouă picioarele ferm pe pământ cu oarecare forţă. "Acea carte! Cine a putut să scrie aşa ceva? Şi despre un subiect atât de puţin important! Nu pot să cred că nu a fost organizată cu mai multă grijă!" Cu acest gând, răbdarea mea cedă. "Nu ai putea să te ridici pentru un moment, să mă ajuţi, te rog?" am întrebat răspicat.

S-a ridicat într-o clipită şi a traversat cu un salt spaţiul dintre

noi; era înalt bine şi puternic, iar forţa sa, în acel moment, era în totalitate concentrată asupra mea.

"Ce faci?" strigă.

"Încerc să trec peste întreaga mirişte de scaieţi şi ciulini, fără niciun ajutor din partea ta!" am murmurat cu dispreţ.

"Nu, nu asta! Ce faci în mintea ta?" întrebă insistent.

"Încerc să găsesc un mod de a trece peste mărăcini, evident", am replicat vehement.

"Nu asta! Mă întreb dacă realizezi unde se îndreaptă gândurile tale?"

Am făcut o pauză, apoi am replicat: "Ne gândeam asupra unor probleme din viaţa mea, ne gândeam asupra câtorva lucruri importante pe care... dacă aş putea să le schimb, m-ar face mult mai fericit."

"Dar nu ţi-ai dat seama că menţionezi lucruri legate de aproape fiecare detaliu de zi cu zi. Nu ai remarcat că lucrurile care te deranjează, lucrurile care te supără sau te irită sunt aproape în fiecare moment al vieţii tale?"

Din nou am făcut o pauză şi am realizat că avea dreptate. Chiar dacă aş fi dat la o parte ceea ce am putea numi primul strat, întregul nivel primar al lucrurilor din viaţa mea care mă iritau cel mai mult, tot ar rămâne un strat dedesubt şi încă unul dedesubtul acestuia. Era fără de sfârşit şi, după cum am realizat în adâncul minţii mele, problema nu era atât de mult legată de natura vieţii mele, cât era mai degrabă o reflexie a propriei mele minţi, caracterizată de o stare mentală susceptibilă de a găsi probleme cu orice i-ar fi fost prezentat.

A rămas în faţa mea dând din cap afirmativ, ca şi cum ar fi ştiut ce am realizat atunci. Apoi se lăsă pe genunchi, în mărăcini şi-mi ridică piciorul gol peste genunchiul său, începând să scoată fiecare ţeapă cu o perfectă atenţie şi grijă. Toate acestea au fost făcute în linişte, aşa încât nu am avut timp să reflectez la cât de straniu era că una dintre persoanele cele mai însemnate, care au

trăit vreodată pe această planetă, să îngenuncheze în faţa mea, pe parcela de spini, îngrijindu-mi rănile precum ar face o mamă. Mâna sa îmi scutură pantalonii în dreptul gleznei şi am remarcat că stofa devenise jilavă şi călduţă, iar picioarele le-am simţit calde şi vibrante cuprinse în mâinile sale, în timp ce mi le introducea în încălţările care erau şi ele uscate şi moi. Se ridică şi spuse uşor: "Mergi acum către copacul de acolo şi aşază-te să stăm împreună puţin. Îmi pare rău dacă ţi-am cauzat durere, dar am vrut să-ţi aminteşti mărăcinii, baia şi căzătura."

"Modul în care gândeşti despre lumea ta este al unui fraier şi nu al unui Luptător. Încetează de a-ţi mai vedea desfăşurarea zilei ca pe o cursă cu obstacole, presărată cu oameni, lucruri şi situaţii împotriva cărora trebuie să lupţi! Nu poţi să învingi mereu, nu poţi să te confrunţi cu orice persoană iritantă şi să o îndepărtezi, în aceeaşi măsură în care nu poţi să îndepărtezi fiecare piatră de pe drumul pe care îl faci de acasă la bibliotecă."

"Această idee din străfundul minţii tale, potrivit căreia viaţa ta s-ar îmbunătăţi substanţial dacă ai putea îndepărta câteva lucruri este o capcană fără sfârşit. Dacă vei continua să laşi această idee să-ţi rămână în gânduri, aceasta va continua să te facă nefericit pentru că nu se poate realiza niciodată. Dacă te gândeşti la acest lucru pentru un moment, vei fi forţat să-l admiţi. Lumea ta sau cel puţin lumea ta de la momentul actual este precum această parcelă de mărăcini care, oricât de mult am dori, nu se poate transforma într-o pajişte cu iarbă moale."

"Imaginează-ţi o persoană stupidă, alergând când aici, când acolo, în această Grădină, în picioarele goale, trăgând înapoia sa imense bucăţi de piele tăbăcită, aruncându-le peste fiecare petic de spini şi peste fiecare porţiune cu pietre şi praf, pe întreaga întindere a acestui loc. Iar acum priveşte în jos şi observă propriile tale picioare, acoperite în încălţări, păşind cu uşurinţă peste mărăcini şi scaieţi, ducându-te până la palmierul acela plăcut de acolo. Nu poţi să te lupţi cu fiecare obiect sau persoană neplăcută din lumea

ta în aceeaşi măsură în care nu poţi acoperi întreaga planetă cu piele! Mai bine poartă pantofi, mai bine învaţă arta de a-ţi învinge propria mânie, mai bine învaţă stăpânirea de sine!"

Mă conduse apoi către un loc acoperit cu frunze uscate de palmier şi ne-am bucurat puţin de aerul nopţii. Atunci, o întrebare îmi veni în minte: "Dar, deseori", am spus, "pare mai bine, pare ca o descărcare când ne vărsăm mânia deschis şi o dăm afară din noi."

Râse cu râsul său profund şi mă privi drept în ochi. "Desigur că este bine să avem o atitudine deschisă, să-l informăm pe acela care ne răneşte dacă avem încredere că acest lucru va îmbunătăţi situaţia. Dar ideea că orice gând sau expresie de mânie ar putea fi ceva bun..." surâse din nou. "Presupun că ai putea crede asta dacă nu ai ştii nimic despre modul în care amprentele mentale sunt plasate în conştiinţă sau dacă ai eşuat în mod jalnic să realizezi cât de destructivă poate fi mânia."

"Şi asta mă aduce la a doua lecţie pe care am sperat să ţi-o dau, cu mărăcinii. Nu numai că trebuie să înveţi să porţi pantofi, dar trebuie să înveţi să percepi distrugerea pe care o lasă trezirea mâniei. Când erai în mijlocul mărăcinilor, a fost un moment în care erai gata să mă laşi aici, a fost un moment în care ai încetat complet să mai asculţi ce spuneam, în care erai gata să arunci într-un minut fiecare lucru bun şi pur pe care l-am petrecut împreună, în această sfântă noapte, şi totul din cauză că te simţeai un pic inconfortabil."

"Vreau să-ţi aminteşti acest lucru; vreau să-ţi aminteşti cum erai gata să pleci de aici acum câteva minute! În nopţile ce vor veni, în care vei merge mai departe alături de fiinţele sfinte în Grădină, vreau să te gândeşti cum, într-un moment de furie pe Shanti Deva, datorat câtorva ţepi din picioarele tale şi unei udături de pe pantalonii tăi, aproape că ai renunţat la ceea ce se va dovedi ca fiind cea mai mare răsplată a unei vieţi de om. Nu, nu poţi să permiţi furia, nici măcar pentru un moment, căci în acel moment

poţi distruge tot ce ai construit şi tot ceea ce ai putea vreodată atinge."

Se aşează pe frunzele moi de palmier şi m-am aruncat şi eu lângă el, eliberând în mod inconştient un suspin adânc, pentru că am realizat adevărul celor pe care le spusese şi cât de puţină tărie aveam. Îmi cuprinse umărul şi zâmbi, uitându-se împreună cu mine peste Grădină. "Ai răbdare, opreşte mânia, opreşte chiar şi mânia datorată frustrării legate de ceea ce pare să fie propriul tău progres greoi de-a lungul Căii. Păstrează-ţi echilibrul, menţine-ţi stăpânirea de sine, nu doar în ceea ce priveşte obstacolele şi problemele externe, ci chiar şi în interiorul tău – fii bun cu tine însuţi, încurajează-te: este mult mai bine pentru a ajunge unde vrei să fii."

"Pe parcursul studiilor spirituale, cei înţelepţi suferă. Dacă doreşti doar confort, nu vei fi niciodată Înţelept. Nu te ataşa excesiv de micile plăceri, ci caută-le pe cele mai înalte. Învaţă nu doar să faci faţă durerii, ci şi să o utilizezi ca pe o unealtă, ca pe o cărare în sine – te face să fii onest, te face să fii umil, îţi permite să ai sentimente faţă de ceilalţi care sunt mai puţin norocoşi decât tine. A ceda în faţa frustrării sau mâniei nu poate aduce decât distrugere; a învăţa să trăieşti în durere şi să o foloseşti este o îndemânare care îţi va folosi tot timpul, în bună măsură, până în ziua când eşti pentru totdeauna mai presus de orice durere. Un adevărat Luptător învaţă să fie de neclintit."

Am mai stat ceva vreme, după care mica mea aventură, noaptea lungă şi, în cea mai mare măsură, efortul de a învăţa lucruri noi, de a-mi examina inima cu sinceritate, au început să mă secătuiască – şi am aţipit puţin. În timpul somnului am avut un vis în care m-am văzut copil şi m-am gândit la sărbătoarea zilei de 1 mai, ceva de care nu îmi mai amintisem de mult timp. În însorita dimineaţă, stăteam în bancă, la şcoală şi mă uitam pe fereastră la un grup de colegi, băieţi şi fete îmbrăcaţi în haine luminoase, de primavară. Dansau în jurul unei prăjini decorate pentru

luna mai, fiecare ţinând capătul unei panglici colorate, care era legată de vârful prăjinii, cântând şi făcând salturi în cerc, spre stânga. Eram singur în clasă şi mă simţeam atras de sărbătoare, dar cumva nu eram în stare să mă ridic şi să alerg ca să iau parte la joc.

Atunci, un călugăr binevoitor, cu ochi negri şi zâmbet liniştit, întră înăuntru şi mă conduse într-o încăpere ca o catedrală, cu o boltă foarte înaltă, cu ferestre mari, înalte, ce se vărsau în lumina soarelui, cu o podea fină de lemn care strălucea de lustru. Mă împinse uşor, către centrul luminat de soare, plin de aer, şi spuse: "Joacă, joacă oricum îţi place, fă-ţi propriul tău joc!" Am alergat în soare, în mijlocul catedralei goale, plină de strălucire, am început să mă învârt, doar să mă învârt în dansul unui copil, fără să mă gândesc la nimic, cu braţele aruncate în afară şi cu capul pe spate râzând.

Shanti Deva mă luă uşor de mână; stătea deasupra mea, corpul său impunător fiind conturat de lumina lunii, apărând maiestuos în roba sa.

"Hai acum!" spuse cu blândeţe.

"Sunt un pic obosit", am răspuns. "Nu aş putea să stau un pic mai mult?"

"Ba ai putea", răspunse liniştit, "ai putea, dar nu este timp."

"Avem toată noaptea."

"Nu poţi să fii sigur."

"Doar câteva minute."

"Nu e nevoie."

"Am nevoie."

"Nu ai."

"Hai, doar un pic."

"Plecăm acum."

"Unde, de ce?"

"Mama ta."

M-am ridicat rapid. "Mama?"

"Mama ta. Vino!"

"Este aici?"

"Nu am spus asta."

"Atunci ce vrei să zici?" am spus, ridicându-mă cu letargie.

"Ea te aşteaptă, are nevoie de tine, vrea să vii. Te odihneşti sau vii?"

"Vin desigur, vin!" Am simţit noi forţe, oboseala era risipită complet, iar speranţa m-a făcut uşor şi voios.

"Ştiam că vei veni!" şi a păşit înainte ferm şi rapid. Nu am avut probleme în a ţine pasul. "Eşti binecuvântat cu tăria bunătăţii; simţi bucuria de a şti că faci bine, simţi măreţia binelui de a te ridica pentru a o ajuta pe mama ta."

Într-adevăr, m-am simţit împrospătat într-un fel pe care nu mi-l pot aminti bine. Doar în câteva momente eram lângă draga bancă de lemn, la baza roşcovului, şcoala Ei. Aici, Shanti Deva se roti astfel încât roba sa descrise un mare cerc şi apoi mă luă de mâini.

"Aici este unde va fi şi curând", spuse bucuros.

M-am uitat cu speranţă către faţa sa şi am zâmbit fără să vreau, văzând propriul său zâmbet strălucind. "Ce? Ce va fi?"

"Este pe acest pământ sfânt", spuse aplecându-se o idee către micul petic de iarbă pe care Ea şi cu mine ne aşezasem adesea, "ce va fi, în curând, şi mai sfânt şi unde vei fi instruit în ultimele două dintre cele şase perfecţiuni de cineva mai presus decât mine."

Am făcut o pauză de moment, pentru că, în ciuda nopţii lungi din Grădină, ştiam că mă învăţase doar trei dintre perfecţiuni şi că mai rămăseseră trei. Îmi arătase cum să dăruiesc, cum să urmez o viaţă bună şi cum să nimicesc furia – doar acestea trei.

"Dar cum rămâne cu a patra perfecţiune? Cine mă va învăţa cea de a patra?" am strigat aproape înfricoşat că o voi pierde.

"A patra este bucuria, bucuria de a fi bun, bucuria de a face bine, senzaţia plăcută de a fi bun şi senzaţia plăcută care te face să te ridici când eşti obosit, să mergi mai departe şi să faci mai mult

bine: o bunătate pe care odată ce ai gustat-o, nu te poţi îndoi de dulceaţa ei. Pur şi simplu aminteşte-ţi de mama ta, pentru că mama ta aşteaptă, şi fiecare moment care trece fără tine ea-l petrece în durere şi confuzie, oriunde ar fi; este un moment în care tu trebuie să fii în picioare, făcând eforturi pentru cele mai înalte lucruri spirituale, astfel încât să poţi ajunge la ea şi să-i oferi aceste daruri nepreţuite."

"Este o cale a bucuriei către un oraş al bucuriei şi o sarcină plină de voie bună în a o aduce cu tine. Nu ai niciun motiv să fii descurajat, niciun motiv pentru a ezita vreodată, niciun motiv pentru a te întoarce vreodată înapoi. În spatele tău nu este decât moartea, în spate şi pentru totdeauna este aruncat modul de viaţă care aduce numai durere în prezent şi în viitor, o viaţă în care se acumulează lucruri şi persoane care nu pot decât să fie pierdute iar. Eşti pe drumul cel bun, ai găsit drumul cel bun – bucură-te, fugi înainte, găseşte-o, joacă, joacă oricum îţi doreşte inima!" Şi râse din nou cu acel râs plin şi adânc, iar lacrimile ne umplură ochii amândurora.

Capitolul 11

Vacuitatea

Şi astfel eu, şoarecele de bibliotecă, am început să duc în secret viaţă de Luptător. A fost o adevărată nouă experienţă, un nou mod de a percepe lumea în care trăisem dintotdeauna, întrucât câmpul de bătălie al acestui Luptător în particular consta în aceeaşi veche bibliotecă, cămăruţa de la schit şi aleea pe care mergea după-amiaza la piaţă pentru a-şi procura legumele. M-am simţit într-adevăr ca o persoană diferită pentru că acum aveam un obiectiv total diferit decât avusesem în trecut. Mersul meu anterior prin viaţă părea ca o plimbare pe un bulevard plin de magazine, faţă de care eram un client, un consumator care mă uitam prin vitrine ca să văd dacă era ceva ce mi-aş fi dorit, urmând apoi să fac orice era necesar să obţin ceea ce am vrut.

Viaţa de Luptător era total diferită. Eram un cavaler într-o armură strălucitoare şi mergeam pe cele două picioare ale mele ca şi cum aş fi călărit pe un cal măreţ şi puternic. Când mă uitam în jurul meu, la bibliotecă sau pe stradă, era precum aş fi observat panorama dată de un scaun regal: priveam la toţi subiecţii din jurul meu şi visam la diferite feluri în care să le pot fi de ajutor, să-i pot face fericiţi, să le asigur viitorul şi fericirea supremă. Le dăruiam tot ce puteam, cuvinte frumoase, priviri blânde, felicitări, îi ajutam financiar din puţinul pe care-l aveam, le spuneam cuvinte

de încurajare, aducându-le atât de mult din sfera spirituală pe cât gândeam că ar putea să le fie pe plac; în acelaşi timp, în mintea mea le ofeream măreţe grămezi de comori, profunde realizări spirituale şi toate lucrurile din lume de care niciun om nu putea spune că i-ar aparţine – albastrul cerului, sunetul mării, florile ce cresc pe fiecare munte de pe planetă. Asta am făcut cu sinceritate deşi nimeni nu a ştiut vreodată. Am făcut acest lucru având dorinţa ca ei să poată avea într-o bună zi tot ceea ce le ofeream, în special Iluminarea însăşi.

Mai presus de toate, am remarcat o profundă şi mulţumitoare bucurie care creştea în mine în fiecare zi, oră după oră. Pe măsură ce bucuria creştea, creştea şi setea mea de cunoaştere pentru că ştiam că învaţătura mea nu era completă. Precum un cal în apropierea apei, ştiam că sunt aproape, mai aproape şi mai aproape, şi simţeam că mă cuprinde un fel de obsesie de a atinge obiectivele despre care ştiam acum că pot fi atinse: voiam să găsesc perfecţiunea, ştiam că aş putea să o găsesc pe mama, ştiam că ea se află aproape acum. Instinctul îmi spunea că acum eram suficient de aproape pentru a o vedea şi pe Cea Aurie din nou, că sfârşitul căutării mele, mama, maeştrii Grădinii, Cea Aurie vor veni laolaltă, în curând. Astfel am mers din nou în Grădină, gândindu-mă că poate venise noaptea acestor fapte.

Îmi amintesc în mod distinct data când s-a întâmplat, nimic nu m-ar putea face să uit, a fost pe douăzeci şi şapte iulie, în mijlocul verii. Am intrat în Grădină târziu, pe înnoptate, destul de mult după ce pământul se răcise după căldura zilei. M-am aşezat la baza băncii, dedesubtul roşcovului, îmbătându-mă în dulcele parfum al brizei deşertului, ce reprezenta un dulce repaus după neclintita arşiţă din timpul zilei, care lovea faţa şi usca nasul şi ochii precum curentul venit de la un cuptor.

M-am aşezat şi m-am pregătit să meditez, urmând paşii de încălzire, încet şi cu satisfacţie, ca şi cum mi-aş fi pus o veche, dar moale mănuşă sau ca şi când aş începe o conversaţie cu un vechi

prieten drag. Aproape terminasem când am simţit o mişcare la poarta Grădinii şi apoi o mică formă mişcându-se uşor de-a lungul trandafirilor de un roşu intens, ce se aflau lângă zidul din nord. Forma se opri în dreptul unui tufiş ca şi cum ar fi spus o mică rugăciune, după care merse mai departe.

Mai întâi, am reuşit să văd capul călugărului, bine conturat, tuns scurt, având părul negru ca de catifea, iar apoi roba şi corpul său. Nu am văzut mai mult decât aceste mici indicii înainte să mă regăsesc în mod involuntar stând în picioare cu palmele unite în dreptul pieptului şi aplecat în semn de profund respect. Am ridicat uluit privirea, aproape înfricoşat, pentru că în faţa mea era Gautama Buddha însuşi. Deşi nu arăta deloc aşa cum m-aş fi aşteptat, nu era nicio îndoială şi nicio nelămurire cu privire la cine era El.

Nu era înalt, ci doar de statură mijlocie, fiind suplu. Stătea uşor aplecat şi avea un aer de modestie ce aproape că părea timiditate. Fiecare gest al său era simplu şi graţios precum era întregul său aspect, precum era roba sa: curată, elegantă, pur şi simplu turnată pe corpul său, delicată şi durabilă de-o viaţă. Nimeni nu ar fi putut să-i ghicească vârsta, presupun că aş putea spune undeva între douăzeci şi şapte şi douăzeci şi opt, dar faţa sa nu dădea niciun indiciu clar. Era simplu în sine, iar prima impresie, în afară de modestie, era una de onestitate: ochii îi erau prietenoşi şi deschişi, clipind rar, de cele mai multe ori în jos, în semn de modestie, iar modul în care ţinea faţa exprima o fericire liniştită dată de zâmbetul armonios uşor schiţat şi de faţa întinsă şi inteligentă. Pielea şi toate celelalte erau la fel ca la majoritatea oamenilor, nu ca şi când ar fi radiat în lumină sau ceva de acest gen, dar exista o altfel de radiere a sa, una fără culoare sau formă, un fel de căldură pură, care-i îmbăia ochii, faţa, mâinile sale graţioase şi restul corpului până la picioarele desculţe; şi această căldură radia în exterior, cuprinzând întreaga Grădină, îmbăindu-mi fiinţa şi îndrumându-mă să fac o plecăciune înaintea Celui

ce părea că nu avea nevoie şi nu dorea un astfel de gest. Dar am făcut plecăciunea.

"Aşază-te", spuse încet, "aşază-te, te rog aşază-te!" Şi m-am aşezat instinctiv, acolo, pe iarba din faţa băncii, făcând încă o plecăciune şi rugându-mă ca el să stea pe bancă. A făcut acest lucru foarte natural, deşi cu o oarecare ezitare, ca şi cum nu s-ar fi considerat demn de un asemenea tron. S-a aşezat uşor, privind în jos, către iarbă, aproape ruşinat, precum o fată tânără care este singură în faţa unui străin. Am rămas aşezaţi, în tăcere.

După un timp îşi întinse mâna către mine şi am văzut că ţinea în mână un trandafir cules din tufişul ce fusese în drumul său. Nu a vorbit, ci doar a ţinut trandafirul îndreptat către mine, ca şi când m-ar fi rugat să-l privesc, ceea ce am făcut. Nu am schimbat niciun cuvânt, pur şi simplu m-am uitat la trandafir. Nu am nicio idee la ce anume s-a uitat el însuşi pentru că mă simţeam încă profund uluit de prezenţa sa pentru a-l putea privi în faţă.

Retrase atunci trandafirul, apoi se ridică brusc şi îşi puse trei degete sub bărbia mea ridicându-mi faţa încet, să-l pot privi în ochi. Apoi spuse, "Trandafir", şi îşi întinse aceleaşi degete, de la ambele mâini, către pleoapele mele şi mi le închise păstrându-şi apoi degetele acolo. În mintea mea am vizualizat un trandafir, un perfect trandafir roşu.

Atunci degetele sale îmi deschiseră ochii din nou, întinzând către mine iar trandafirul şi spunând "Nu gândi *trandafir*!" Am încercat să nu gândesc "trandafir", am încercat să nu-i văd imaginea şi am privit din nou mâna sa. Pentru un moment, doar cât o scurtă străfulgerare, am văzut un mic colţ roşu schiţat în fundalul aerului negru al nopţii, iar apoi privirea mi-a sărit şi am văzut ceva rotund şi roşu o idee mai jos şi în final ceva verde, subţire şi drept. Apoi, în următorul moment, mă uitam din nou la trandafir.

"Încă o dată", spuse simplu.

Mă lăsă să mă uit la trandafir, după care îşi retrase mâna închizându-mi uşor pleoapele, după care spuse iar: "Trandafir!"

M-am gândit la "trandafir", aveam conturul şi culoarea unui trandafir în gândurile mele şi atunci îmi deschise din nou ochii uşor spunând iar: "Nu gândi *trandafir*!". Îşi aduse mâna în faţa mea şi încă o dată, pentru un moment, privirea mea dansa peste anumite culori şi forme înaintea momentului imediat următor când am văzut un trandafir în mintea şi în faţa ochilor mei.

Atunci se aplecă, atinse pământul cu degetul şi ridică pe vârful acestuia o mică furnică neagră. Îşi puse apoi degetul pe trandafir, lăsând furnica să meargă pe acesta. Furnica se lansă într-o cursă peste petalele trandafirului, mergând în gol şi apoi întorcându-se, mergând după aceea pe marginea cealaltă, rămânând suspendată în aer şi căzând aproape de pe trandafir, continuându-şi cursa din nou în evidentă panică. Gautama aşeză trandafirul pe pământ, iar furnica dispăru printre firele de iarbă.

Atunci cuprinse trandafirul cu mâna şi tot ceea ce puteam vedea era conturul negru al acestuia. Îşi ridică mâna în dreptul feţei şi îşi deschise larg ochii săi, de un maroniu adânc, întorcându-şi uşor capul într-o parte, uitându-se el însuşi la trandafir, rămânând cu privirea asupra acestuia.

Tot ce am putut să văd au fost ochii săi, iar în acei ochi am citit un fel de mulţumire extraordinară, un fel de fericire, pe când privea trandafirul, şi am realizat în acel moment că vedea ceva ce eu, în prezenta mea condiţie, nu aş putea vedea niciodată: avea experienţa unei profunde stări de extaz datorată aceluiaşi lucru la care mă uitasem şi eu. În acel moment, am realizat că nu putea fi acelaşi lucru la care mă uitasem şi eu. Gautama îşi închise graţios palma în jurul trandafirului întorcându-şi acei ochi strălucitori către mine.

"Pentru un moment", spuse uşor "ai văzut trandafirul înainte să gândeşti *trandafir*, ai văzut câteva simple forme şi bucăţi de culoare. Atunci, mintea ta s-a gândit la acestea ca *trandafir*. Biata furnică a perceput aceleaşi forme şi culori, dar a gândit *pericol*, apoi *moarte* şi a fugit să-şi salveze viaţa. Când m-am uitat la

aceleaşi culori şi forme, am văzut toată eternitatea şi toate minţile fiecărei fiinţe care există şi le-am iubit."

Gautama făcu o pauză şi îşi închise ochii, ca şi cum ar fi aşteptat ca mintea mea să perceapă înţelesul cuvintelor sale şi apoi să se gândească la acestea în mod clar, înainte ca să continue. Apoi îşi întinse mâna deschizând-o şi mă întrebă: "Cine a văzut corect? Ce este acest obiect? Este un trandafir? Este Moartea? Este toată omenia şi dragostea perfectă?"

În prezenţa sa, m-am simţit ca şi cum mintea mea ar fi a altcuiva, ca şi cum ar fi aparţinut unui mare şi iluminat sfânt. Nu am ezitat să răspund, dar nu a fost nevoie de cuvinte. Ceea ce ţinea în mână era fiecare dintre acele lucruri, toate acele lucruri şi niciunul dintre acele lucruri. Era, pentru fiecare dintre cele trei fiinţe care se uitau la acesta, exact ceea ce acestea vedeau cu adevărat; era suma tuturor lucrurilor care păreau să fie ale celor trei fiinţe; şi nu ar fi putut să fie niciodată trei lucruri complet diferite, în acelaşi timp. Era ceea ce vedea fiecare.

Şi-a închis mâna iar, făcând o pauză. Se aplecă şi îmi şopti impunător: "Vezi-l acum precum eternitatea; vezi-l acum ca pe toată umanitatea şi cunoaşte iubirea perfectă pe care o am pentru ei." Îşi deschise iar mâna şi, într-o bucurie aproape de o stare de transă, m-am uitat cu nerăbdare în palma sa. Am văzut... un simplu trandafir.

Mi-am închis ochii cu dezamăgire şi am spus doar: "Nu pot!"

"Ştiu", spuse.

"De ce?"

"Ştii foarte bine; tu vezi doar ceea ce mintea ta te forţează să vezi; tu vezi doar ceea ce amprentele mentale din mintea ta îţi permit să vezi, chiar dacă te uiţi la exact acelaşi lucru la care mă uit şi eu, care văd toată eternitatea, toate vietăţile şi simt toată dragostea pentu acestea."

Mi-am închis ochii şi am gândit *trandafir*. Am deschis ochii şi am văzut *trandafir*.

Atunci, îşi ridică picioarele în dreptul băncii punându-şi-le cruciş sub roba sa, intrând apoi în meditaţie. Mi-am încrucişat şi eu picioarele şi am intrat în meditaţie. Liniştea a crescut, am pierdut sunetul Grădinii, apoi am pierdut mirosul şi sentimentul dat de Grădină, apoi am pierdut sentimentul că stau în Grădină şi apoi, în final, am pierdut şi sentimentul că aş gândi şi chiar al propriului meu eu. Era o perfectă şi totală linişte.

Am văzut vacuitatea. Şi a fost singurul lucru pe care l-am văzut. Nu a fost nimic altceva.

Când s-a terminat, lucrurile au început să vină la loc. Eram conştient de revenire şi apoi am fost conştient de mine însumi. Am realizat atunci, în acel moment, pentru prima dată, că văzusem vacuitatea.

Am ştiut că am văzut o fiinţă Iluminată şi astfel am realizat că Cei Iluminaţi există cu adevărat.

Am înţeles perfect că voi deveni eu însumi un Iluminat, în decursul a şapte vieţi, şi astfel am realizat că viitoarele mele existenţe erau reale.

Am înţeles că acea Cale era perfect adevărată.

Ştiam că voi avea alt nume când voi deveni Iluminat.

Ştiam că cele şapte vieţi vor fi bune, lipsite de suferinţa reală, înconjurate de părinţi iubitori, de învăţători buni şi eruditi, de prieteni spirituali şi de lecţii exact aşa cum aveam nevoie, fără greş.

Ştiam că ceea ce văzusem era real. Nu m-aş mai fi putut îndoi iar de aceste lucruri. Ştiam că nu mă înşelam, că nu eram nebun sau sub impresia unei iluzii. Ştiam că nimeni, vreodată, nu ar putea să spună ceva care m-ar face să mă îndoiesc de ceea ce văzusem.

Ştiam că înţeleg cele expuse de orice carte sfântă din lume; ştiam că înţelesesem măreţul ocean al cunoaşterii în întregime, ca şi cum ar fi fost redus la o lacrimă din ochiul unui copil. Şi ştiam adevărul acestor cărţi sfinte, ştiind că trebuie să-mi dedic viaţa

pentru a le păstra în această lume pentru ceilalţi care vor veni după mine.

Am iubit orice vietate. O lumină a ieşit din pieptul meu, o puternică coloană de lumină, fără culoare, care s-a propagat în exterior şi a atins fiecare fiinţă. Am ştiut atunci că voi trăi întotdeauna pentru fiecare dintre acestea, doar pentru acestea şi că nu mai aveam nimic altceva de făcut vreodată.

Am ştiut că icoanele celor Iluminaţi erau adevărate. Am ştiut că trebuie să avem grijă de acestea. Am ştiut că trebuie să mă închin în faţa lor şi când va fi venit timpul să mă ridic – să mă închin cu umilinţă şi reverenţă în faţa lor.

Am ştiut că văzusem o altfel de realitate, o realitate adevărată, o realitate într-adevăr mai înaltă şi mai pură. Ştiam că nu există niciun lucru similar în realitatea pe care o cunoşteam. Ştiam că realitatea aceasta nu era pură. Ştiam că nu era nimic în această realitate care ar putea fi pur vreodată. Dar ştiam că, dintre toate lucrurile din această realitate, diamantul era acel lucru care era într-o mică măsură aproape de a fi pur, pur ca şi duritate, pur ca şi claritate şi aproape pur ca şi consistenţă.

Eram conştient că voi muri la un moment dat. Ştiam că mintea mea nu era încă pură. Ştiam că mintea mea percepea lucrurile greşit şi aşa fusese dintotdeauna, până în momentul în care am văzut vacuitatea. Ştiam că şi acum, după ce revenisem, vedeam din nou lucrurile greşit şi voi continua să le văd astfel până aproape de a fi Iluminat. Ştiam că pot citi gândurile. Ştiam că, dacă m-aş dezvolta temeinic, aş putea realiza miracole.

Ştiam că acum eram o persoană diferită deoarece din toată multitudinea de oameni din lume, văzusem vacuitatea, văzusem toate celelalte lucruri şi nu mai aveam să sufăr ca mai înainte. Se sfârşise. Intrasem pe drumul de ieşire cu siguranţă, cu o dulce siguranţă pe care urma să o port cu mine, mereu după aceea.

M-am uitat la Gautama cu recunoştinţă. S-a uitat lung în jos, la mine, în completă tăcere şi completă bucurie. Ştia tot.

Capitolul 12

Îngerul

După experienţa din Grădină alături de Buddha, viaţa mea s-a schimbat în întregime. Ne-am putea imagina o persoană care ştie tot ceea ce va urma să i se întâmple în viitor şi care a văzut cele mai înalte lucruri dintre toate? Ce mai rămâne de făcut? Efectele celor pe care le-am văzut în fiinţa mea au continuat pentru mulţi ani, devenind în mod constant mai clare şi determinând ca lucrurile să se dezvolte în interiorul meu, realizări şi dorinţe care deveneau mai adânci şi mai dulci cu fiecare an care trecea. La scurt timp după aceea am simţit nevoia să merg la sfântul stareţ al schitului şi să-i cer permisiunea de a-mi lua angajamentele de călugăr. Nu a fost o mare schimbare în viaţa mea externă, ci mai degrabă mă simţeam ca şi cum m-aş fi întors acasă, ca şi când viaţa de călugăr reprezenta condiţia mea naturală. După ceremonia de intrare în ordin, am dus o viaţă sinceră de călugăr aproape fără să realizez.

Munca la bibliotecă căpătă o nouă semnificaţie; m-am simţit împins să caut şi mai multă cunoaştere cu privire la ceea ce mi se întâmplase în Grădină. Am început să citesc cu băgare de seamă marile şi vechile volume spirituale care erau păstrate acolo. Cu timpul, am ajuns asupra cărţilor sfinte care fuseseră lăsate în urmă de fiecare dintre maeştrii Grădinii. Învăţătura lamei de ras şi a mierii am găsit-o în lucrarea "Ghidul Modului de Viaţă al

Luptătorului", a maestrului Shanti Deva, iar explicaţia adevărului durerii în "Cartea cea Mare a Paşilor Căii", scrisă de însuşi Tsong Khapa cel Mare. Am găsit, de asemenea, toate detaliile meditaţiei expuse de maestrul Kamala Shila în propria sa lucrare "Paşii Meditaţiei".

Oricărei întrebări suplimentare în legătură cu demonstraţia maestrului Dharma Kirti asupra existenţei vieţilor trecute şi viitoare, i-am găsit răspunsul în lucrarea sa "Comentariu asupra Percepţiei Valide", în al doilea capitol. Multe din învăţăturile maestrului Vasu Bandhu cu privire la moarte le-am găsit în "Antologia Impermanenţei", cuvintele lui Buddha însuşi şi în meditaţia asupra morţii din "Cartea cea Mare". Lumile infinite şi tărâmurile terorii despre care menţionase le-am găsit descrise în detalii amănunţite într-una din scrierile sale, "Casa Tezaurului Înaltei Cunoaşteri". Am dobândit o minuţioasă înţelegere a stărilor mentale negative, asupra cărora Maitreya m-a învăţat să lupt, din diferitele lucrări asupra perfecţiunii înţelepciunii şi în special din propria sa lucrare "Ornamentul Realizărilor" şi din comentariile de mai târziu asupra acesteia.

Învăţăturile cu privire la amprentele mentale, al rolului pe care acestea îl joacă în viaţa şi lumea noastră, le-am găsit descrise în detaliu de către Întâiul Dalai Lama însuşi, în comentariul său asupra celui de-al patrulea capitol al lucrării "Casa Tezaurului", compusă de maestrul Vasu Bandhu. Detalii foarte importante asupra modului în care amprentele sunt păstrate în conştiinţă şi cum acestea se maturează acolo le-am descoperit iar în discuţia maestrului Tsong Khapa asupra crezului "Şcolii Conştiinţei sau a Minţii" (*Cittamatra*) în lucrarea sa "Clarificarea Gândirii Adevărate". Punctele de detaliu asupra modului de viaţă etic le-am găsit în lucrarea maestrului Guna Prabha "Rezumatul Disciplinei" şi în comentariile de mai târziu asupra acesteia, în special cel compus de atotştiutorul Tsonawa.

Esenţa practicii pe care am primit-o de la maestrul Asanga

– detaliile meditaţiei asupra oferirii fericirii şi preluării suferinţei cu respiraţia – am găsit-o mai târziu în lucrarea "Oferirea către Învăţători în Cele Sfinte", scrisă de primul Panchen Lama, şi în explicaţiile desăvârşite ale lui Lama Dharma Bhadra. Mai multe despre învăţăturile lui Shanti Deva asupra faptelor unui luptător am găsit desigur în "Ghidul" său şi în "Ghidul către Calea de Mijloc" (*Madhyamika*), ale maestrului Chandra Kirti. Tot în această carte precum şi în "Sutra Diamantului" (*Vajracchedika Prajnaparamita* – înţelepciunea care taie diamantul), a lui Buddha însuşi, am găsit o descriere succintă a ultimei mele experienţe din Grădină.

... Aşa că nu am mai revenit în Grădină. Deşi uşor de spus, m-am adâncit în aceste studii pentru aproape douăzeci de ani. Atât de mult a fost necesar pentru a cerceta, pentru a prinde şi aduce în fiinţa mea tot ceea ce am văzut în acele puţine minute în preajma lui Buddha. M-am rugat şi am meditat regulat, mi-am oferit serviciile stareţului de la schit, m-am aplecat asupra textelor sacre din bibliotecă şi m-am maturizat mental şi spiritual.

Ca să spun adevărul, de-a lungul anilor m-am gândit la mama din ce în ce mai puţin – era o parte naturală a vieţii mele şi viaţa mea însăşi devenise căutarea pe care o începusem imediat după moartea ei: nu mă mai gândeam atât de mult doar la a o găsi şi a o ajuta, ci mai degrabă mi-am transformat zilele şi nopţile într-un drum de-a lungul căruia simţeam că trebuie să călătoresc pentru a putea vreodată să o văd sau să fiu cu ea din nou.

Aveam un portret simplu al Celei Aurii care fusese făcut când Ea era copil: luând un bucheţel de flori şi strălucind precum Soarele; am păstrat portretul la marginea patului uitându-mă adesea la acesta şi ştiam că Ea era încă în lume, că era bine şi ştiam că va veni vremea când aş putea fi în prezenţa Ei încă o dată.

Mesajul a venit într-o noapte târzie, adus de cineva pe care nu-l cunoscusem niciodată – o simplă hârtie împăturită, cu cuvintele "Vino în Grădină!", fără semnătură. Am realizat instan-

taneu că era scris de mâna Ei. Aşa cum se întâmplase adesea în tinereţea mea, nu era niciun alt indiciu, nici ziua, nici ora. Precum în tinereţe a trebuit să mă aşez în tăcere, singur şi să mă gândesc când ar putea să fie potrivit ca să mă duc în Grădină. Lună nouă fusese cu doar câteva zile înainte şi ştiam că Ea nu ar fi vrut ca să o întâlnesc în acel întuneric. Lună plină era totuşi prea departe şi am simţit instinctiv că Ea nu mi-ar fi cerut să rămân atât de mult în această mare aşteptare a vieţii mele. Am decis să fiu acolo în a zecea zi de la creşterea lunii, care nu era aşa de departe şi totuşi era plină de lumina în care speram să văd din nou faţa Ei perfectă.

Era în sezonul primăverii timpurii, un timp al trezirii. Chiar şi aici, în deşert, mi se părea minunat. Cei douăzeci de ani petrecuţi departe de Grădină, deşi fructuoşi în cel mai înalt grad, fuseseră cumva gri şi reci, precum iarna sau precum timpul petrecut într-un cocon. Sentimentul şi culorile Grădinii reflectau locul de unde propria mea viaţă provenise: poarta era hodorogită, cărămizile şi banca de lemn erau încă acolo, având însă culorile întunecate de ani şi banca fiind şlefuită de picioarele şi mâinile ce o atinseseră în acest timp. Roşcovul arăta aproape la fel, fântâna de asemenea încă deborda cu dulcele susur al apei de deşert. M-am aşezat greoi pe bancă, o parte din mine fiind obosită de vreme, în timp ce înăuntrul inimii mele era o furtună, iar gândurile, amintirile şi aşteptările erau un vârtej. Mi-am sprijinit capul în palme, ascultând şi gândindu-mă. Ea nu venise, iar Grădina devenise tăcută odată cu adâncirea nopţii.

Am privit în jos şi am văzut o păstaie ce căzuse din roşcov. M-am aplecat, am cules-o şi am pus-o în poală uitându-mă la aceasta visător, în timp ce aşteptam. Totdeauna voisem să aduc un dar în Grădină, un mic şi preţios lucru pentru a-l oferi maeştrilor de aici. Totuşi, în toţi aceşti ani, nu păruse niciodată să fie ceva destul de preţios; orice m-aş fi gândit vreodată să ofer îmi părea imediat ca fiind lipsit de valoare în comparaţie cu lucrurile

nepreţuite ce-mi fuseseră acordate aici, astfel încât în cele din urmă, în toate vizitele, nu adusesem niciun singur lucru pentru ei. Dar acum, pe când aşteptam, mi-am dat seama; ţineam păstaia în mână, mă uitam la şirul de seminţe al acesteia şi mi-am jurat că le voi da acest dar, le voi răsplăti bunătatea cu aceasta: voi lua aceste seminţe şi voi planta arbori în grădini pe care le voi amenaja pentru alţi maeştri, ca să ghideze alţi discipoli, precum aceştia care m-au ghidat pe mine.

Trebuie să fi stat ore întregi; la început nerăbdător, apoi cu o pace crescândă. Anii de contemplare asupra evenimentelor din Grădină şi deceniile petrecute în meditaţie şi serviciu, păreau că se învârtesc în jurul meu precum un vânt magnific, înteţindu-se împrejur şi strângându-se în interior până când creaseră o masă solidă şi fermă. Acesta era un gând ce se formase de ceva vreme în viaţa mea şi care îmi dădea indicii şi aluzii asupra unui mare adevăr. Acum, în timp ce o aşteptam pe Cea Aurie, gândul devenise dintr-o dată foarte luminos şi clar precum un cristal care luminează singur. A început prin a-mi aduce aminte încă o dată de mama şi de suferinţa prin care trecuse.

Acum vedeam clar că suferinţa ei fusese dictată de evenimente din trecutul propriei fiinţe: lucruri pe care le gândise, spusese sau făcuse, care-i creaseră amprentele mentale corespunzătoare. Când mă gândeam la cele două suferinţe mai grele din viaţa mea, a fi separat de ea şi de Domniţa Grădinii, ştiam că şi acestea erau rezultatul aceluiaşi proces. Ştiam de asemenea că orice suferinţă s-ar putea schimba dacă s-ar putea schimba cauzele acesteia – amprentele mentale –, prin purificarea minţii şi prin umplerea acesteia cu noi şi puternice amprente mentale pozitive.

Puteam să spun cu onestitate, fără niciun fel de sentimente necorespunzătoare de mândrie, că-mi petrecusem ultimii douăzeci de ani din viaţă curăţându-mă de amprentele negative pe cât de bine putusem; că practicasem viaţa de Luptător cu un efort adevărat şi cinstit, în interiorul meu şi în afară, că plantasem noi

amprente, sacre şi foarte puternice. Ştiam cu siguranţă că viaţa mea, realitatea din jurul meu, realitatea pe care noile amprente mă forţau s-o văd, pe măsură ce acestea se maturau în propria mea minte, trebuiau, cu siguranţă, să înceapă să se schimbe şi să se transforme într-o lume de lumină şi bunătate, mai presus decât orice aş fi putut spera atunci când începusem, în tinereţe, acest drum în Grădină. Pe scurt, ştiam de ce primisem mesajul şi ştiam că o voi întâlni pe Ea, aici şi acum; şi că ceva de un bine suprem urma să se întâmple acum.

Pe când aceste gânduri se sfârşeau, un sfârşit al marii şi sfintei linişti, am auzit paşii Ei. Nu puteau fi confundaţi şi ştiam că nu erau ai nimănui altcuiva. Nu era pasul săltat din tinereţe, singurul sunet de pas pe care-l auzisem vreodată de la Ea, ci mai degrabă mersul măsurat şi ferm al unei femei puternice, de vârstă mijlocie. Inima mea îmi tresări şi mai tare, bătând atât de puternic încât mă temeam că ar putea ceda în acel moment. Instinctiv m-am mutat de pe bancă pe iarbă, fără să îndrăznesc să privesc în sus, când am auzit-o aşezându-se.

Inima s-a liniştit, am putut să-i aud respiraţia şi am făcut o pauză ca să mă bucur de faptul că Ea încă trăia în lumea mea şi că puteam să o văd din nou. Mireasma Ei se revărsa asupra mea cu o aromă de gardenie, un parfum pe care Ea l-a avut dintotdeauna, pe care nu-l mai simţisem de demult şi care îmi frânse inima precum nicio imagine sau sunet n-ar fi putut să o facă. Am simţit primăvara din Grădină, am reflectat la sfârşitul iernii şi la ridicarea noului Soare, a căldurii; m-am bucurat de acea caldă prezenţă a Ei, adulmecând şi gustând mireasma, ascultând cântecul respiraţiei ca pe o briză caldă venită din deşert în timp de vară. Mi-am deschis ochii.

Mai întâi erau ochii Ei, uitându-se statornic în jos către mine, cu o privire blândă, de căprioară, căprui şi strălucind de emoţiile tinereţii, emoţii accentuate într-un mod impunător de distanţa anilor. Se întinse şi mă luă de mână; atunci mi-am coborât privirea

de pe ochi către faţă.

Era obosită, extenuată: timpul secătuise neteda rotunjime şi o înlocuise cu o formă angulară, obraji pronunţaţi şi bărbie proeminentă, trăsături reliefate şi marcate de linii ce fuseseră tăiate cu cruzime de timp, de-a lungul frunţii şi în jurul ochilor, linii arse de asemenea în palme şi în dosul acestora. Avea încă acel lung şi dureros de frumos păr auriu, dar care se subţiase şi se grizonase pe alocuri şi îşi pierduse valurile şi strălucirea tinereţii. Tot aspectul său descria un fel de oboseală, în felul în care avea umerii şi colţurile pronunţate ale buzelor precum şi resemnarea din spatele ochilor. Ea trăise o viaţă, avusese ceva fericire, multe dificultăţi, grele dezamăgiri – o viaţă normală, o viaţă ca a mamei mele – şi acum ajunsese aproape de final şi părea să aibă puţine speranţe, puţine anticipări şi acelea nu foarte depărtate şi nu foarte optimiste. Era o femeie obişnuită, o mamă, o soţie de vârstă mijlocie, cu o viaţă fără de impact sau de mister.

Şi totuşi, în ciuda a ceea ce văzusem, am fost atras, atras de speranţele de o viaţă, şi poate motivat de lucrurile pe care le învăţasem şi pe care le ştiam de-acum. Un gând îmi tresări în inimă, un gând irezistibil, o cunoaştere, un gând pe care nu îl puteam refuza, dar care m-a lăsat într-o completă temere de a-l exprima. Ştiam că Ea fusese cea care mă adusese în Grădină. Ştiam că Ea fusese cea care îmi dăduse primele lecţii şi ştiam că acele lecţii oferite în tăcere nu puteau fi puse la îndoială şi nu reprezentaseră ceva obişnuit. Ştiam că viaţa mea fusese modelată în Grădină şi ştiam că Ea nu era o femeie obişnuită, în mod sigur nu era o soţie obişnuită, aşa cum apărea acum în faţa mea. Ştiam că era întru totul posibil ca Ea să fie o fiinţă Iluminată şi că venise în casa mea în timpul copilăriei noastre pentru a mă câştiga de partea Ei astfel încât Ea, precum şi maeştrii Grădinii, să mă poată instrui. Ştiam cât să nu cred priveliştea obişnuită din faţa mea şi ştiam bine ceea ce trebuia să fac, deşi o parte din mine ezita, temându-se şi îndoindu-se. M-am aplecat cu faţa în jos, deasupra

ierbii din faţa Ei, apoi m-am sprijinit pe genunchi, am luat-o de mâini şi, lipindu-mi faţa de acestea, am izbucnit în lacrimi şi am strigat către Ea: "Ia-mă acum, ia-mă în paradisul Tău!"

Am simţit mâinile retrăgându-se cu un şoc neaşteptat, şi întreaga Ei formă pornind către colţul băncii. Am privit către faţa Ei ca să întreb, dar am văzut doar groaza. Ea strigă: "Ai uitat de tine? Eşti călugăr!"

Am ezitat pentru o clipă, însă cunoaşterea şi rugăciunile de o viaţă m-au împins mai departe. M-am întins iar, pentru a o lua de mâini, şi am rugat-o încă o dată: "Înger, înger auriu, te rog, ia-mă, ia-mă cu Tine acum." Într-o clipită, mâinile se retraseră din nou şi am simţit o înţepătoare lovitură de palmă de-a lungul obrazului şi al feţei. Capul mi s-a plecat ruşinat, cu îndoială, iar ochii mi s-au închis. Am auzit pe un ton de dezgust şi uimire: "Despre ce tot vorbeşti? Ce e în neregulă cu tine? Esti orb? Nebun? Priveşte, priveşte-mă. Nu sunt un înger, sunt o femeie normală, o femeie care are un soţ şi copii, o femeie normală care a îmbătrânit şi a obosit, o femeie către finalul vieţii ei, o femeie care nu ştie nimic şi nu speră nimic. Priveşte-mă, priveşte!"

M-am întins din nou şi de data asta Ea era în picioare, iar piciorul său se opri lângă mâna mea cu forţă şi furie. "Opreşte asta! Opreşte-te! Eşti un nebun!" Se roti împrejur într-o clipită, dar i-am prins mâna şi braţul, m-am apropiat, m-am ridicat pe genunchi, m-am sprijinit cu cealaltă mână, i-am atins mâinile cu lacrimile mele şi am rugat-o pentru a treia oara: "Te rog, ia-mă acum, te rog!"

"Priveşte-mă!" mi-a cerut.

Nu am putut.

"Priveşte! Acum!"

Nu am putut.

"Iubirea mea, acum priveşte!"

M-am rugat, am privit şi am văzut faţa Ei în lumina lunii, privind în jos asupra mea. Era adevărata faţă a unui înger, cati-

felată, faţă de şaisprezece ani, strălucind cu blândeţe, plină doar de iubire infinită şi înceţoşată de lacrimi. Apoi faţa Ei se schimbă încet şi atunci, am văzut clar, era faţa fiecărui maestru al Grădinii. Am înţeles că Ea fusese acolo întotdeauna. Şi braţele Ei au apărut, desfăcându-se în faţa lunii precum nişte măreţe aripi aurii, se coborî lângă mine şi mă acoperi cu ele, protejându-mă ca un gardian de temut.

Se făcu linişte şi doar căldura Ei intensă, de demult, era asupra mea precum şi sunetul grăbitei mele respiraţii şi al zvâcnirii sângelui din urechi.

Respiraţia se calmă în acea caldă pace.

Atunci, încetă tot, încetă complet.

A urmat o căldură intensă, care a crescut şi s-a ridicat până când a format doi piloni de foc auriu, întinzându-se într-un cer senin.

Şi pilonii se făcură unul.

Şi atunci sunt Ea, Ea însăşi. Privesc în jos şi văd părul auriu, trupul zvelt şi pieptul mic, toate lumină pură. Îmi întorc încet ochii în jurul Grădinii mele şi văd aşa cum vede Ea – este perfect şi paradis.

Oceanul este albastru deschis, freamătă uşor în slaba adiere a vânturilor, având uşoare creste netede, mii şi milioane, întinzându-se până la orizont, la o distanţă infinită.

Iar acolo unde albastrul întâlneşte cerul, se transformă într-un albastru închis, iar mai sus acel albastru în auriu – un şi mai magnific auriu pe măsură ce se ridică până când atinge globul Soarelui, mult prea strălucitor pentru ochiul liber.

Soarele doar stă pe cer, rămâne acolo, aşa cum este, nemişcat, strălucind, existând în propria sa natura.

Marea se mişcă. Miliarde de mici cârlionţi de apă se formează şi se reformează în unde, în curenţi şi în valuri de-a lungul acelei întinderi infinite. Fiecare cârlionţ este pentru o clipă cu faţa către Soare. Lumina Soarelui străluceşte acolo, în fiecare, aruncând mi-

liarde de diamante peste mare; fără să se gândească, doar existând în sine, Soarele este acolo, în mici scântei de foc cristalin de-a lungul mării.

Şi în acel moment sunt Soarele. Sunt pretutindeni, dedesubtul meu, pe mare – în acele clipe în care focul meu apare în fiecare cârlionţ. Fiecare scurtă străfulgerare a luminii Soarelui pe mare este o lume întreagă, plină de viaţă, traversată şi retraversată de oameni, de creaturi, pe când se nasc, trăiesc şi mor, în căutarea lor, fără sfârşit, a fericirii.

O caut pe mama în fiecare lume infinită.

Mă uit la faţa fiecărei fiinţe, îi caut faţa.

Nu pot să găsesc niciuna care nu este ea. Strălucesc deasupra tuturor, aduc fiecăruia căldura mea şi sădesc acolo, în fiecare nouă Grădină, sămânţa roşcovului.

Vino şi atinge Soarele!